

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLAN ANONİM ŞİRKETLERDE
FİNANSAL TABLOLARIN DENETİM UYGULAMASI**

**İŞLETME ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan
Sebile KÖMÜR**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Sulhi ESKİ**

İSTANBUL – 2015

TEZ TANITIM FORMU

- YAZAR ADI SOYADI** : Sebile KÖMÜR
- TEZİN DİLİ** : Türkçe
- TEZİN ADI** : Bağımsız Denetime Tabi Olan Anonim Şirketlerde Finansal Tabloların Denetim Uygulaması
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : İşletme
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans
- TEZİN TARİHİ** : 12.02.2015
- SAYFA SAYISI** : 138
- TEZ DANIŞMANLARI** : Yrd. Doç. Dr. Sulhi ESKİ
- DİZİN TERİMLERİ** : Yeni Türk Ticaret Kanunu, Anonim Şirketler, Bağımsız Denetim ve Bağımsız Denetçi, Finansal Tablolar.
- TÜRKÇE ÖZET** : Bu çalışmada, bağımsız denetime tabi olan anonim şirketlerde finansal tabloların bağımsız denetim uygulaması incelenmiştir. Çalışmada yeni Türk Ticaret Kanununu kapsamında getirilen bağımsız denetime ilişkin düzenleme ve teorik bilgilere yer verilmiştir. Denetim, bağımsız denetim, denetçi ve finansal tablolarla ilgili kavramlar açıklanmıştır. Finansal tabloların bağımsız denetimin uygulaması İstanbul ilinde faaliyet gösteren bir firmada gerçekleştirilmiş, elde edilen veriler tablo haline getirilerek analizler yorumlanmış ve sonuca ulaşılmıştır.
- DAĞITIM LİSTESİ** : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Sebile KÖMÜR

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLAN ANONİM ŞİRKETLERDE
FİNANSAL TABLOLARIN DENETİM UYGULAMASI**

**İŞLETME ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan
Sebile KÖMÜR**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Sulhi ESKİ**

İSTANBUL – 2015

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının ederlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

SEBİLE KÖMÜR

12 Şubat 2015

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Sebile KÖMÜR' ÜN Bağımsız Denetime Tabi Olan Anonim Şirketlerde Finansal Tabloların Denetim Uygulaması adlı tez çalışması, jürimiz tarafından İŞLETME anabilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan _____

Üye _____
Yrd. Doç. Dr. Sulhi ESKİ
(Danışman)

Üye _____

Üye _____

_____

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2015

İmzası

Unvanı, Adı SOYADI

Enstitü Müdürü

ÖZET

Amerika Birleşik Devleti'nde en büyük şirketlerin Euron'un 2001 yılında beklenmedik iflası büyük bir yankı uyandırmıştır. Söz konusu iflasın etkileri tüm dünyada hem muhasebe ilkelerinin hem de denetim şirketlerinin özellikle de denetçi etiği açısından sorgulanmasına neden olmuştur. Bu yaşanan gelişmenin de etkisiyle 50 yılı aşkın sürede yürürlükte bulunan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) yürürlükten kaldırılarak birçok köklü yenilikler ve değişiklikler içeren 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) 01 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni TTK ile günümüz koşullarına ve Uluslararası Muhasebe Standartları'na uygun bağımsız denetimin yapılması amaçlanmıştır. 6102 sayılı TTK sermaye şirketlerinde özellikle tüm anonim şirketlerde zorunlu bağımsız denetim, kamuyu aydınlatma, sermayenin korunması, şeffaflık, pay sahiplerinin hakları ve kurumsal yöntem gibi konularda önemli düzenlemeler getirmiştir. Ancak Bakanlar Kurulu Kararı ile zorunlu bağımsız denetime tabi şirketler için şartlar belirlenmiştir. Zorunlu denetime tabi anonim şirketlerde denetleme kurulu kaldırılmış denetimin anonim şirketlerin dışında yer alan serbest/bağımsız/ dış denetçi tarafından gerçekleştirilmesi benimsenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, 6102 sayılı TTK'nun getirdiği yenilikler kapsamında anonim şirketlerin finansal tablolarının bağımsız denetimi uygulamasını gerçekleştirmektir. Yeni düzenleme ile geçiş aşamasında karşılaşılabilecek olası problemler ile uygulamadaki uyumun başarısının tespiti yapılmıştır. Bu çalışmada, teorik incelemenin yanı sıra pratik olarak yeni düzenleme kapsamında bir uygulama da gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada, literatür taraması yapılarak, denetime ilişkin açıklamalar yapılmış, yeni TTK'nun bağımsız denetime dair getirdiği yenilikler ve değişiklikler tespit edilmiştir. Daha sonra denetçi türleri, denetim süreci, teknikleri, aşamaları ve işletmenin denetime tabi finansal tabloları incelenmiştir. Araştırmanın uygulaması İstanbul ilinde faaliyet gösteren bir anonim şirkette finansal tabloların denetimi gerçekleştirilerek yapılan analizler sonucunda elde edilen veriler tablo haline getirilerek yorumlanmış ve bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk Ticaret Kanunu, Anonim Şirketler, Bağımsız Denetim ve Bağımsız Denetçi, Finansal Tablolar.

SUMMARY

In 2001, the unexpected bankruptcy of Enron which was the one of largest companies of United States had a profound impact. The effects of bankruptcy has led to be analyzed of control companies for ethics of auditors and accounting principles. The development of these experiences also effected Turkish Trade Law of No.6762 which was relevant for more than 50 years. By the new influences, Turkish Commercial Code (No. 6102) came in to effect on July 1, 2012 with radical changes and included many new innovations. By the new law (TCC No. 6102), determining the appropriate and present audit conditions are aimed according to the international accounting standards. According to law No.6102, institutional process has brought important issues. Capital companies, especially all incorporations have to be regulated about mandatory audit, public disclosure, protection of capital, transparency, rights of shareholders. However, Ministers are determined conditions for companies subject to mandatory independent audit of the Council Decision. In incorporations which are subject to mandatory independent audit, internal supervisory board has been removed and an external, independent, control free auditor was adopted to perform.

The purpose of this study is performing the audit of financial statements of incorporations, by the scope of the innovations brought by the application of law no 6102 . This study also aims to determine the success or potential problems with compliance in the application process encountered in the transition to the new arrangements. This study also analyses the practical examples as well as theoretical investigations when the new arrangements were carried out in an application.

In this study, a literature review has been done, audit was explained, and the new TCC's audit regulations were analyzed about innovations and detected changes. Then auditor types, control processes, techniques, stages and subject to the supervision of the financial statements have been analyzed. Financial statements of an incorporation operating in Istanbul were used for research and application of audit .At the end of study, obtained results were analyzed and performed, interpreted dates were brought into the table and tried to reach a conclusion.

Keywords: The new Turkish Commercial Code, Incorporations, Independent Audit and Independent Auditor, Financial Statements

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
SUMMARY	II
İÇİNDEKİLER.....	III
KISALTMALAR LİSTESİ	VI
ŞEKİLER LİSTESİ.....	VII
EKLER LİSTESİ.....	VIII
ÖN SÖZ.....	IX
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
GENEL OLARAK DENETİM KAVRAMLARI VE YENİ TÜRK TİCARET KANUNUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER	3
1. DENETİM KAVRAMI, DENETÇİ VE DENETİM ÇEŞİTLERİ İLE DENETİMLE İLGİLİ YENİ TÜRK TİCARET KANUNUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER	3
1.1. GENEL OLARAK DENETİM, DENETİM KAVRAMI VE TANIMI	3
1.1.1 Genel Olarak Denetim	3
1.1.2. Denetim Kavramı.....	4
1.1.3 Denetim Tanımı	5
1.2. YASAL DÜZENLEMELERİN GETİRDİĞİ YENİLİKLER.....	6
1.2.1. Yeni Türk Ticaret Kanununda Bağımsız Denetime Tabi Anonim Şirketlerin Yapısı ile İlgili Yenilikler	6
1.2.2. Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirketlerin Bağımsız Denetiminin Gerçekleştirilmesi ile İlgili Yenilikler	10
1.3.DENETİM ÇEŞİTLERİ	12
1.3.1. Denetimin Konusu ve Amacına Göre Denetim Türleri.....	12
1.3.1.1. Mali Tabloların Denetimi	12
1.3.1.2. Uygunluk Denetimi.....	13
1.3.1.3. Faaliyet Denetimi	13
1.3.1.4. Özel Amaçlı Denetim	13
1.3.2. Yapılış Nedenine Göre Denetim	14
1.3.2.1. Zorunlu Denetim	14
1.3.2.2. İsteğe Bağlı Denetim.....	14
1.3.3. Kapsamına Göre Denetim Türleri.....	14
1.3.3.1. Genel Denetim	14
1.3.3.2. Özel Denetim	14
1.3.3. Uygulama Zamanına Göre Denetim Türleri	15
1.3.3.1. Devamlı Denetim	15
1.3.3.2. Ara Denetim.....	15
1.3.3.3. Son Denetim	15
1.3.4. Denetçinin Statüsüne Göre Denetim Türleri	16
1.3.4.1. İç Denetim.....	16
1.3.4.2. Bağımsız Dış Denetim	16
1.3.4.3. Kamu Denetimi	16
1.4. DENETÇİ KAVRAMI VE DENETÇİ ÇEŞİTLERİ	17
1.4.1. Denetçi Kavramının Tanımı	17
1.4.2. Denetçi Çeşitleri	18
1.4.2.1. Bağımsız Denetçiler.....	18
1.4.2.2 İç Denetçiler.....	18
1.4.2.3. Kamu Denetçileri.....	19
1.5.DENETİM TEKNİKLERİ	19
1.5.1. Fiziki İnceleme ve Sayım Tekniği	19
1.5.2. Doğrulama Tekniği	20
1.5.3. Yeniden Hesaplama Tekniği.....	21
1.5.4. Belge İnceleme Tekniği	22

1.5.5. Bilgi Toplama (Soruşturma) Tekniği.....	22
1.5.6. Analitik İnceleme Tekniği.....	22
1.5.7. Gözlem.....	22
1.5.8. Kayıt Sistemini İleriye Doğru İnceleme	23
1.5.9. Kayıt Sistemini Geriye Doğru İnceleme	23
1.5.10. Derinlemesine Araştırma Tekniği.....	23
İKİNCİ BÖLÜM.....	24
YENİ TÜRK TİCARET KANUNUNA GÖRE ANONİM ŞİRKETLERİN FİNANSAL TABLOLARININ BAğIMSIZ DENETİMİ.....	24
2.1. ANONİM ŞİRKETLERDE BAğIMSIZ DENETİMİN ÇERÇEVESİ	24
2.1.1 Bağımsız Denetimin Tanımı	24
2.1.2. Bağımsız Denetimin Amacı	25
2.1.3. Bağımsız Denetim Kapsamı	26
2.1.4. Bağımsız Denetim Raporu	28
2.2. ANONİM ŞİRKETLERDE DENETİME TABİ FİNANSAL TABLOLARIN AÇIKLANMASI	30
2.2.1. Finansal Tablo Tanımı.....	30
2.2.2. Finansal Tabloların Amacı.....	30
2.2.3. Finansal Tablo Unsurları	31
2.2.4. Finansal Tabloların Türleri.....	31
2.2.5. Finansal Tabloların Düzenlenmesine İlişkin Esaslar	34
2.3. ANONİM ŞİRKETLERDE DENETİM SÜRECİ VE AŞAMALARI	36
2.3.1. Müşterinin Seçimi ve İşin Kabul Edilmesi.....	38
2.3.2. Denetimin Planlanması.....	39
2.3.3. Denetim Programının Yürütülmesi.....	40
2.3.4. Denetimin Tamamlanması ve Bulguların Raporlanması	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	43
BİR ANONİM ŞİRKETTE FİNANSAL TABLOLARIN.....	43
BAğIMSIZ DENETİM UYGULAMASI	43
3.1. ANONİM ŞİRKETİN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	44
3.2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	45
3.2.1. Sunuma İlişkin Temel Esaslar	45
3.3. ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARI.....	46
3.3.1. Gelirlerin Kaydedilmesi.....	46
3.3.2. Stoklar.....	47
3.3.3. Krediler ve Borçlanma Maliyeti	47
3.3.4. Maddi Duran Varlıklar.....	47
3.3.5. Maddi Olmayan Duran Varlıklar.....	48
3.3.6. Varlıklarda Değer Düşüklüğü.....	48
3.3.7. Araştırma Geliştirme Giderleri	48
3.3.8. Borçlanma Maliyetleri	49
3.3.9. Finansal Araçlar	49
3.3.10. Yabancı Para Cinsinden İşlemler.....	53
3.3.11. Pay Başına Kazanç	53
3.3.12. Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar.....	53
3.3.13. Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar.....	53
3.3.14. İlişkili Taraflar	54
3.3.15. Kurum Kazancı zerinden Hesaplanan Vergiler.....	54
3.3.16. Emeklilik ve Kıdem Tazminatı Karşılığı.....	55
3.3.17. Nakit Akış Tablosu	55
3.3.18. Sermaye ve Temettüler	55
3.3.19. Netleştirme/Mahsup.....	55
3.3.20. Ticari Alacaklar ve Şüpheli Alacak Karşılıkları	56
3.3.21. Karşılaştırmalı Bilgiler ve nceki Dönem Düzeltilmesine İlişkin Finansal Tablolar.....	56

3.4. MUHASEBE POLİTİKALARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER	57
3.5. MUHASEBE TAHMİNLERİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER VE HATALAR	61
3.6. YABANCI ÜLKEDE FAALİYET GÖSTEREN MÜŞTEREK YÖNETİME TABİ ORTAKLIĞIN FİNANSAL TABLOLARI	61
3.7. KARŞILAŞTIRMALI BİLGİLER VE ÖNCEKİ DÖNEM TARİHLİ FİNANSAL TABLOLARIN DÜZELTİLMESİ.....	62
3.8. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA.....	62
3.9. FİNANSAL BİLGİLER	63
3.9.1. Nakit ve Nakit Benzerleri	63
3.9.2. Finansal Yatırımlar	63
3.9.3. Finansal Borçlar	64
3.9.4. Diğer Alacak ve Borçlar	65
3.9.5. Ticari Alacaklar ve Borçlar.....	65
3.9.6. Diğer Finansal Yükümlülükler	65
3.10. İŞLETME VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜK BİLGİLERİ	66
3.10.1. Canlı Varlıklar.....	66
3.10.2. Devam Eden İnşaat Sözleşmelerine İlişkin	66
3.10.3. Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	66
3.10.4. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	66
3.10.5. Maddi Duran Varlıklar.....	67
3.10.6. Maddi Olmayan Duran Varlıklar.....	70
3.10.7. Stoklar	70
3.10.8. Şerefiye	71
3.10.9. Devlet Teşvik ve Yatırımları.....	71
3.10.10. Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler	71
3.10.11. Taahhütler	72
3.10.12. Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar	72
3.10.13. Emeklilik Planları	74
3.11. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	75
3.12. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ.....	77
3.13. İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ	78
3.13.1. Niteliklere Göre Giderler	78
3.13.2. Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir ve Giderleri	79
3.13.3. Finansman Gelirler / Giderler.....	80
3.13.4. Gelir Vergileri (Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri Dahil).....	80
3.13.5. İlişkili Taraf Açıklamaları.....	82
3.13.6. Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi.....	84
3.13.7. Finansal Araçlar	88
3.13.8. Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar.....	89
3.13.9. Yıllık Finansal Tablolar Hakkında Bağımsız Denetim Raporu	89
1. Y A.Ş.' nin (Şirket) 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal durum tablosu, aynı tarihte sona eren döneme ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu, özkaynak değişim tablosu ve önemli muhasebe politikaları ile diğer açıklayıcı notların bir özetini denetlemiş bulunuyoruz.....	89
3.13.10. Ara Dönem Finansal Tablolar Hakkında İnceleme Raporu	91
3.13.11. Yıllık Faaliyet Raporuna Dair Uygunluk Raporu	92
SONUÇ	93
KAYNAKÇA.....	96
EKLER	-

KISALTMALAR LİSTESİ

- AB** : AVRUPA BİRLİĞİ
- ABD** : AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
- AET** : AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU
- AICPA** : AMERİKAN DİPLOMALI KAMU MUHASEBECİLERİ ENSTİTÜSÜ
- BDDK** : BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
- GKGMİ** : GENEL KABUL GÖRMÜŞ MUHASEBE İLKELERİ
- GKGMS** : GENEL KABUL GÖRMÜŞ MUHASEBE STANDARTLARI
- IAASB** : INTERNATIONAL AUDİTING AND ASSURANCE STANDARDS BOARD (ULUSLARARASI DENETİM VE GÜVENCE STANDARTLARI KURULU)
- IFAC** : INTERNATIONAL FEDERATION OF ACCOUNTANTS (ULUSLARARASI MUHASEBECİLER FEDERASYONU)
- IFRS** : INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI)
- ISA** : INTERNATIONAL STANDARDS ON AUDİTING (ULUSLARARASI DENETİM STANDARTLARI)
- İSMMMO**: İSTANBUL SERBEST MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
- KGK** : KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU
- KHK** : KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME
- SMMM** : SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR
- SPK** : SERMAYE PİYASASI KANUNU
- TDS** : TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI
- TFRS** : TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
- TMS** : TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI
- TMSK** : TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI KURULU
- TTK** : TÜRK TİCARET KANUNU
- UDS** : ULUSLARARASI DENETİM STANDARTLARI
- UFRS** : ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
- UMS** : ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI
- YMM** : YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

ŞEKİLER LİSTESİ

	SAYFA
Şeki-1 Denetim Süreci	37

EKLER LİSTESİ

- EK-A** : Y Anonim Şirketi Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço)
- EK-B** : Y Anonim Şirketi Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Kar veya Zarar Tablosu
- EK-C** : Y Anonim Şirketi Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
- EK-Ç** : Y Anonim Şirketi Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Özkaynaklar Değişim Tablosu
- EK-D** : Y Anonim Şirketi Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Nakit Akış Tablosu
- EK-E** : Y Anonim Şirketi Sınırlı İncelemeden Geçmiş 30 Haziran 2014 ve Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2013 Tarihli Özet Finansal Durum Tablosu(Bilanço)
- EK-F** : Y Anonim Şirketi Sınırlı İncelemeden Geçmiş 30 Haziran 2014 ve 2013 Tarihinde Sona Eren Altı Aylık Ara Dönemlere Ait Özet Kar veya Zarar Tablosu
- EK-G** : Y Anonim Şirketi Sınırlı İncelemeden Geçmiş 30 Haziran 2014 ve 2013 Tarihinde Sona Eren Altı Ara Dönemlere Ait Özet Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
- EK-Ğ** : Y Anonim Şirketi Sınırlı İncelemeden Geçmiş 30 Haziran 2014 ve 2013 Tarihinde Sona Eren Altı Aylık Ara Dönemlere Ait Özet Nakit Akış Tablosu
- EK-H** : Y Anonim Şirketi Sınırlı İncelemeden Geçmiş 30 Haziran 2014 ve 2013 Tarihinde Sona Eren Altı Aylık Ara Dönemlere Ait Özet Özkaynaklar Değişim Tablosu
- EK-I** : Y Anonim Şirketi 2013 Yılı (Özet) Faaliyet Raporu

ÖN SÖZ

Bağımsız denetime tabi olan anonim şirketlerde finansal tabloların denetimi uygulaması konusunda yapılan bu çalışma yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış olup; bu çalışmanın bilimsel çalışmalara ışık tutmasını temenni ederim. Öncelikle yüksek lisansa başladığımdan beri hem ders aşamasında hem de bu çalışmanın oluşmasında her türlü bilimsel desteği gösteren ve titiz bir inceleme sonucu böyle bir çalışmanın ortaya çıkmasına önemli katkıları olan tez danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Sulhi ESKİ' ye, aynı zamanda bu çalışmanın hazırlanması sürecinde benden desteğini esirgemeyen ve bu günlere ulaşmamda en büyük paya sahip olan aile fertlerime; rahmetli babam Yüksel KÖMÜR 'e, annem Birgül KÖMÜR' e, kardeşlerim Sibel KÖMÜR, Ceyhun KÖMÜR, Mahir KÖMÜR, Burak KÖMÜR' e ve gerek ders aşamasında gerekse tez aşamasında yardımlarını esirgemeyen bütün hocalarıma şükranlarımı sunarım.

GİRİŞ

Dünyada, yaşanan teknolojik ekonomik ve ticari alandaki gelişmeler karşısında 2012 yılında yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile sermaye şirketlerine bağımsız denetim zorunluluğu getirmiştir. Ancak bağımsız denetime tabi şirketlerin tespiti TTK' nın 397/4 üncü maddesine dayanarak Bakanlar Kurulu Kararına bırakılmıştır. Bakanlar Kurulunca belirlenen bağımsız denetim şartları 2012 ve 2013 yıllarında belirlenmiştir. 14 Mart 2014 tarihli 28941 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Yeni Türk Ticaret Kanunu ile bir takım düzenlemeler ve yenilikler getirilerek, denetimin denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan Uluslararası Denetim Standartlarıyla uyumlu, Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılması öngörülmüş, murakıplık kaldırılmıştır.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile finansal piyasalardaki gelişmelerin ülkemize sağlayacağı faydaların AB'ye uyum süreci doğrultusunda bağımsız denetimin önemi ve finansal tabloların tarafsız, doğru, güvenilebilir, hesap verebilir, şeffaf ve sorumluluk çerçevesinde bilgileri sağlayarak toplumun refah düzeyini yükseltmek için bağımsız denetimin önemi vurgulanmıştır.

Bağımsız denetim finansal tablo kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak için mali tabloların Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine (GKGMİ) ve Uluslararası Finansal raporlama Standartlarına (UFRS) uygun hazırlanıp hazırlanmadığını tespit edilmesinde tarafsız bir şekilde değerlendirerek ve rapor hazırlanmasında, işletme sahiplerine üçüncü kişi ve gruplara ekonomik kararlar alırken işletmelerin karlılığı ve finansal durumu hakkında bilgi verilmesinde oldukça önemli işlevi sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, 2012 yılında yürürlüğe giren 6102 sayılı TTK' nın getirdiği yeniliklerden olan bağımsız denetim uygulamasını anonim şirketlerde ve hazırlanan finansal tabloların denetimi üzerinde test etmektir. Bağımsız denetimin uygulanabilirliğini tespit etmek, aksayan yönlerini belirlemektir. Bu nedenle çalışma, zorunlu bağımsız denetim ve zorunlu bağımsız denetime tabi anonim şirketlerle sınırlandırılmıştır.

“Bağımsız Denetime Tabi Olan Anonim Şirketlerde Finansal Tabloların Denetim Uygulaması” adlı bu tez üç ana bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde, yeni TTK' nın getirdiği yenilikler ve anonim şirketlerin yapısı ve denetimi ilgili yasal düzenlemeler ele alınmış, denetim kavramının tanımı yapılmış, denetim çeşitleri ve teknikleri açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, anonim şirketlerde bağımsız denetimin tanımı, amacı, kapsamı, denetim raporu, denetçi kavramı ve çeşitleri, denetime tabi finansal tabloların tanımı, amacı ve türleri incelenmiş, anonim şirketlerde denetim süreci ve aşamaları incelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise, zorunlu denetim şartlarını taşıyan bir anonim şirkette bağımsız denetim uygulaması gerçekleştirilmiş, anonim şirketin faaliyet alanı özellikleri, denetim sözleşmesi, denetimin planlanması ve yürütülmesi belirlenerek, finansal tabloların denetimi, bağımsız denetimin denetim bulguları yardımıyla rapor yazılma; işlemi gerçekleştirilerek bağımsız denetim sonuçları tespit edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK DENETİM KAVRAMLARI VE YENİ TÜRK TİCARET KANUNUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

1. DENETİM KAVRAMI, DENETÇİ VE DENETİM ÇEŞİTLERİ İLE DENETİMLE İLGİLİ YENİ TÜRK TİCARET KANUNUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

1.1. GENEL OLARAK DENETİM, DENETİM KAVRAMI VE TANIMI

1.1.1 Genel Olarak Denetim

Cumhuriyet öncesi Türkiye ekonomisi yetersizdi. O dönemlerde şirketlerin muhasebe sistemleri sınırlıydı. Denetime de ihtiyaç yoktu. Cumhuriyet sonrası 20 nci yüzyılın ikinci yarısında kamu ve özel işletmelerde ekonomik gelişmeler yaşanmaya başlandı. İlk yıllarda işletmeler aile şirketi olarak kurulmuş ve kayıtlar finansal bilgi adı altında hazırlanmıştır. 1926 yılında muhasebe defteri ve kayıt işlemlerini düzenleyen 865 sayılı Türk Ticaret Kanunu yayımlandı. Türkiye’de ilk bağımsız denetim faaliyetleri de, 1960 yıllarının ortasında uluslararası açıdan işlem yapan Türk bankalarının denetim hizmeti ihtiyacı ile ortaya çıktı¹. Ülkemiz finansman kaynaklarını sağlandığı Türk şirketleri ve uluslararası şirketlerin finansal tablo bilgilerinin doğru ve güvenilir bilgiler olup olmadığını anlayabilmesi için denetime ihtiyaç duymuştur. 1957 yılında yürürlüğe giren 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu uzun yıllar kanunda dünyada gelişen teknolojik ve ekonomik koşulların değişmesi ve ihtiyaçları karşılayamaması nedeniyle zaman içerisinde kanunda değişiklik yapılmıştır. 1979 yılında, anlaşılabilir, okunabilir ve analiz edilebilir finansal tablolar hazırlanmasına başlanılmıştır. Ancak bu kısmı düzenlemelerde yetersiz kalmış, Türkiye’de 6102 sayılı TTK 13 Ocak 2011’de TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmiş ve 14 Şubat 2011 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Kanunun yürürlük tarihi 01 Temmuz 2012 olarak belirlenmiştir. 6102 sayılı TTK yürürlüğe girmeden 26 Haziran 2012’de kabul edilen 6335 sayılı kanun ile değişiklik yapılmış 50 maddede değişiklik yapılarak, 30 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir².

¹ Nail Sanlı ve Mehmet Özbirecikli, Türkiye de Denetim Gelişim Süreci: Geçmişten Geleceğe Bir Araştırma, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 2012, 1-28, s. 3.

²Mehtap Karakoç, Türk Ticaret Kanunu İle Birlikte Bağımsız Denetimde Meydana Gelen Değişmeler, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2013, sayı: 64, 17-37, s. 18.

İşletme yöneticilerinin geleceğe dönük kararlar alırken mali tablolarla ilgili analiz, yorum, tahmin ve rapor hazırlanması gibi konularda yol gösterici olması denetimin önemini vurgulamaktadır.

İşletmeler büyüdükçe geliştikçe yapılan işlemlerin karmaşıklaşması çoğalmasa hata ve hile yapma olasılığını da artmaktadır. Denetim, yapılan bu işlemlerin doğruluğunun incelenmesi güvenilir olduğunun saptanabilmesi için, bilgilerin tarafsız ve bağımsız kurum ya da kişiler tarafından incelenerek hata ve hilelerin bulunmasına olanak sağlar.

Türk şirketlerinin uluslararası rekabet ve pazarlara açılabilmesi için Uluslararası Raporlama Standartlarına (UFRS) uyumlu finansal tablolarının hazırlanması ve finansal tabloların denetimi, Türk Muhasebe Standartları'na (TMS) göre düzenlenmesi zorunludur.

Denetlemenin yapılmasına ilişkin kurallar olarak; 6102 sayılı TTK' nın 398/2 maddesine göre, şirket ve topluluk yönünden, hazırladıkları finansal tabloların denetimin ortaya koyduğu bulgu ve bilgilerle uyumlu olup olmadığı, şirketin ve topluluğun genel durumunun tatmin edici bilgiler sunmak ve risklerin belirtilip belirtilmediği durumunda bilgi verilmesidir. Bunlar denetim alternatifi değildir; denetimin olmazsa olmaz şartıdır.

1.1.2. Denetim Kavramı

Muhasebe denetimi batı dillerinde ki kelime anlamı "Audit" dir. Audit kavramının kökeni, Latince'den gelen "Audire" "işitme veya dinleme" anlamına gelen fiiline dayanmaktadır. Bunun anlamı, eski tarihlere dayanan toplumlarda seçilmiş uzmanların, görevli kişilerin yaptıkları işleri dinleyerek, doğruları bulmaya çalışmalarıdır³. Günümüz koşullarında ise teknolojik ve ekonomik gelişmelerin, kalabalıklaşan firmaların veya kurumların denetimini yüksek derecede yeterli mesleki bilgiye sahip ve mesleki tecrübesi olan uzman kişiler tarafından yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetimin hedeflediği amaçlarına ulaşabilmek için örgütlenme, yönetme, pazarlama ve üretim faktörlerinin yanı sıra bunların, yönetimin belirlediği kurallar çerçevesinde işleyip işlemediğini anlamak için denetime ihtiyaç vardır. Denetim bazı kavramlarla da karıştırılmamalıdır. Teftiş, revizyon ve kontrol gibi kelimeler dilimizde denetim yerine veya yakın anlamda kullanılmaktadır. Ancak denetim kavramı teftiş, revizyon ve kontrol ve gibi kelimeleri de kapsayan genel bir kavram olarak düşünmek daha doğru bir ifade olacaktır. Denetim kavramını daha iyi anlaşılabilmesi için teftiş, revizyon ve kontrol gibi kavramlarının tanımına bakmak gerekir.

---

³ Nejat Bozkurt, *Muhasebe Denetimi*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998, s.17.

Türkiye Denetim Standartlarında (TDS) belirtilen tanıma göre teftişin anlamı, Tamamlanan denetimlerle ilgili olarak denetim ekiplerinin, denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerine uygun hareket ettiğine ilişkin kanıt sağlanması amacıyla tasarlanan prosedürlerdir⁴. Yani şirketlerin belirlemiş olduğu politika ve prosedürlere doğru bir şekilde uyulup uyulmadığının araştırılması, incelenmesi ve değerlendirilmesidir yorumu yapılabilir.

Revizyon – revision deyiimi Fransızca kökenli olup, gözden geçirme, doğru olup olmadığını, iyi işleyip işlemediğini inceleme, kontrol etme anlamına gelmektedir⁵.

Kontrol – controlee – deyiimi, Fransızca olup; bir işin doğru doğru düzenli olarak yapılıp yapılmadığını inceleme ve araştırma, bir şeyin gerçeğe veya aslına uygunluğuna bakma, gözden geçirme, araştırma anlamı taşımaktadır⁶.

1.1.3 Denetim Tanımı

21'nci yüzyılda muhasebede gelineen noktada denetimin, kısaca kurumların işletmelerin muhasebe kayıtlarının ve finansal tablolarının incelenmesidir şeklindeki tanımı yetersiz kalmaktadır. Günümüz ihtiyaçları doğrultusunda temeli “Amerikan Diplomalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü (AICPA)” ne dayanan ve en kabul edilebilir bir denetim tanımı yapılmıştır. Bu tanım;

“Denetim, bir ekonomik birim veya döneme ait bilgilerin önceden belirlenmiş ölçütlere olan uygunluk derecesini araştırmak ve bu konuda bir rapor düzenlemek amacıyla bağımsız bir uzman tarafından yapılan kanıt toplama ve değerlendirme sürecidir”⁷.

6102 sayılı TTK' na göre denetim; kanun hükümlerine göre denetlenmesi ön görülen finansal tablolar, yıllık faaliyet raporları, riskin erken saptanması ve yönetime ilişkin sistemler ile sair mevzuat uyarınca doğrudan veya dolaylı olarak kuruluşları ve denetçiler tarafından denetlenmesi, incelenmesi veya değerlendirilmesi öngörülen diğer hususlara ilişkin konuları kapsar⁸.

Bir başka tanımla denetim, TDS çerçevesinde mesleki şüphe ve etik kurallarına bağlı yeterli denetim kanıtı toplanması bu kanıtlar doğrultusunda görüş bildirerek rapor hazırlanmasını ifade eder.

⁴ Türkiye Denetim Standartları, Kalite Kontrol Standardı 1.

⁵ Sadık Baklacioğlu, “Türkiye de Bağımsız Muhasebe Denetim Sistemi”, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/457/5183.pdf> (Erişim tarihi: 24.09.2014)

⁶ Sadık Baklacioğlu, “Türkiye de Bağımsız Muhasebe Denetim Sistemi”, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/457/5183.pdf> (Erişim tarihi: 24.09.2014)

⁷ Ümit Ataman vd., **Muhasebe Denetimi Uygulamaları**, Alfa yayınları, İstanbul, 2001, s.15.

⁸ Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012 .

Denetim, bilgi ve kurulan kriterleri arasındaki yazışma derecesini belirlemek için bilgi ve rapor hakkında delillerin toplanması ve değerlendirilmesidir⁹.

1.2. YASAL DÜZENLEMELERİN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

1.2.1. Yeni Türk Ticaret Kanununda Bağımsız Denetime Tabi Anonim Şirketlerin Yapısı ile İlgili Yenilikler

6102 sayılı TTK şirketler hukukunda geniş çapta yenilikler getirmiştir. Şirketler hukukunda yapılan başlıca önemli yenilikler;

a. Kanun'un 88'inci maddesine göre; gerçek ve tüzel kişiler münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan, Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uymak ve bunları uygulamak zorundadır¹⁰.

b. Kanunun geçici 6'ncı maddesine göre; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından belirlenen şirketler 1/1/2013 tarihinde veya özel hesap dönemi dolayısıyla daha sonraki bir tarihte başlayacak hesap dönemi için, münferit ve konsolide finansal tablolarının düzenlenmesinde, Türkiye Muhasebe Standartlarını uygulamak zorundadır. Geçiş döneminde hazırlanacak finansal tablolara ilişkin olarak Türkiye Muhasebe Standartlarında yer alan hükümler uygulanır¹¹. Söz konusu kanun hükmüne istinaden KGK tarafından yayımlanan " Türkiye Muhasebe Standartlarının Uygulama Kapsamının Belirlenmesine İlişkin Kurul Kararı" na göre; 6102 sayılı TTK' nın 397'nci maddesi çerçevesinde Bakanlar Kurulu kararıyla bağımsız denetime tabi olacaklar da münferit ve konsolide finansal tablolarını hazırlarken TMS' i uygular.

c. Önceki Türk Ticaret Kanununda yer alan anonim şirketin kuruluş aşamasında halkın anonim ortaklığına katılması hükmüne dayanan tedrici kuruluş, hemen hemen hiç kullanılmaması ve anonim ortaklıkların ani kuruluş yöntemi ile kurulmaları, sebebiyle 6102 sayılı TTK ile tedrici kuruluş kaldırılmıştır.

d. Şirketlerin ana sözleşmelerinde yer alan yazılı faaliyet alanı kapsamı içinde yaptığı işlerden sorumlu olması kuralı kaldırılmış, işletmelerin konuları dışındaki haklar ve borçlar üstlenmesi yani şirketin amacı ve konusu dışında yaptığı işlemlerde sorumlu olması kanunu getirilmiştir. 6762 sayılı eski TTK' nun 137 inci maddesinde öngörülmüş bulunan ve tüm ticaret şirketleri için geçerli olan ultra vires

⁹ Alvin A. Arens, vd., *Auditing And Assurance Services an Intergrated Approach*, Person Prentice Hall, New Jersey, 2005, s. 4.

¹⁰ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Md. 88/1, 13 Ocak 2011.

¹¹ Ticaret Kanunu.Net, "Geçici Madde 6", <http://www.ticaretkanunu.net/gecici-madde-6/>, (Erişim Tarihi:17.12.2014).

ilkesini, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun (AET) 68/151 sayılı şirketlere ilişkin Birinci Yönergesinin ilgili hükmünü dikkate alarak kaldırmıştır. Ticaret şirketleri, Türk Medenî Kanununun 48 inci maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilirler¹².

e. Avrupa'daki Şirketler Hukuku'ndaki gelişmeler 6762 sayılı Kanunun değişmesine sebep olmuştur. 6102 sayılı Kanununda yapılan düzenlemede; anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır¹³. İlkesi getirilmiş böylece, kurucular için asgarî bir sayı öngörmemiş tek kişilik anonim şirketin kurulmasına ve tek pay sahibi ile devam etmesine izin vermiştir. Pay sahibi sayısı bire düşerse, durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazılı olarak bildirilir. Yönetim kurulu bildirimini aldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olduğunu tescil ve ilan ettirir. Ayrıca tek pay sahibinin adı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı da tescil ve ilan edilir¹⁴. Böylece yaşanan sıkıntılar sebebiyle büyük bir ihtiyaca cevap verilmiştir.

f. Bağımsız denetim için bakanlar kurulu kararı ile belli rakamlarda büyüklüklerdeki anonim şirketler denetime tabi olacaklardır. Halka kapalı anonim şirketlerde halka açık şirketler gibi kayıtlı sermaye sistemi ile sermaye artırım kurallarından faydalanabileceklerdir. Buna göre, esas sermayeli anonim şirketlerin sermayesi 50.000 TL'den, kayıtlı sermaye sistemini benimseyen kapalı anonim ortaklıklarda ise başlangıç sermayesi 100.000 TL'den aşağı olamayacaktır¹⁵.

g. Anonim şirket ortağı, üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz¹⁶. 6102 sayılı TTK bu madde ile fikri mülkiyet haklarının ve elektronik ortamlarının aynı sermaye olarak konulmasına izin vermiştir.

ğ. Günümüz koşullarında teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak yeni TTK yönetim kuruluna elektronik ortamda toplantı yapma olanağı sağlamıştır. TTK 1524 nci maddesine göre sadece sermaye şirketlerine internet sitesi açtırma zorunluluğu getirilmiştir. 6102 sayılı Kanunun 397 nci maddesi uyarınca Bakanlar

¹² 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Md. 125/2, 13 Ocak 2011.

¹³ 6102 Sayılı TTK, Md. 338/1, 13 Ocak 2011.

¹⁴ 6102 Sayılı TTK, Md. 338/2, 13 Ocak 2011.

¹⁵ Deloitte, "Şirketler hukuku" <http://www2.deloitte.com/tr/tr.html>, [file:///c:/Documents and Settings/Compass/Desktop/Yeni Türk Ticaret Kanunu Şirketler Hukuku/Verginet11.htm](file:///c:/Documents%20and%20Settings/Compass/Desktop/Yeni%20Türk%20Ticaret%20Kanunu%20Şirketler%20Hukuku/Verginet11.htm) (Erişim tarihi: 03.09.2014).

¹⁶ 6102 Sayılı TTK, Md. 342/1, 13 Ocak 2011.

Kurulu tarafından belirlenen denetime tabi sermaye şirketleri tarafından açılacak internet sitelerinde ilan edilecek ve erişime açık tutulacak asgari içeriğe¹⁷ sahip olmaları gerekmektedir. Kanun yürürlüğe girdikten sonra mevcut İnternet sitesi bulunanlar ve internet sitesi olmayanlar 3 ay içinde yasaya uygun internet hizmeti sunmazlarsa yüz günden üç yüz güne kadar adli para cezası ve 6 ay hapis, içeriği usule uygun olmayanlar ise yüz güne kadar adli para cezası ve üç aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

h. Kanunda belirtilen yönetim kurulu, anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur.¹⁸ Buna istinaden eski TTK' da belirtilen yönetim kurulunun en az üç üyeden oluşacağına ilişkin mevcut hüküm terk edilerek bir üyeli yönetim kuruluna olanak tanınmıştır. Bunun sebebi, AB hukuku ile uyum sağlanması ve ana şirketler ile küçük anonim şirketlerin daha kolay yönetilmesini sağlamaktır. Tüzel kişilerin yönetim kurulu üyeliğine seçilebilmesine olanak sağlayan bu düzenlemenin altında yatan temel düşünce, tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak sorumlu tutulmasının yolunun açılarak şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara güvence verilmesidir¹⁹.

ı. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilan yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır²⁰. Yönetim kurulu üyelerinin ve tüzel kişi adına tescil edilecek gerçek kişinin tam ehliyetli olmaları şarttır²¹. Böylelikle üyelerin ve tüzel kişi adına tescil edilecek kişinin, tam ehliyetli olması gereği açıkça ifade edilmiştir.

Pay sahipleri şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar²².

i. Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları şarttır. Diğer yönetim kurulu üyeleri genel kurul toplantısına katılabilirler. Denetçi genel kurulda hazır bulunur. Üyeler ve denetçiler görüş bildirebilirler²³. Yani anonim şirket pay sahipleri genel kurula katılma hakları bulunup yükümlülükleri yoktur. Ama murahhas üyeler hem katılma hem de yükümlüdürler. 333 üncü madde gereğince belirlenen şirketlerin genel kurul

¹⁷ Resmi Gazete, Sayı 28663, 31 Mayıs 2013.

¹⁸ Soner Altaş, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Yapısı ve Üyelerinin Nitelikleri, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 104, 109- 120, s. 110.

¹⁹ Soner Altaş, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Yapısı ve Üyelerinin Nitelikleri, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 104, 109- 120, s. 112.

²⁰ 6102 Sayılı TTK, Md. 359/2, 13 Ocak 2011.

²¹ 6102 Sayılı TTK, Md. 359/3, 13 Ocak 2011.

²² 6102 Sayılı TTK, Md. 407/1, 13 Ocak 2011.

²³ 6102 Sayılı TTK, Md. 407/2, 13 Ocak 2011.

toplantılarında Gümrük ve Ticaret Bakanlığının temsilcisi de yer alır. Diğer şirketlerde, hangi durumlarda Bakanlık temsilcisinin genel kurulda bulunacağı ve genel kurul toplantıları için temsilcilerin görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile bunların nitelik, görev ve yetkileri ayrıca ücret tarifeleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir²⁴.

j. Pay sahipleri, sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamaz²⁵.” Şirkete borçlanma yasağı getirilmesindeki temel düşünce, şirketle yakından ilgili kişilerin şirketle yapacakları birtakım iş ve işlemlerle şirkete (özellikle şirketin ekonomik varlığına) zarar vermelerinin önlenmesi ve dolayısıyla şirketin devamına (sürdürülebilirliğine) yönelebilecek risklerin baştan ortadan kaldırılmasıdır²⁶.

k. Yeni düzenleme ile borçlanma yasağının ihlaline yönelik cezai müeyyide de farklılaştırılmıştır. Madde 358 hükmünün ihlali halinde, artık şirkete borçlananların değil, şirket kasasından pay sahiplerine borç verenlerin üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyişle, yasağın ihlali halinde şirkete borçlanan kişilerin hiçbir cezai sorumluluğu bulunmamaktadır²⁷.

l. Şirketlerin sermaye artırımıyla ilgili olarak, iç kaynaklardan yapılan artırım hariç, payların nakdî bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye artırılamaz²⁸. Sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olması sermaye artırımını engellemez²⁹. Artırıma, esas sermaye sisteminde genel kurul; kayıtlı sermaye sisteminde, yönetim kurulu karar verir. Sermaye artırımının sürüncemede bırakılmasını önleme amacıyla, artırımın karar tarihinden itibaren 3 ay içinde tescili zorunlu kılınmış, aksi takdirde genel kurul veya yönetim kurulu kararının ve duruma göre artırım izninin geçersiz hale geleceği hükme bağlanmıştır³⁰.

m. Şirketin kendi paylarını iktisap veya rehin olarak kabul etmesi, bir şirket kendi paylarını, esas veya çıkarılmış sermayesinin onda birini aşan veya bir işlem

²⁴ 6102 Sayılı TTK, Md.419/3, 13 Ocak 2011.

²⁵ Resmi Gazete, Sayı 28339, 30 Haziran 2012.

²⁶ Ahmet Tamer, Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Getirilen Bir Yenilik: “Pay Sahiplerinin (Ortaklarının) Şirkete Borçlanma Yasağı (TTK. m. 358), *TBB Dergisi*, 2012, sayı: 102, 93- 114, s. 95.

²⁷ Sami Karahan, “Anonim şirkete borçlanma yasağı ve 6335 sayılı kanun ile getirilen değişikliğin sonuçları”, <http://www.ticaretkanunu.net/ttk/Makale-24/> (Erişim Tarihi: (06.09.2014).

²⁸ Baker Tilly Güreli, “Son Değişiklikler Sonrasında 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu”, <http://www.vergiklavuzu.com/Assets/Content/file/Son%20Degisiklikler%20Sonras%C4%B1nda%206102%20Say%C4%B1%C4%B1%20T%C3%BCrk%20Ticaret%20Kanunu.pdf> (Erişim tarihi: 17.11.2014)

²⁹ 6102 Sayılı TTK, Md. 456/1, 13 Ocak 2011.

³⁰ Deloitte, “Şirketler hukuku”, <http://www2.deloitte.com/tr/tr.html file:///c:/Documents and Settings/Compass/Desktop/Yeni Türk Ticaret Kanunu Şirketler Hukuku/Verginet11.htm> (Erişim Tarihi: 05.09.2014).

sonunda aşacak olan miktarda, ivazlı olarak iktisap ve rehin olarak kabul edemez. Bu hüküm, bir üçüncü kişinin kendi adına, ancak şirket hesabına iktisap ya da rehin olarak kabul ettiği paylar için de geçerlidir³¹. Ayrıca genel kurulun yönetim kurunu rehin ve iktisap edebilmesi için yetkilendirilmesi şarttır. bu süre 5 yıl için geçerlidir. İktisap edilecek payların bedelleri düştükten sonra, kalan şirket net aktifi, en az esas veya çıkarılmış sermaye ile kanun ve esas sözleşme uyarınca dağıtılmasına izin verilmeyen yedek akçelerin toplamı kadar olmalıdır³². Payların iktisap edilebilmesi için bedellerinin tümünün ödenmesi gerekmektedir.

1.2.2. Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirketlerin Bağımsız Denetiminin Gerçekleştirilmesi ile İlgili Yenilikler

6102 sayılı TTK anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ve şirketler topluluğunun denetiminde, çağdaş bir anlayışla değişiklikler ve yenilikler getirmiştir. Uluslararası piyasalara açılma ve güven verme kapsamındaki değişiklikler Türkiye'ye yeni bir görünüm kazandırmayı hedeflemektedir. 6762 sayılı eski TTK' a göre yeterince mesleki bilgi ve beceriye sahip olmayan şirket organı olan murakıplar (deneti organı) tarafından denetim yapılmaktaydı. Ancak 6102 sayılı TTK' a göre denetim murakıplar değil, bağımsız denetleme kuruluşu veya Yeminli Mali Müşavir (YMM) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) unvanı taşıyan bağımsız denetçiler tarafından yapılacağı kabul edilmiştir. Anonim şirketin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecektir³³.

6102 sayılı TTK' na göre, şirketlerin veya şirketler topluluğunun finansal tabloları ve yıllık raporları sürekli denetime tabi tutulmuştur. Denetimi Uluslararası Denetim Standartları (UDS) ' e uygun mesleki bilgiye sahip, uzman, teknik donanımlı, hukuk kurallarına özen gösteren, mesleki şeffaf, şüphecilik ve etik kurallarına uyan denetçiler tarafından yapılması öngörülmüştür. Denetim, şirketin ve topluluğun mal varlıksal ve finansal durumunun dürüstlük ilkesine uygun olarak yansıtılıp yansıtılmadığını, yansıtılmamışsa sebeplerini, dürüstçe belirtecek şekilde yapılacaktır.

Bakanlar kurulu kararı ile denetime tabi şirketler ile halka açık olan veya olmayan, hisse senetleri borsada işlem gören ya da görmeyen özel ve kamu sektörüne dahil tüm anonim şirketler denetime tabi tutulmuştur. 6102 sayılı TTK' nın 1523 üncü maddesine göre, Kanunu 1522 inci maddesine istinaden belirlenen küçük

³¹ 6102 Sayılı TTK, Md. 379/1, 13 Ocak 2011.

³² 6102 Sayılı TTK, Md. 379/3, 13 Ocak 2011.

³³ 6102 Sayılı TTK, Md. 397/1, 13 Ocak 2011.

ve orta ölçekli işletme ölçütleri, sermaye şirketleri için de geçerlidir. Bu ölçütlerin üzerindeki sermaye şirketleri ise büyük sermaye şirketi sayılır³⁴. Küçük ve orta ölçekli olsalar dahi, belirlenen ölçütlerdeki şirketler büyük sermaye şirketi sayılır.

Bağımsız denetime tabi şirketlerin belirlenmesi dair 2013 2014 yıllarında olduğu gibi 2015 yılında da Resmi Gazetede yayımlanan 2015 Bakanlar Kurulu Kararı ile denetime tabi şirketlerin belirlenmesinde değişiklikler yapılmıştır. Bunlar³⁵;

- Aktif toplamı elli milyon ve üstü Türk Lirası,
- Yıllık net satış hasılatı yüz milyon ve üstü Türk Lirası,
- Çalışan sayısı iki yüz ve üstü şeklinde değiştirilmiştir.

Yukarıda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin sınırlarını art arda iki hesap döneminde aşması durumunda, müteakip hesap döneminde itibaren, TTK' na göre yayımlanan Kanun Hükmünde Kararname (KHK) bağımsız denetime tabidir. Ayrıca bağımsız denetime tabi şirketler yukarıda belirtilen, ölçütlerden en az ikisine ait sınırların art arda iki hesap döneminde altında kalmaları ya da bir hesap döneminde söz konusu ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalmaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkarılır³⁶.

Şirketlerin denetime tabi olup olunmadığının belirlenmesinde, şirketler ile bu şirketlerin bağlı ortakları ve iştiraklerinin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde, son iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Yurt dışında bulunan bağlı ortaklık ve iştiraklerin, varsa denetimden geçmiş muhasebe standartlarına uygun finansal tabloları, yoksa tabi oldukları mevzuat uyarınca finansal tabloları dikkate alınacaktır³⁷.

6102 sayılı TTK 1524' ncü maddesine göre sermaye şirketleri ve şirketler topluluğunun finansal tabloları ve denetçi raporlarının internet sitesinde yayımlanması ve finansal tabloların en az 5 yıl, denetçi raporlarının ise en az 6 ay süre ile bu sitede kalması gerekmektedir³⁸.

³⁴ 6102 Sayılı TTK, Md. 397/1, 13 Ocak 2011.

³⁵ Ticaret Kanunu.Net," Bakanlar Kurulu Kararı",
<http://www.ticaretkanunu.net/bakanlar-kurulu-karari-2014/5973> (Erişim Tarihi:10.09.2014).

³⁶ Tahir Erdem, Bağımsız Denetime Tabi Olanlar, **Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi**, 2013, sayı: 111, 187-191, s. 191.

³⁷ Akın Akbulut, **Finansal Tabloları Bağımsız Denetime Hazırlama Klavuzu (Vuk / Tdhp Finansal Tablolarının TFRS Finansal Tablolarına Dönüştürülmesi Ve Sunumu)**, İstanbul, 2013, s. 398.

³⁸ Hikmet Ulusan vd., 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) Muhasebe ve Denetim Uygulamalarına Getirdiği Yenilikler Üzerine Bir Araştırma, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, 2012, sayı:55, 11- 34, s.19.

1.3.DENETİM ÇEŞİTLERİ

Muhasebe denetiminde yer alan şirket ana sözleşmeleri, yönetim kurulu kararları, şirket politikaları, kanun ve yönetmelikler günümüzün koşullarına göre değişiklikler ve yenilikler göstermektedir. Bu konular üzerinde yapılan denetim çalışmaları da çeşitlilik göstermektedir.

Buna göre denetim türleri 5 farklı başlık altında incelenebilir³⁹.

1.3.1. Denetimin Konusu ve Amacına Göre Denetim Türleri

Konusu ve amacına göre yapılan denetim türleri; mali tablolar denetim, uygunluk denetimi, faaliyet denetimi ve özel amaçlı denetim⁴⁰ olmak üzere dört başlık altında incelenebilir.

1.3.1.1. Mali Tabloların Denetimi

Mali tablolar denetimi, bir işletmenin mali tablolarının mali durumu ve faaliyet sonuçlarını doğru ve dürüst, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine ve yasal düzenlemelere uygun olarak yansıtılıp yansıtılmadığı konusunda bir görüş oluşturmaktır⁴¹.

İşletmelerin düzenlediği mali tablolar; bilanço, gelir tablosu, satışların maliyeti tablosu, fon akım tablosu, nakit akım tablosu, kar dağıtım tablosu, özkaynak değişim tablosu ve diğer tablolardır. Tablolar işletme pay sahiplerine, yöneticilerine, yatırımcılara ve kredi verenlere işletme faaliyetlerinin kaynakları, finansal durumu ve geleceğe dönük kararlar alırken işletmenin genel durumu hakkında bilgi vermek amacıyla düzenlenirler.

Kısaca mali tablolar denetimi, gelir tablosu ve bilançodaki bilgilerin doğruluğunu güvenilirliğini gerçeğe uygunluğunu inceler. Bu incelemede Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartlarına (GKGMS) göre yapılır. Finansal bilgilerin GKGMS' e uygunluğu araştırılır ve karşılaştırılır elde edilen bilgiler doğrultusunda işletme sahiplerine görüş bildirilir. Mali tablolar denetiminin içerdiği genel özellikler⁴²:

- Bu tür denetimin amacı işletmenin mali tablolarına güvenirlilik kazandırmaktır.
- Mali tabloları denetleyen denetçi, işletmeden veya herhangi bir gruptan ayrı olarak bağımsız bir kişiliğe sahiptir.
- Amaç, mali tablolardaki yanlış beyanların ortaya çıkarılmasıdır.

³⁹ Vasfi Haftacı, *Muhasebe Denetimi*, Kocaeli, 2011, s.8.

⁴⁰ Oktay Taş ve Cem Niyazi Durmuş, *SPK Düzenlemeleri ve 3568 Sayılı Mevzuat Kapsamında Denetim*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2008, s. 15.

⁴¹ Bozkurt, a.g.e., s.17.

⁴² Ataman, vd., a.g.e. , s.18.

- Denetçi tarafından mali tablo hakkında bir bütün olarak tek bir görüş oluşturmaktır. Tek tek var olan hatalar üzerinde durulmamaktadır.
- Denetçi mali tabloların güvenilirliği hakkındaki görüşünü mantıklı bir temele oturtmaktadır. Bu, mali tablonun %100 güvenilir olduğu anlamına gelmemektedir.

1.3.1.2. Uygunluk Denetimi

Bu denetim, uygulamacıların işletme içinde (üst düzey yöneticiler) ya da dışında (kamu) bir üst organca konulmuş kurallara uyup uymadıklarını araştırmayı amaçlar⁴³.

Uygunluk denetimi, işletme yönetimi tarafından ve devlet kurumları tarafından koyulan ölçütlere, işletme politikalarına vergi kanunlarına işletme, ve işletme personelinin bu kurallara uyulup uyulmadığını araştırmaktır. Örneğin, devlet inceleme elemanları işletmelerin kanunen koyulmuş olan vergi kurallarını yerine getirilip getirilmediğini incelemesi uygunluk denetimidir.

1.3.1.3. Faaliyet Denetimi

Faaliyet denetimi, işletmenin önceden belirlemiş olduğu amaçlarına ulaşip ulaşmadığını ve aynı zamanda işletmenin verimli çalışıp çalışmadığını tespit etmek amacıyla işletme politika ve politikalarının uygulama sonuçlarını değerlendirme ve ölçmeğe yarayan denetim türüdür⁴⁴. Faaliyet denetimi ayrıca işletme yöneticilerinin, performanslarını ölçmede ve yönetim politikalarına ne derecede uyduklarını inceleyen denetim yöntemidir.

Faaliyet denetimi sadece muhasebe işlemleriyle değil işletmenin insan kaynakları, pazarlama, finans, satın alma ve araştırma-geliştirme gibi bölümleri de denetim inceleme alanına girmektedir. İşletmelerin faaliyet alanı geniş olduğu için bu denetim daha karmaşık bir denetim türüdür.

1.3.1.4. Özel Amaçlı Denetim

İşletmeyle ilgili istenen duruma yönelik belirli bir konuda yapılan denetim çalışmasıdır. Özel amaçlı denetim, belirli bir konuda uzman kişi tarafından gerçekleştirilerek karar vericinin karar vermesi kolaylaştırılır. Örneğin bir mahkemenin işletme hakkında ihtiyaç duyduğu özel bir konuda denetim yaptırması gibi⁴⁵.

---

⁴³ Necdet Gökmen, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, *Denetim İlke ve Esasları*, İstanbul, 2013, Cilt: 1, s. 15.

⁴⁴ Taş, Durmuş., a.g.e., s. 14.

⁴⁵ Taş, Durmuş., a.g.e., s. 15.

1.3.2. Yapılış Nedenine Göre Denetim

Yapılış nedenine göre denetim, zorunlu denetim ve isteğe bağlı denetim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

1.3.2.1. Zorunlu Denetim

Zorunlu denetim, yasa ile düzenlenen, denetime tabi şirket ve kuruluşlara bir yükümlülük olarak getirilen denetim türüdür. Bu çalışmalarını yürütecek denetçilerin nitelikleri, denetimin konusu, amacı, denetim çalışmalarının hangi esaslar çerçevesinde yürütüleceği yönetmelik ve tebliğlerde belirlenir. Çeşitli özel kuruluşların, banka ve sigorta şirketlerinin zorunlu denetimleri bu denetim türüne örnek olarak gösterilebilir⁴⁶.

1.3.2.2. İsteğe Bağlı Denetim

İsteğe bağlı denetim, işletmelerin yasal zorunluluk olmadan kendi istekleriyle yaptırdığı denetimdir. Bu denetimde denetimi isteyen kişilerin istekleri doğrultusunda denetim yapılır. Zorunlu denetimle isteğe bağlı denetim arasında uygulama yönünden önemli farklılıklar bulunmamaktadır. Aradaki fark yasal zorunluluğun bulunmamasıdır. İsteğe bağlı denetimde zorunlu denetimde olduğu gibi TMS' e uygun ve mesleki kurallara göre denetimi yapmak zorundadır.

1.3.3. Kapsamına Göre Denetim Türleri

Kapsamına göre denetim genel denetim ve özel denetim olmak üzere ikiye ayrılır.

1.3.3.1. Genel Denetim

İşletmenin her türlü işlem ve kayıtları ile muhasebe çalışmalarının tümünü kapsayan denetim çalışmasıdır. Bu denetim türünde işletmenin mali durumunun ve muhasebedeki görüntüsünün gerçek ve düzgün olup olmadığı araştırılır⁴⁷.

1.3.3.2. Özel Denetim

Özel denetim, sermaye piyasası araçlarının halka arzı için Sermaye Piyasası Kurulu' na (SPK) başvuru sırasında veya birleşme, bölünme, devir ve tasfiye durumunda bulunan işletmelerce, bu amaçlarla herhangi bir tarih itibarıyla düzenlenmiş finansal tabloların "bağımsız denetim" tanımının gerektirdiği esaslara uygun olarak bağımsız denetime tabi tutulmasını ifade eder⁴⁸.

---

⁴⁶ Haftacı, a.g.e., s.8.

⁴⁷ Yasin Karanfiloğlu, Muhasebe Denetimi Kavram İlke ve Yöntemleri, *Sayıştay Dergisi*, 1998, Sayı: 35, s. 32.

⁴⁸ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Özel Bağımsız Denetime Tabi İşletmeler, (M: 6/1), s. 2.

Belli başlı özel amaçlı denetim türleri⁴⁹ :

- Mahkemelere yaptırılan özel incelemeler,
- Satın alma, devir ve işletme birleşmelerinde yapılan incelemeler,
- Bir işletmeye ortak olmadan önce yaptırılan incelemeler,
- Kredi açmadan önce yaptırılan incelemeler,
- Hisse senedi ve tahvillere yatırım yapmadan önce yapılan incelemeler,
- Ortaya çıkarılan bir yolsuzluk ve ihmalin araştırılması,
- Vergi incelemeleri,
- Devlet kuruluşları tarafından yapılan teftiş ve incelemeler,

şeklinde sekiz başlıkta toplanabilir.

1.3.3. Uygulama Zamanına Göre Denetim Türleri

Uygulama zamanına göre denetim türleri 3 başlık altında incelenir. Bunlar; devamlı denetim, ara denetim ve son denetimidir.

1.3.3.1. Devamlı Denetim

Denetçilerin işletmelerin faaliyetlerini 1 yıl boyunca sürekli denetlemesidir. Bu denetim türü uzun bir süreci kapsadığından bütün denetim standartları uygulanabilmektedir. Devamlı denetim sonucunda denetim uzun bir süreci kapsadığı için denetçi, Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartlarını uygulayabilmektedir. Bundan dolayı devamlı denetim raporunun güvenilirliği çok yüksektir.

1.3.3.2. Ara Denetim

İşletmelerin faaliyetlerinin belirli zamanlarda denetlenmesidir. SPK' ya tabi şirketler 3,6 ve 9. ay sonu itibariyle düzenlenen mali tabloların bağımsız denetimden geçmesi zorunludur⁵⁰. Ara denetimde muhasebe standartları fazla uygulanamamakta ve kanıt toplama yönünden sınırlıdır. Bu sebepten dolayı denetim raporunun güvenilirliği düşüktür.

1.3.3.3. Son Denetim

Muhasebede kullanılan defterlerin kapanış işlemleri tamamlandıktan ve bilanço ve gelir tablosu gibi mali tablolar düzenlendikten sonra yapılan denetimidir⁵¹. Hesap dönemi kapandıktan sonra yapılan en kapsamlı denetim türüdür.

---

⁴⁹ Haftacı, a.g.e., s.7.

⁵⁰ Devrim Ergün, ve Haşim Yılmaz, **Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staja Başlama**, Derin Yayınları, 16. Basım, İstanbul, 2013, s. 571.

⁵¹ Taş, Durmuş, a.g.e., s. 16.

1.3.4. Denetçinin Statüsüne Göre Denetim Türleri

Denetçi statüsüne göre denetim türleri üç başlık altında incelenir. İç denetim, bağımsız dış denetim ve kamu denetimidir.

1.3.4.1. İç Denetim

Kurum yönetimince görevlendirilen denetim elemanları tarafından, kurum sistem ve usullerini değerlendirmek ve hesaplardaki yolsuzluk, maddi hata, yanlışlık ve verimsiz uygulama ihtimallerini asgariye indirmek amacıyla yapılan denetime iç denetim denilmektedir⁵². Muhasebe, finans ve diğer bölümlerin, işletme yöneticilerinin görev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini, iç kontrol sisteminin etkin çalışıp çalışmadığını kontrol etmek amacıyla, işletme içinde çalışan denetçiler tarafından araştırılıp yönetim kuruluna rapor edilmesini sağlayan bir denetim türüdür. Ayrıca iç denetim yönetimin belirlediği kurallar ve politikalar çerçevesinde yani yönetime bağlı denetim yapıldığı için bu rapor sadece işletme içi faaliyetleri kontrol amaçlı olduğundan üçüncü kişilere güvence vermemektedir.

1.3.4.2. Bağımsız Dış Denetim

Bağımsız dış denetim, mali tablolar, uygunluk ve faaliyet denetimlerinin, işletmenin talebi ile ve bir denetim sözleşmesi çerçevesinde, serbest meslek sürdüren denetçiler (ya da bunların oluşturdukları kuruluşlar) tarafından yapılmasıdır⁵³. Denetimi yapan kişiler işletme içinden değil de işletme dışından yani işletmenin kendi elemanı olmayan işletmeyle herhangi bir bağı bulunmayan bağımsız yetkili kişiler tarafından denetlenmesidir.

Örgütsel bir yapının, kendisinin dışında yer alan ve kendisinden bağımsız denetim elemanlarınca yapılan denetimini ifade eder. Genellikle özel sektörde söz konusu olan bu tür denetimlerde, örgütün iç kontrol ve iç denetim sistemleri, mali yapıları ve buna ilişkin dönem sonu tabloları, yönetimin verimliliği ve etkinliği değerlendirilir ve sonuçları raporlanarak tüm ilgili taraflara sunulur⁵⁴.

1.3.4.3. Kamu Denetimi

Kamu kurumlarına bağlı olarak çalışan ve kamu yararını gözeterek görev yapan kişilerin yaptıkları denetimlere kamu denetimi adı verilir.

⁵² İsmail Hakkı Sayın, *Cumhuriyetin 75'nci Yıldönümü Dizisi: 2*, TC. Sayıştay Başkanlığı, Ankara, 1998, s. 22.

⁵³ Gökmen, a.g.e., s. 16.

⁵⁴ Ömer Köse, *Dünyada ve Türkiye'de Yüksek Denetim*, TC. Sayıştay Başkanlığı 145. Yıl Yayınları, Ankara, 2007, s. 16.

Kamu denetimi, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör işletmelerinin kamu tarafından görevlendirilmiş elemanlar tarafından incelenmesidir⁵⁵.

Mali denetim uygunluk ve düzenlilik denetimi ile birlikte anılmaktadır. Çünkü temelde idarenin faaliyetlerinin, belgelerinin, mali tabloların doğruluğu ve belirlenmiş kriterlere uygunluğunun güvence altına alınması bu denetim türlerinin amacı içinde değerlendirilmektedir⁵⁶. Kamu denetimi, kamuya ait denetleme ve özel sektörün denetlenmesi şeklinde yapılır. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurumu, Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı gibi kurumlar kamuya ait denetleme yaparken, özel sektör denetlenmesi ise vergi denetimi olarak yapılmaktadır.

1.4. DENETÇİ KAVRAMI VE DENETÇİ ÇEŞİTLERİ

1.4.1. Denetçi Kavramının Tanımı

6102 sayılı TTK, anonim şirketlerde gerçekleştirilecek denetim fonksiyonunu, tüzel kişiliğin bünyesinde bir karar organı olarak “denetleme kurulu” na değil, tüzel kişiliğin dışında yer alan bir müessese olarak “dış denetçiye” vermiştir⁵⁷. Buna istinaden anonim şirketlerin yıllık faaliyet raporları ve mali tablolarının denetimi denetleme kurulu organı tarafından değil, bağımsız dış denetçi tarafından denetlenmesi esas alınmıştır.

Denetçi, denetim faaliyetini yürüten, mesleki bilgi ve deneyime sahip, bağımsız davranabilen ve yüksek ahlâkî nitelikleri taşıyan uzman bir kişidir⁵⁸.

Genel olarak denetçi, müşterisinin finansal tablolarda sunmuş olduğu bilgileri genel kabul gören standartlara uygun olup olmadığına ilişkin görüşünü denetim raporunda açıklayan kişi veya kurumdur. Denetçi başka bir deyişle, denetlenecek bilgi ile önceden saptanmış ölçütler arasındaki uygunluk derecesini belirlemede kanıt toplar, değerlendirir ve sonuçları ilgililere aktarır⁵⁹.

---

⁵⁵ İsmmmo Kitapları, “Denetim Türleri”, http://www.archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/kitaplar/130/2/denetim_turleri.pdf (Erişim Tarihi:16.09.2014).

⁵⁶ Ahmet Kesik, 5018 Sayılı Kamu Yönetimi Ve Kontrol Kanunu Bağlamında Ve AB Sürecinde Türk Kamu İç Mali kontrol Sistemi, *Kocaeli Üniversitesi sosyal bilim enstitüsü dergi*, 2005, sayı: 9, 1:94-114, s. 105.

⁵⁷ Erdoğan Arslan, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre “ Denetçinin” Niteliği, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 104 73- 108, s. 73.

⁵⁸ Ahmet Başpınar, Türkiye de ve Dünyada Denetim Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış, *Maliye Dergisi*, 2005, sayı:149, 35-62, s.41.

⁵⁹ Suat Yıldırım, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Denetçi, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 106, 43- 52, s. 43.

1.4.2. Denetçi Çeşitleri

Denetçi çeşitleri⁶⁰; bağımsız denetçileri, iç denetçiler ve kamu denetçisi olarak üç bölüm halinde incelenebilir.

1.4.2.1. Bağımsız Denetçiler

Bağımsız denetçi; Kamu Gözetimi Kurumu (KGK) tarafından yetkilendirilmiş, kurumun yayınlamış olduğu TDS kapsamında faaliyetlerini gerçekleştiren, denetim sözleşmesine bağlı olarak hizmet sunduğu işletmeyle hiçbir ilişkisi olmayıp, denetimin sonucunu rapor olarak ilgili kurullara sunmakla yükümlü olan kişidir⁶¹.

Bağımsız denetim yönetmeliğinde belirtilen tanıma göre bağımsız denetçi: Bağımsız denetim yapmak üzere, 01 / 06 / 1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensupları arasından KGK tarafından yetkilendirilen kişilerdir⁶².

Bağımsız denetçi, kurum ve kuruluşlar arasında aktif rol almasından dolayı yeterli mesleki bilgi ve ahlaki değerlere sahip olması gerekmektedir. Bundan dolayı bağımsız denetçinin en önemli görevi, mali tablo bilgilerinin güvenilirliğinin sağlanmasıdır. Yeterli derecede güvenilirliği sağlayabilmesi için bağımsız denetçinin, bağımsızlık ilkesine, mesleki özen ve titizlik standardına, reklam yasağına, sır saklama, mesleğe aykırı faaliyet yasağına ve haksız rekabet yasağı gibi kurallara uyması gerekmektedir.

1.4.2.2 İç Denetçiler

İşletmenin sürekli çalışanı olarak, işletme bünyesinde denetim faaliyetlerini yürüten kişilere iç denetçi denir⁶³. İç denetçinin amacı, işletme yönetimin isteği doğrultusunda yaptığı çalışmalarını ve bulgularını yönetime rapor halinde sunmaktır. İç denetçi işletme varlıklarının korunup korunmadığını, yönetimin belirlediği kurallara uyulup uyulmadığını, muhasebe tarafından yapılan kayıtların güvenilirliğini, işletmede oluşabilecek hata veya hilelerin ortaya çıkarılması ve faaliyet denetimi yapmak gibi görevleri bulunmaktadır.

⁶⁰ Seval Kardeş Selimoğlu, "Denetimin Çerçevesi", <http://www.kgk.sakarya.edu.tr/FileUploads/Src/d63abf71-5633-46af-9bcd-88cfd427f75e/ekitap1.pdf> (Erişim tarihi: 22.10.2014).

⁶¹ Handan Bulca ve Tolga Yeşil, Bağımsız Denetim Standartlarının Muhasebe Hile Kavramına Yaklaşımı, *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2014, Cilt: 1, sayı: 2, 47-58 s.53.

⁶² Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012.

⁶³ Bozkurt, a.g.e., s. 33.

1.4.2.3. Kamu Denetçileri

Kamu kurumlarına bağlı olarak çalışan ve kamu yararını gözeterek görev yapan kişilere kamu denetçisi adı verilir⁶⁴. Kamu denetçileri, işletmelerin kayıt ettikleri işlemleri, vergi beyanlarını ve işletme faaliyetlerinin yönetmeliklere ve kamu yararına uygunluğunu tespit etmek için denetim yaparlar. Kamu yararı ön planda tutularak tarafsız ve objektif davranarak çalışmalarını yürütürler.

1.5.DENETİM TEKNİKLERİ

SPK' ya göre, finansal tablolardaki önemli yanlışlık risklerine ve finansal tabloların bağımsız denetimi sırasında işletme yönetimi tarafından yapılan açıklamalara karşı, bağımsız denetim tekniklerinin uygulanması ile elde edilen mevcut bağımsız denetim kanıtlarının yeterli ve uygun olup olmadığı hususunun da, bağımsız denetçinin mesleki değerlendirmesine bağlı olarak, uygulanacak bağımsız denetim tekniklerinin tasarlanması ve belgelendirilmesi denetim teknikleri kapsamındadır⁶⁵.

Denetçi hazırladığı raporda görüş bildirirken ve bu görüşünün doğru ve güvenilir olabilmesi için çeşitli yöntemlerle kanıt toplar. Bu yöntemlere de denetim teknikleri adı verilmektedir. Denetim kanıtı elde edebilmek için on çeşit denetim tekniklerinden yararlanılmaktadır. Denetim teknikleri⁶⁶; Fiziki İnceleme Ve Sayım Tekniği, Doğrulama Tekniği, Yeniden Hesaplama Tekniği, Belge İnceleme Tekniği, Bilgi Toplama (soruşturma) Tekniği, Analitik İnceleme Tekniği, Gözlem, Kayıt Sistemini İleriye Doğru İnceleme, Kayıt Sistemini Geriye Doğru İnceleme ve Derinlemesine Araştırma Tekniği olarak açıklanmıştır.

1.5.1. Fiziki İnceleme ve Sayım Tekniği

Fiziki inceleme; belgelerin ve kayıtlarda gösterilen fiziki kıymetlerin gerçekten var olduklarının görülmesi ve varlığı saptanan kıymetlerin şirkete ait olduğunun resmi belge ve kayıtlarla doğrulanması işlemidir⁶⁷. Fiziki inceleme, denetçinin fiilen gözle görebildiği ve elle tutabildiği fiziki kıymetlerin incelenmesidir. Bir işletmenin fiziki kıymetlerini alacak senetleri, hisse senetleri, kasa, tahviller, stoklar, demirbaşlar, binalar, makina ve tesislerini söyleye biliriz. Örneğin, şirketin var olan stokunun sayımının yapılabilmesi veya kasadaki mevcut paraların sayımının

⁶⁴ Lerzan Kavut, vd., *Uluslararası Denetim Standartları Kapsamında Bağımsız Denetim*, İSMMMO Yayınları No 130, İstanbul, 2009, s.38.

⁶⁵ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim, Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22) (M: 2 / 1) Değerlendirilmiş Risklere Karşı Uygulanacak Bağımsız Denetim Teknikleri, s. 61.

⁶⁶ Bozkurt, a.g.e., s.64.

⁶⁷ Resmi Gazete, Sayı:26934 12 Temmuz 2008.

yapılabilmesi gibi sayılabilen ölçülebilen veriler doğrultusunda belgelerdeki bilgilerin ne derecede gerçeği yansıtıp yansıtmadığını denetçinin karşılaştırma yaparak kanıt toplamasına yardımcı olur.

Sayım işlemi, maddi varlıkların bilanço tarihi itibarıyla büyük defter hesaplarının kalanlarına ne derece uyduğunu belirtmek amacıyla kullanılır⁶⁸. Fiziki inceleme ve sayım tekniğinde maddi kıymetlerin mevcut bulunduğu hakkında, denetçiye doğrudan doğruya bilgi verdiği için kanıt toplama sürecinde güvenilirliği en yüksek olan denetim türüdür. Ancak finansal tablolardaki bilgiler gerçeği yansıtmamışta olabilir kiralınmışta olabilir bunun içinde fiziki inceleme kesin kanıt toplama işlemimde yeterli değildir.

1.5.2. Doğrulama Tekniği

Doğrulama finansal tablolar ve dipnotlara ilişkin olarak işletme yönetiminin sunduğu bilgi ve belgeler ile yaptığı açıklamaları etkileyen belirli bir hususa istinaden üçüncü taraflarla doğrudan irtibata geçilerek elde edilen yazılı cevaplardır⁶⁹.

Denetçi, işletmeden hangi kişi veya kurumlardan hangi bilgi ve belgelerin isteneceğini belirler ve işletmeye bildirir. İşletmeden doğrulama mektuplarının hazırlanıp imzalanıp ve bilgi istenilen kişilere postalanmasını ister. Mektupları cevaplayan kişiler bilgileri doğrudan doğruya denetçiye gönderir. Denetçi, işletme kayıtlarıyla üçüncü kişi kayıtlarını karşılaştırarak gerekli incelemeleri yapar. Dış kaynaklardan doğrulama tekniği çoğunlukla hesap bakiyeleri ve alt hesaplar ile ilgili olarak kullanılır, ancak kullanımları bunlarla sınırlı değildir. Bu kapsamda, bağımsız denetçi işletmenin üçüncü taraflarla yaptığı anlaşma şartlarına veya gerçekleştirdiği işlemlere dair doğrulama talebinde de bulunabilir. Doğrulama talebi, anlaşmada herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığı, eğer varsa ilgili detayların ne olduğu gibi soruları içerecek şekilde düzenlenir. Dış kaynaklardan doğrulama tekniği⁷⁰:

- Banka hesap bakiyeleri ve bankadaki işletme ile ilgili diğer bilgiler,
- Ticari alacak bakiyeleri,
- Üçüncü taraflarca işlenmek üzere veya konsinye olarak gümrüklü antrepolarda tutulan stoklar,

⁶⁸ Smmmm Staja Başlama Muhasebe Denetimi Ders Notu, Denetim Nedir, <http://www.smmmdershanesi.com/denetim-nedir.html> (Erişim Tarihi: 18 Eylül 2014).

⁶⁹ Mehmet Şirin, "Uluslararası Denetim Standartları Çerçevesinde Denetim Kanıtları, kanıt Toplama Teknikleri ve İstatistikî Örnekleme Yöntemleri", <http://www.hazine.org.tr/images/uluslararasi%20denetim%20standartlari.pdf> (Erişim Tarihi:19 Eylül 2014).

⁷⁰ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim, Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Dış Kaynaklardan Elde Edilen Doğrulama, (M: 3 / 6) s.80.

- Avukatlar veya finansörler tarafından emanet veya teminat olarak tutulan tapu senetleri,
- Bilanço tarihi itibarıyla işletmenin kayıtlarında izlenen, ilgili saklama kuruluşu nezdindeki sermaye piyasası araçları,
- Alınan krediler ve ticari borç bakiyeleri gibi, tutar ve hususların teyit edilmesi amacıyla kullanılır.

Denetçi, yukarıda yazılı olan hususların dış kaynaklarda da var olan bilgilerin denetlediği firma bilgileriyle uyuşup uyuşmadığını, hata ve hileleri tespit edebilmek için bilgi isteme yöntemlerine başvurur. Dış kaynaklardan üç çeşit bilgi isteme türü bulunmaktadır. Bunlar; olumlu doğrulama, olumsuz doğrulama ve boş bakiyeli doğrulamadır.

- Olumlu doğrulama: Üçüncü kişiden sorulan bilgiye her durumda bir yanıt vermesi istenir⁷¹.
- Olumsuz doğrulama: İşletmede kayıtlı olan üçüncü kişilerin bilgileri yazılır. Ve sadece gönderilen bilgi yanlış ise cevap verilmesi beklenir. Cevap verilmezse bilgilerin doğruluğu kabul edilir.
- Boş bakiyeli doğrulama: İşletmede var olan bilgiler yazılmaz bilgi istenecek üçüncü kişilerin kendi kayıtlarında var olan bilgiler sorulur.

1.5.3. Yeniden Hesaplama Tekniği

Yeniden hesaplama, muhasebe işlemine yapılmış olan çeşitli hesapların, denetçi tarafından tekrar yapılarak test edilmesi anlamındadır. Örneğin bazı faiz hesaplamalarının veya amortisman hesaplarının denetçi tarafından yinelenerek, doğrulanması gibi⁷². Muhasebe işlemleri aritmetik işlemlerdir. Bu işlemler hem elle hem de bilgisayar programlarıyla yapılabilir. Denetçinin aritmetik hataları araştırmak için yapacağı yeniden hesaplamaların başlıca şunlardır⁷³:

- Amortismanların, şüpheli alacak karşılıklarının yeniden hesaplanması,
- Yevmiye ve büyük defterlerde sayfa toplamlarının alınması,
- Değer düşme karşılıklarının yeniden hesaplanması,
- Envanter listesindeki aritmetik işlemlerin yeniden yapılması,
- Ücret bordrolarındaki aritmetik işlemlerin yeniden yapılması,
- Kar payı ve ikramiyelerin yeniden hesaplanması.

⁷¹ Ersin Güredin, *Denetim ve Güvence Hizmetleri*, Türkmen Kitapevi, İstanbul, 2010, s.273.

⁷² Cemal Elitaş, *Muhasebe Denetiminde Çalışma Kağıtları*, Gazi Kitapevi, Ankara, 2011, s.75-76.

⁷³ Celal Kepekçi, *Bağımsız Denetim*, Avcıol Basım Yayın, İstanbul, 2004, s. 112.

1.5.4. Belge İnceleme Tekniği

Belge inceleme tekniği, muhasebe sistemi ile ilgili tüm belgelerin ayrıntılı incelemesini ifade eder⁷⁴. Belge incelemesi denetçi geriye doğru giderek hesapların kaynağına iner, belgelerin kayıtların sahte olup olmadığını araştırır ve karşılaştırmalar yapar. Faturalar, makbuzlar, sözleşmeler, fişler, çek ve senet gibi belgelerin denetçi tarafından gözden geçirilerek okunarak diğer elde ettiği bilgilerle karşılaştırmalar yaparak kanıt toplamasını örnek verilebilir.

1.5.5. Bilgi Toplama (Soruşturma) Tekniği

Denetçi tarafından yapılan sözlü ve yazılı soruşturmalarıdır⁷⁵. İşletme içindeki personele, yöneticilere ve işletme dışındaki üçüncü kişilere denetçinin sorular sorarak kanıt toplamaya çalışması bilgi toplama yöntemi doğrudur.

Soruşturma tekniği planlı bir şekilde yapılacağı gibi, denetçi günlük sohbetler ve resmi olmayan görüşmeler sırasında da denetim için çok önemli bilgiler toplayabilir⁷⁶. Denetçinin işletme müdürüyle kahve içerken yapacağı sohbetten elde edeceği bilgiler veya müşteri işletmenin avukatıyla yapacağı görüşmeler soruşturmaya örnek verilebilir.

1.5.6. Analitik İnceleme Tekniği

Analitik inceleme teknikleri, finansal ve finansal olmayan verilerin kendi içindeki ve aralarındaki rasyonel ilişkilere dayanarak finansal bilgilerin değerlendirilmesini ifade eder⁷⁷. Finansal ve finansal olmayan bilgiler üzerinde analitik testler yapılırken bu bilgilerin güvenilirliği önemlidir. Analitik inceleme teknikleri, yüksek boyutlu işlemlere uygulanır ve veriler arasında ilişkilerin var olduklarını varsa aralarında tutarsızlık ve sapmaların istatistik yöntemler kullanılarak belirlenmesini sağlar.

1.5.7. Gözlem

Gözlem tekniği, denetçinin, işletmenin sürmekte olan faaliyetlerini yerinde ve oluşumu sırasında izlemesi yoluyla yapılır⁷⁸. Bu faaliyetler yapılırken denetçinin orada bulunması, işlemlerin tamamlanıp tamamlanmadığını ve işlemlerin gerektiği gibi yapılıp yapılmadığını izlenmesi gereken yöntemdir.

⁷⁴ Güredin, a.g.e., s.272.

⁷⁵ Seval Selimoğlu vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012, s. 55.

⁷⁶ Ersin Güredin, *Denetim*, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2000, s. 126.

⁷⁷ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetim Teknikleri (M: 14 / 1), s. 76.

⁷⁸ Elitaş, a.g.e., s. 77.

Örneğin; işletme ambarına giren mallar ile çıkan malların sevkiyatı sırasında işletme prosedürlerine uyulup uyulmadığını gözlemleyerek kanıt toplayabilir.

1.5.8. Kayıt Sistemini İleriye Doğru İnceleme

Kayıt sistemini ileriye doğru inceleme tekniği, incelemenin belgelerden yevmiye defteri, büyük defter ve yardımcı defter gibi defter kayıtlarından bilanço, gelir tablosu vb. finansal tablolara doğru yapılan denetim tekniğidir.

1.5.9. Kayıt Sistemini Geriye Doğru İnceleme

Kayıt sistemini geriye doğru inceleme tekniği, bilanço, gelir tablosu vb. finansal tablolardan yardımcı defter, büyük defter ve yevmiye defteri gibi defter kayıtlarından belgelere doğru yapılan denetim tekniğidir.

1.5.10. Derinlemesine Araştırma Tekniği

Derinlemesine araştırma tekniği yardımıyla, bir kaydın, bir hesabın veya bir tablonun ayrıntılı olarak araştırılması amaçlanır⁷⁹. İşletmelerin muhasebe birimi tarafından yapılan işlemlerde büyük veya küçük bakiyeli kayıtlarda önemli yanlışlıklar hatalar ve hileler olabilir. Bu hata ve hilelerin sebebini bulabilmek için denetçi hesapların kaynağına inerek inceleme yapar. Örneğin, kasa hesabının olağandan fazla tutarda bakiye vermesi veya satışlara göre alacak ve borç hesaplarının çok fazla artış göstermesi gibi⁸⁰.

---

⁷⁹ Bozkurt, a.g.e., s.72.

⁸⁰ Elitaş, a.g.e., s. 78.

İKİNCİ BÖLÜM

YENİ TÜRK TİCARET KANUNUNA GÖRE ANONİM ŞİRKETLERİN FİNANSAL TABLOLARININ BAĞIMSIZ DENETİMİ

2.1. ANONİM ŞİRKETLERDE BAĞIMSIZ DENETİMİN ÇERÇEVESİ

Dünyada gelişen ekonomik faaliyetler doğrultusunda sermaye piyasalarının, artan yabancı yatırımcıların ve yerli yatırımcıların finansal tablo bilgilerinin aynı tutarlılık ve şeffaflıkta hazırlanması için Avrupa Birliği Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (IFRS) uyumlu finansal tabloların hazırlanması gerekmektedir. IFRS de amaç, finansal piyasaların küresel düzeyde gelişimini ve güçlenmesini desteklemek, tutarsızlıkları en aza indirmek ve finansal tablolarda şeffaflığı sağlamaktır⁸¹. Finansal tabloların karşılaştırılabilirliği, anlaşılabilirliği ve şeffaflığı ise bu bilgileri üretirken kullanılan ortak bir muhasebe ve denetim dilinin kullanılmasıyla mümkün olur⁸². Ortak muhasebe dilinde finansal istikrar, yüksek kaliteli raporlama yoluyla desteklenmektedir⁸³. Muhasebede kaydedilen işlemlerin doğruluğu ve finansal tablo kullanıcılarına güvenilir bilgiler sağlaması açısından da finansal tabloların denetlenmesi gerekmektedir.

2.1.1 Bağımsız Denetimin Tanımı

Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'de 2002 tarihinde yasallaşan Sarbanes - Oxley Kanunu ile yatırımcıların çıkarlarını korumak ve kamu yararını daha da ilerletmek için, menkul kıymetler kanunları ve ilgili konularda kamu şirketlerini denetlemek için, Halka Açık Şirketler Muhasebe Gözetim Kurulu kurulmuştur⁸⁴. Bu kurul hisse senedi ihraç eden şirketlerin ve kamu yatırımcıların finansal tablo bilgilerinin incelenmesi ve bilgilendirici, doğru bağımsız denetim raporu hazırlanmasını sağlamaktır. Söz konusu Kanun ile ABD' de halka açık uluslararası şirketlerin Türkiye'de de faaliyet gösteren pay sahiplerinin etkilenmesi sebebiyle Türkiye'de bağımsız denetimin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile daha önce Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), SPK ve ilgili diğer kurumların bağımsız

⁸¹ Ali Çalışkan, Sekizinci Yönerge Çerçevesinde Avrupa Birliğinde Bağımsız Denetim, **Sayıştay Dergisi**, 2006, Sayı: 63, s. 57.

⁸² Seval Kardeş Selimoğlu, "Denetimin Çerçevesi", <http://www.kgk.sakarya.edu.tr/FileUploads/Src/d63abf71-5633-46af-9bcd-88cfd427f75e/ekitap1.pdf> (Erişim tarihi: 26.09.2014).

⁸³ IFAC, "Focus on Audit Quality, Framework for Audit Quality", <https://www.ifac.org/auditing-assurance/focus-audit-quality>, (Erişim tarihi:29.09.2014).

⁸⁴ One Hundred Seventh Congress of the United States of America, H. R. 3763, 23.01.2002.

denetim konusundaki yetkileri sona ermiş ve bağımsız denetimin kapsam, biçim, standartları ile denetçi ve denetim kuruluşları, denetçilik mesleğinin etik ilke ve kurallarını belirleme yetkisi Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'na (KGK) verilmiştir⁸⁵. Bu anlamda Türkiye 6102 sayılı TTK ile, (KGK) tarafından bağımsız denetimin tanımı yapılmıştır. Bu tanım⁸⁶:

Bağımsız denetim, finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin, finansal raporlama standartlarına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanmasıdır.

Bir başka ifadeyle bağımsız denetim, mali tabloların denetimi olarak ele alınmış ve bağımsız denetçinin mali tabloların bütün yönleri ile yürüklükteki finansal raporlama standartları çerçevesinde hazırlandığı ve önemli nitelikteki yanlış yansımaların bulunmadığı hususunda yüksek derecede güvence içeren görüş beyan etmesi⁸⁷ olarak Uluslararası Denetim Standartlarında (UDS) göre tanımı yapılmıştır.

SPK kapsamında bağımsız denetim, ortakların ve sermaye piyasası kurumlarının kamuya açıklanacak veya kurulca desteklenecek mali tablolarının, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğu ile bilgilerin doğruluğunun ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığının, denetçiler tarafından denetim ilke ve kurallarına göre, defter kayıt ve belgeler üzerinden incelenmesini ve tespit edilen sonuçların rapora bağlanmasını ifade eder⁸⁸.

2.1.2. Bağımsız Denetimin Amacı

SPK hükümleri kapsamında, finansal tabloların bağımsız denetiminin amacı; finansal tabloların finansal raporlama standartları doğrultusunda bir işletmenin finansal durumunu ve faaliyet sonuçlarını tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde gösterip göstermediği konusunda bağımsız denetçinin görüş bildirmesini sağlamak şeklinde açıklanmıştır⁸⁹.

⁸⁵ Ata Diliçiklik, Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketler Belirlendi, *Vergi Dünyası Dergisi*, 2013, Sayı:378, 38-43, s. 38.

⁸⁶ Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012.

⁸⁷ IAASB Handbook, 1 Ocak 2004.

⁸⁸ Mehmet Bakır, *Denetim*, Dilara Yayınevi, Trabzon, 2007, s.32.

⁸⁹ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Amacı ve Temel İlkeleri (M: 3/ 1), S. 3.

Bağımsız denetimin tanımından yola çıkarak bağımsız denetimin amaçları⁹⁰;

- Mali tablolarının, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğunu tespit etmek,
- Mali tablolar üzerindeki bilgilerin doğruluğunun ve gerçeği dürüst bir biçim de yansıtıp yansıtmadığının tespitidir.

Mali tabloların gerçeğe uygunluğu doğruluğu ve güvenilirliği hakkında kurum ve kuruluşlara güven vermesi gerekmektedir. Şirketler, itibarlarının korunması, kamuoyu ve müşterilerine yeterli derecede güvence verebilmeleri için sermaye piyasası hükümleri doğrultusunda bağımsız denetimin gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Örneğin, kredi borç veren kurumlar, kredi kullanmak isteyen şirketler için karar verirken şirketlerin finansal tablolarının denetlenmiş olmasını dikkate alabilirler. Çünkü denetim güvence verir.

Bağımsız denetimle, hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi ve kamunun yeterli bir şekilde aydınlatılabilmesi için işletmelerin finansal tablolarının GKGMİ' e uygunluğu tespit edilmesi gerekmektedir. Devletin ekonomik sosyal ve kültürel çıkarları gözetebilmesi görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için şirketlerin finansal tablo bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Devletin alacağı kararlar doğrultusunda, şirketlerin finansal tablo bilgilerinde hata ve hilelerin, yolsuzlukların var olması durumunda, devletin yanlış politika uygulamasına sebep olabilir. Buda toplumun refah düzeyini, devletin ekonomik kalkınma ve istikrarın bozulmasına sebep olabilir. Bu olumsuz durumlarla karşılaşmamak için bağımsız denetimin amacı, güven sağlayan bir piyasanın oluşmasını sağlamaktır şeklinde özetlenebilir.

2.1.3. Bağımsız Denetim Kapsamı

6102 sayılı TTK madde 398/1 göre; şirketin ve topluluğun finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimi; envanterin, muhasebenin öngördüğü ölçüde iç denetimin ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimidir. Bu denetim, TMS, kanuna ve esas sözleşmenin finansal tablolara ilişkin hükümlerine uyulup uyulmadığının incelenmesini de kapsar⁹¹. Denetleme, şirketin ve topluluğun, mal varlıksal ve finansal durumunun dürüst resim ilkesine uygun olarak yansıtılıp yansıtılmadığını, yansıtılmamışsa sebeplerini, dürüstçe belirtecek şekilde yapılır⁹².

⁹⁰ Bakır, a.g.e., s.33.

⁹¹ Mehtap Karakoç, Kürk Ticaret Kanunu İle Birlikte Bağımsız Denetimde Meydana Gelen Gelişmeler, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2013, 17-37, s. 20-21.

⁹² 6102 Sayılı TTK, Md. 398/1, 13 Ocak 2011.

6102 sayılı TTK' da tanımlanan bağımsız denetimin, kapsamına, finansal tabloların haricinde diğer çeşitli finansal ve finansal olmayan verileri de dahil ettiği görülmektedir⁹³. Bu madde kapsamında yönetim kurulunun yıllık raporların denetimi yerine yıllık faaliyet raporu ifadesi kullanılmıştır. 6102 sayılı TTK' nın 398 inci maddesinin de finansal tabloların yıllık faaliyet raporunun denetimi amacı, genel kurula tam ve doğru değerlendirme yapmasına ve denetleme raporunu etken doyurucu ve güvenilirliğini sağlamaktır. Ara dönem raporların amacı da aynıdır. Kanun hükümlerinde finansal tablolar diye belirtilmesinin nedeni denetlemeyi sadece yılsonu tablolara değil de ara dönem tablolara da uygulanacağını ve altı aylık ara dönem finansal tablolarında bağımsız denetim kapsamında olacağı belirtilmiştir.

6102 sayılı TTK' da bağımsız denetim, sadece bir sermaye şirketinin denetlenmesine özgülenmemiş olup aynı ilke ve hükümlerle şirketler topluluğunun denetimini de kapsar⁹⁴. Sermaye şirketlerinin, halka açık veya kapalı olması, büyük, küçük ve orta ölçekli olmasına bakılmaksızın Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde, denetime tabi kriterlere uygunluğu halinde denetleme standartları açısından hepsi aynı hükme tabidir.

Denetim; denetimin konusu hakkında, mesleki etik ilkelere bağlı kalmak ve mesleki şüphecilik içinde bulunmak suretiyle, TDS çerçevesinde yeterli ve uygun denetim kanıtı toplanmasını, bu kanıtlara dayandırılarak bir görüş oluşturulmasını ve görüşün raporlanmasını kapsar⁹⁵. Ayrıca, TDS çerçevesinde denetim kapsamında denetim, makul ve sınırlı güvence sağlar.

6102 sayılı TTK' ın 398/2 nci maddesine göre denetim; şirketin ve topluluğun konsolide finansal tablolarının ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetçinin denetleme sırasında elde ettiği bilgilerle uyuyup uyuşmadığını, şirketin ve topluluğun konsolide tablolarının kanun gereği ve hükümlerine uygun denetlenip denetlenmediği, ve denetçinin şirketi tehdit eden riskleri zamanında belirleyecek komiteyi kurup kurmadığını, ayrı bir komite raporu düzenleyerek denetim raporuyla birlikte yönetim kuruluna sunulmasını kapsayacak şekilde ifade edilir. Yukarıda belirtilen kurallar birbirinin yerine geçmemekle birlikte, denetimin olmazsa olmaz şartları olarak belirtilmiştir.

---

⁹³ Seniha Dal ve Yıldırım Ercan Çalış, Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim ve Bağımsız Denetçi, **Mali Çözüm dergisi**, 2013, sayı: 118, 87-106, S. 93.

⁹⁴ Enver Bozdemir, Sermaye Şirketlerinde Bağımsız Denetimin Zorunluluğuna İlişkin Yasal Düzenlemeler ve Güncel Gelişmeler, **Mali Çözüm Dergisi**, 2013, sayı: 118, 67-85, s. 75.

⁹⁵ Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012.

2.1.4. Bağımsız Denetim Raporu

Denetim sürecinin son aşaması, denetim sonuçlarının raporlanmasıdır.

Bağımsız denetim raporu, bağımsız denetim sonucunda bağımsız denetçinin finansal tablolar hakkında açıkça ifade edilmiş görüşünü içerir⁹⁶.

Denetim raporu, denetim kanıtlarının TDS çerçevesinde değerlendirilmesi sonucunda, belirlenen güvence seviyesine uygun şekilde oluşturulan denetçi görüşünün ve varsa dikkat çekilmek istenen diğer hususların kullanıcıların istifadesine sunulması amacıyla KGK'nın düzenlemelerine uygun olarak hazırlanan ve imzalayan denetim kuruluşu veya denetçi tarafından sorumluluğu üstlenilen belgedir⁹⁷.

Bağımsız denetim raporu; başlık, muhatap, giriş paragrafı, işletme yönetiminin finansal tablolara ilişkin sorumluluğu, bağımsız denetçinin sorumluluğu, bağımsız denetçi görüşü, diğer raporlama yükümlülükleri, bağımsız denetçinin imzası, bağımsız denetim raporunun tarihi ve bağımsız denetim kuruluşunun adresi⁹⁸ gibi temel unsurları içermesi gerekir. Bağımsız denetim raporu, bağımsız etik ilke ve kurallar çerçevesinde bağımsız denetçi tarafından hazırlandığını açıkça bir başlık altında gösterilmesi gerekmektedir.

Denetçi, yapılan denetimin türü, kapsamı, niteliği ve sonuçları hakkında, gereken açıklıkta, anlaşılır, basit bir dille yazılmış ve geçmiş yıllarla karşılaştırmalı olarak hazırlanmış, finansal tabloları konu alan bir rapor düzenler⁹⁹. Başka bir ayrı rapor hâlinde, yönetim kurulunun, şirketin veya topluluğun durumu hakkındaki yıllık faaliyet raporunda yer alan irdelemeleri, denetçi tarafından, finansal tablolar ile tutarlılığı ve gerçeğe uygunluğu açısından değerlendirilir¹⁰⁰.

Denetim raporunun esas bölümünde¹⁰¹;

- Defter tutma düzeninin, finansal tabloların ve topluluk finansal tablolarının, kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığı,
- Yönetim kurulunun denetçi tarafından denetim kapsamında istenen açıklamaları yapıp yapmadığı ve belgeleri verip vermediği açıkça ifade edilir. Ayrıca, finansal tablolar ile bunların dayanağı olan defterlerin¹⁰²;

⁹⁶ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Raporu (M: 3/ 1), s. 122.

⁹⁷ Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012.

⁹⁸ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Raporunun Temel Unsurları (M: 6/ 1), s. 123.

⁹⁹ 6102 Sayılı TTK, M.402/1, 13 Ocak 2011.

¹⁰⁰ 6102 Sayılı TTK, M.402/2, 13 Ocak 2011.

¹⁰¹ 6102 Sayılı TTK, M.402/4, 13 Ocak 2011.

¹⁰² 6102 Sayılı TTK, M.402/5, 13 Ocak 2011.

- Öngörülen hesap planına uygun tutulup tutulmadığı,
- TMS çerçevesinde, şirketin malvarlığı, finansal ve kârlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığı, belirtilir.

Denetçinin denetim çalışmaları sonucunda denetimle ilgili görüş bildirmek zorundadır. Denetim görüşünü dört farklı şekilde bildirir. Bunlar¹⁰³; olumlu görüş bildirme, şartlı görüş bildirme, olumsuz görüş bildirme, görüş bildirmekten kaçınmadır.

- **Olumlu Görüş Bildirme**

Mali tabloların, işletmenin mali durumunu, faaliyet sonuçlarını ve nakit akımını GKGMİ' e uygun olarak ve doğru şekilde yansıttığını ifade eder¹⁰⁴. Denetçi olumlu görüş bildirdiği zaman TTK' nın belirlemiş olduğu hükümler çerçevesinde Türkiye Denetim Standartları ve Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun finansal tabloların hazırlandığının anlaşılmasıdır.

- **Şartlı Görüş Bildirme**

Mali tablolardaki bir kalemi ayrıntılı açıklayarak, denetçinin olumlu görüşünden bu kalemi ayırması ve mali tabloların yine raporda belirtilen bazı istisnaların saklı tutulması şartıyla bir bütün olarak doğru sunulduğunu ifade eden görüşe “şartlı görüş” denir. Denetçi raporunda “şu şartla..” veya “şu istisna ile....” gibi ifadelerle başlayarak açıklanır¹⁰⁵.

- **Olumsuz Görüş Bildirme**

Yeterli ve uygun denetim kanıtı elde etmiş olan denetçi, yanlışlıkların tek başına veya toplu olarak finansal tablolar için önemli ve (etkisinin) yaygın olduğu sonucuna varırsa olumsuz görüş verir¹⁰⁶.

- **Görüş Bildirmekten Kaçınma**

Denetçi, görüşüne dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edemezse ve varsa tespit edilmemiş yanlışlıkların finansal tablolar üzerindeki muhtemel etkilerinin önemli ve yaygın olabileceği sonucuna varırsa, görüş vermektten kaçınır¹⁰⁷.

---

¹⁰³ Ömer Duman, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Temel Eğitim ve Staj Merkezi, **Muhasebe Denetimi ve Raporlama**, Siyasal Kitapevi, Ankara, 2008, s.126.

¹⁰⁴ Ömer Duman, a.g.e., s. 126.

¹⁰⁵ Ömer Duman, a.g.e., s. 127.

¹⁰⁶ ISA 705, “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing,” paragraph 8, December 15, 2009.

¹⁰⁷ ISA 705, “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing,” paragraph 9, December 15, 2009.

2.2. ANONİM ŞİRKETLERDE DENETİME TABİ FİNANSAL TABLOLARIN AÇIKLANMASI

2.2.1. Finansal Tablo Tanımı

Finansal tablolar; ilgili dipnotlar dâhil olmak üzere, tarihî finansal bilgilerin, geçerli finansal raporlama çerçevesine uygun olarak, bir işletmenin belirli bir tarihteki ekonomik kaynaklarını veya yükümlülüklerini ya da belirli bir dönemde bunlarda meydana gelen değişiklikleri göstermek amacıyla biçimlendirilmiş sunumudur. İlgili dipnotlar genellikle önemli muhasebe politikaları ile diğer açıklayıcı bilgilerin özetinden oluşur. “Finansal tablolar” terimi, geçerli finansal raporlama çerçevesi uyarınca belirlenen tam bir finansal tablo setini ifade etmekle birlikte, tek bir finansal tabloyu da ifade edebilir¹⁰⁸. Tam bir finansal tablo seti ise; ilgili dipnotlar, genel olarak önemli muhasebe politikalarının özeti ile diğer açıklayıcı bilgilerden oluşmaktadır¹⁰⁹.

Finansal tablolar; muhasebe sistemi içinde kaydedilen ve toplanan bilgilerin, belirli zaman aralıklarıyla bu bilgileri kullanacak olanlara iletilmesini sağlayan araçtır¹¹⁰. Tanımdan da anlaşılacağı gibi, finansal tablolar bilgi verme aracıdır.

Başka bir tanıma göre finansal tablolar; finansal muhasebenin işlediği ve biriktirdiği bilginin bir özetini belli dönemlerde ilgililere aktararak, bunların işletme hakkında ayrıntılı bir bilgiye sahip olmaları için hazırlanan tablolardır¹¹¹.

2.2.2. Finansal Tabloların Amacı

Finansal tabloların amacı, işletmenin finansal durumu, performans ve finansal durumundaki değişiklikler hakkında geniş bir kullanıcı kitlesine alacakları ekonomik kararlarda faydalı olacak bilgiler sunmaktır. Bu amaçla hazırlanan finansal tablolar farklı özelliklerde pek çok finansal tablo kullanıcısının ortak ihtiyacını giderir¹¹².

Finansal tablolar, işletmenin finansal durumunun ve finansal performansının biçimlendirilmiş sunumudur. Finansal tabloların amacı, geniş bir kullanıcı kitlesinin ekonomik kararlar almalarına yardımcı olan işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında bilgi sağlamaktır¹¹³.

¹⁰⁸ ISA 200, “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing,” paragraph 13(f), December 15, 2009.

¹⁰⁹ ISA 700, “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing,” paragraph 8, December 15, 2009.

¹¹⁰ Nalan Akdoğan ve Nejat Tenker, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Gazi Büro Kitapevi, Ankara, 1998, s. 4.

¹¹¹ Volkan Demir ve Oğuzhan Bahadır, *Denetim*, İSMMM Yayınları No 108, İstanbul, 2010, s.904.

¹¹² Cemal İbiş vd., *Seçilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açıklamalar ve Uygulamalar*, İSMMM Yayınları No 99, İstanbul, 2009, s.15.

¹¹³ TMS- 1, Md. 6.

Finansal tablolar, işletme kullanıcılarına işletmenin varlıkları, borçları, öz kaynakları, nakit akışları, gelir ve giderlerinin durumu hakkında bilgi verir. Kullanıcılar bu bilgiler doğrultusunda karşılaştırmalar yapar ve işletme hakkında bir kaniya varma konusunda finansal tablolar kolaylık sağlar.

2.2.3. Finansal Tablo Unsurları

Finansal tablolar, işlemlerin ve diğer olayların finansal etkilerini, bunları ekonomik karakterlerine göre geniş gruplar içinde sınıflandırarak gösterirler. Bu geniş gruplar finansal tabloların unsurları olarak tanımlanır¹¹⁴. Bilançoda varlıklar, yabancı kaynaklar (borçlar) ve özkaynaklar, finansal durumun ölçümlemesi ile ilgili unsurlardır. Gelirler ve giderler ise, gelir tablosundaki faaliyet sonuçlarının ölçümlemesi ile ilgili unsurlardır. Gelir tablosu ve bilanço unsurlarındaki değişiklikler ise, finansal durumdaki değişim tablosunun unsurlarını yansıtırlar. Bu kavramsal çerçevede dışında herhangi bir unsur tanımlanmamaktadır.

2.2.4. Finansal Tabloların Türleri

Tekdüzen Muhasebe Sistemi'nde finansal tablolar temel finansal tablolar ve ek finansal tablolar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır¹¹⁵.

Temel finansal tablolar; dip notları ve ekleriyle birlikte Bilanço ve Gelir tablosudur.

Ek finansal tablolar; Nakit Akım Tablosu, Fon Akım Tablosu, Satışların Maliyeti Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Kar Dağıtım Tablosu ve Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosudur.

Bilanço: İşletmelerin belirli bir tarihteki varlık, borç ve öz kaynaklarını gösterir¹¹⁶. Ayrıca bilançoya işletmelerin mali fotoğrafını gösteren bir listedir.

Bilanço, envanterde gösterilen kıymetlerin tasnif ve karşılıklı olarak değerleri itibarıyla tertiplenmiş hulasasıdır. Şeklinde 6102 TTK' nın 74 ncü maddesinde tanımlanmıştır.

Bilanço, GKGMİ 'e göre hazırlanmalıdır. Bilanço, varlıklara ilişkin ilkeler, kaynaklara ilişkin ilkeler ve öz kaynaklara ilişkin ilkelere göre açıklanmalıdır. Bilanço dönen varlıklar, duran varlıklar, kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve özkaynaklar bölümlerinden oluşur.

Bilanço bölümleri¹¹⁷;

¹¹⁴ Resmi Gazete, Sayı 25702, 16 Ocak 2005.

¹¹⁵ Akdoğan, Tenker, a.g.e., s. 3-4.

¹¹⁶ Ümit Gücenme Gençoğlu vd., *Türkiye Finansal Raporlama Standartları*, Sausem Yayınları, Sakarya Üniversitesi, 2013, S.14.

¹¹⁷ Ali Acer, *Ticari Kredi Talebi Değerlendirme Sırasında Bankalar Tarafından Yapılan Mali Analiz Çalışmaları ve Bilanço Aktarma-Arındırma Politikaları*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atılım Üniversitesi, Ankara, 2010, s. 75.

- Dönen Varlıklar: Nakit mevcudu ile 1 yıl içinde paraya çevrilebilen veya kullanılabilen varlıklardır.
- Duran Varlıklar: 1 yıldan daha uzun sürede paraya çevrilebilen veya 1 yıldan daha uzun süre sonra kullanılacak varlıklardır.
- Kısa Vadeli Yabancı Kaynak : Vadesi 1 yıla kadar olan borçlardır.
- Uzun vadeli Yabancı Kaynaklar: Vadesi 1 yıldan uzun olan borçlardır.
- Özkaynaklar: İşletme sahiplerinin getirdiği kıymetlerin kârlılıkları ile işletmede tuttıkları karlardan oluşan tutarlardır.

Bilanço (T) sembolü ile gösterilmektedir. Sembolün sol tarafı aktifi yani işletmenin varlıklarını, sağ tarafı ise pasifi yani kaynaklarını gösterir. Bilanço dipnotları ise, bilançonun yorumlanabilmesi ve açıklanabilmesi için gerekli bilgilerin yazıldığı yerdir.

Gelir Tablosu: İşletmenin belli bir dönemde elde ettiği tüm gelirler ile aynı dönemde katlandığı bütün maliyet ve giderleri ve bunların sonucunda işletmenin elde ettiği dönem net karını veya dönem net zararını kapsar¹¹⁸. Kısaca, gelir tablosuna belirli bir faaliyet dönemi sonunda faaliyet sonucunu gösteren tablodur.

Gelir tablosu, satışların, gelirlerin, satışlar maliyetinin, giderlerin, kâr ve zararlara ait hesapların ve belli dönemlere ait işletme faaliyeti sonuçlarının sınıflandırılmış ve gerçeğe uygun olarak gösterilmesini sağlar¹¹⁹.

Gelir tablosu, işletmenin çeşitli faaliyetlerinin, işlemlerinin ve diğer olayların etkileri sıklık, kar veya zarar yaratma potansiyelleri ve tahmin edilebilirlik açılarından farklı olduğu için finansal performansın bölümlerinin açıklanması, kullanıcıların sağlanan finansal performansı anlamalarına ve gelecekteki finansal performansa ilişkin kestirim yapmalarına yardımcı olur¹²⁰. Bu bakımdan işletmelerin belirli döneme ait faaliyetlerinin hangi aşamada kar veya zarar olduğunu tespit etmek için gelir tablosunun bölümleri detaylı bir şekilde incelendiğinde kullanıcılara bilgi vermektedir. Bu bilgiler doğrultusunda işletmelerin hangi iş alanında ve iş alanı doğrultusunda karlı olup olmadığını, borçlarının ne olduğunu ve geçmiş dönemlerden başka yükümlülüklerinin olup olmadığını anlamak mümkün olmaktadır.

Gelir tablosu, finansal tablolar ilkelerine uygun olarak hazırlanır. İşletmeler gelir ve giderlerini gelir tablosunda ya da dipnotlarda olağan dışı kalemler olarak göstermez. Gelir tablosu kalemleri arasında mahsup yapılamaz.

¹¹⁸ Yurdakul Çaldağ, *Denetim ve Raporlama Finansal Tablolar ve Analiz Teknikleri*, Gazi Yayınevi, Ankara, 2007, s. 225.

¹¹⁹ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Muhasebe ve Finansman alanı, *Mali Tablolar 344MV0052*, Ankara, 2011, s. 50.

¹²⁰ TMS – 1, Md. 86.

Gerçekleşmemiş satış, kar ve gelirler gerçekleşmiş gibi veya gerçekleşenler olduğundan fazla ya da az gösterilmez. Tüm gelir ve gider kalemleri, TFRS aksini belirmediği sürece dönem kar ya da zararında muhasebeleştirilir.

Nakit Akım Tablosu: Bir işletmede belli bir dönemde oluşan nakit akışını açıklayan finansal tablodur¹²¹.

İşletmeler kar etmek amacıyla farklı faaliyetlerde bulunmalarına karın, özünde faaliyetlerine devam etmek, yükümlülüklerini yerine getirmek ve yatırımcılarına getiri sağlamak gibi benzer nedenlerle nakde ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle, tüm işletmelerin nakit akış tablosu hazırlamaları zorunludur¹²².

Nakit akım tablosu, işletmelerin gelişmelerini sağlıklı olarak sürdürebilmesi için hazırlanması gereken tablolardandır. Yatırımcıların sermaye olarak koydukları paraların geri ödenme olasılığını, kredi kuruluşları için işletmenin borç ödeme kapasitesini görebilecekleri bir rapordur¹²³. Bir işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden olan nakit akışlarını iş sahasına en uygun şekilde gösterir. Faaliyet bazında sınıflama, kullanıcılara, bu faaliyetlerin işletmenin finansal durumuna ve nakit ve nakit benzerlerine olan etkisine ilişkin bilgi sağlar¹²⁴.

Fon Akım Tablosu: Belirli bir dönemde bir işletmenin faaliyetlerini finanse etmek için sağladığı fonları ve bu fonların kullanım yerlerini özetler¹²⁵. Fon akım tablosu, işletmelerin dönem içindeki finansal durumunu, yatırım ve finansal faaliyetlerini finansal tablo bilgilerini kullanıcılarına sunar.

Fon akım tablosu hazırlanırken önceki dönem ve cari dönem bilanço gelir tablosu ve kar dağıtım tablosundan yararlanır. Amortisman ve karşılık gibi bilançoda tam görünmeyen nakit çıkışı gerektirmeyen kalemler fon akım tablosundan yararlanılarak gösterilebilir. İşletmelerde fon akımı süreklilik gösterdiği için işletmenin net dönem karı üzerinden ödenen vergiler, sermaye azalması nedeniyle oluşan zararlar fon kullanımına sebep olur.

Satışların Maliyeti Tablosu: Gelir tablosundaki satışların maliyeti kısmı işletmenin dönem içindeki stok hareketleri ile satılan mamul, ilk madde ve malzeme ile ticari mal gibi maddelerin ve satılan hizmetlerin maliyetini göstermek üzere ayrı bir tablo halinde düzenlenir. Bu tablo, gelir tablosunun ekini oluşturur ve gelir tablosunu tamamlar¹²⁶.

¹²¹ Demir, Bahadır, a.g.e., s. 923.

¹²² Mahmut Karğın ve Rabia Aktaş, Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2011, sayı: 52, 1-24, s. 3.

¹²³ Erkan Çalgan vd., *Muhasebe Denetimi*, İSMMMO Yayınları No 113, İstanbul, 2008, s. 315.

¹²⁴ TMS – 7, Md. 11.

¹²⁵ Demir, Bahadır, a.g.e., s. 921.

¹²⁶ Gürkan Akbaş, Sayıştay Denetimine Tabi Kurumların Ürettikleri Mali Tablolar ve Muhasebe Denetimi, *Sayıştay Denetçileri Derneği Dergisi*, 2011, sayı: 3, 131-137 s.133.

Gelir tablosunda satışların maliyeti bölümü; satılan ticari mal maliyeti, satılan mamul maliyeti ve satılan hizmet maliyetlerinin toplamını gösterir.

Kar Dağıtım Tablosu: İşletmenin dönem karının dağıtım biçimini gösteren tablodur¹²⁷. Kâr dağıtım tablolarının düzenlenme amacı, özellikle sermaye şirketlerinde dönem kârından, ödenecek vergilerin, ayrılan yedeklerin ve ortaklara dağıtılacak kâr paylarının açıkça gösterilmesi ve şirketlerin hisse başına kâr ile hisse başına temettü tutarının hesaplanmasıdır¹²⁸.

Özkaynak Değişim Tablosu: Özkaynakta meydana gelen ve dönem başı ile dönem sonu arasında ortakların ortaklık sıfatı ile yaptıkları (yani özkaynaktaki ortaklık değişimleri), dönemdeki net varlıklarda meydana gelen artış veya azalışı yansıtan işlemlerden kaynaklanan tüm değişiklikleri yansıtır. Bu tablo, işletmenin finansal durum tablosu ile kapsamlı gelir tablosu arasında bir bağlantı sağlar¹²⁹. Özkaynak değişim tablosuna kısaca, işletmelerin belli bir dönemde özkaynak kalemlerindeki hareketleri gösteren tablodur.

Özkaynak değişim tablosu, raporlama dönemine ilişkin kâr veya zarar tutarını, döneme ilişkin olarak diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen gelir ve gider kalemlerini, düzeltilen hataların ve muhasebe politikalarındaki değişikliklerin etkilerine ilişkin olarak dönem içerisinde muhasebeleştirilen tutarları ve dönem içerisinde özkaynak yatırımcılarının işletmeye yaptığı yatırım tutarı ile yatırımcılara dağıtılan temettü ve benzerlerinin tutarını gösterir¹³⁰.

Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu: Bir hesap dönemi içinde net işletme sermayesinin kaynaklarını ve kullanım yerlerini de göstermek suretiyle net işletme sermayesindeki artış veya azalışı ortaya koyan tablodur¹³¹.

Net işletme sermayesi değişim tablosu işletmelerin kısa vadeli borçlar ve dönen varlıklar arasındaki değişimi ve değişimin nedenlerini gösterir. İşletmelere kredi verenler net işletme sermayesinin büyüklüğünü bilmek isterler ve büyüklüklerdeki değişimlere göre karar verirler.

2.2.5. Finansal Tabloların Düzenlenmesine İlişkin Esaslar

İşletmeler, Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını (UMS/UFRS) uygularlar ve finansal tabloların Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle UMS/UFRS' e göre

¹²⁷ Çaldağ, a.g.e., s. 242.

¹²⁸ Resmi Gazete, No 21447(M), 26 Aralık 1992.

¹²⁹ IFRS Vakfı, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler İçin Uluslararası Finansal Raporlama Standardı'nın Özkaynak Değişim Tablosu ile Gelir ve Dağıtılmamış Karlar Tablosu' un Tam Metni, 9 Temmuz 2009, s. 4.

¹³⁰ IFRS Vakfı, 9 Temmuz 2009, s. 3.

¹³¹ Ferruh Çömlekçi vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayın No:1585, Eskişehir, 2004, s. 263.

hazırladığı hususuna dipnotlarda yer verirler. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) günümüzde KGK tarafından yayımlanan TMS/IFRS esas alınır¹³².

Finansal tabloların hazırlanmasına ilişkin standartlar KGK tarafından hazırlanan TMS/IFRS'İ esas alınır. Bunlar¹³³;

- Finansal tablolar, açık, anlaşılabilir ve ihtiyaç duyulması halinde başvuruda bulunabilecek şekilde düzenlenmesi zorunludur. Tabloların anlaşılabilmesi için ihtiyaç duyulan bilgilerin eksiksiz ve tümünün belirtilmesi gerekmektedir.
- İşletmeler finansal tablolarını yıllık ve üçer aylık dönemler itibariyle düzenlerler. Ayrıca işletmeler, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu da düzenlemek zorundadırlar.
- Finansal tabloların, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kâr ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığı ve faaliyet raporunun işin gelişimi ve performansını ve işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olduğu önemli riskler ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığı, hususlarına yer verilmesi zorunludur. Finansal tablo ilke ve esasları standardına göre hazırlanmayan rapor ve tablolar kamuya açıklanamaz.
- Finansal tablolar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik karar almasında yanlış ve yanıltıcı şekilde bilgi içermemesi zorunludur.
- Finansal tabloların, işletmelerin iktisadi ve finansal durumunu ve işletme faaliyetlerinin gelişimini gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde yansıtması şarttır. Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde düzenlenen finansal tablo ve bilgiler esas alınarak hesaplanan finansal durum, kârlılık ve borç ödeme durumlarına ilişkin temel rasyoneller belirtilmelidir. Bundan yönetim kurulu sorumludur.
- Finansal tablolarda yer alan hesap kalemlerini açık ve anlaşılır bir duruma getirmek için gerekli görülen bilgiler, finansal tabloların dipnotlarında veya eklerinde verilir¹³⁴. Hesap kalemlerinde herhangi bir açıklama yoksa hesabın yanına dipnot yazılarak açıklamada bulunulur.
- Finansal tablo bilgilerinin bir önceki dönem hazırlanan finansal tablolarıyla tutarlı ve karşılaştırılabilir olacak şekilde düzenlenmelidir.
- Finansal tablo eklerinin de (Nakit Akım Tablosu, Fon Akım Tablosu,

¹³² Resmi Gazete, Sayı:26842, 9 Nisan 2008.

¹³³ Resmi Gazete, Sayı:26842, 9 Nisan 2008.

¹³⁴ Selva Tuna, **Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Halka Açık Anonim Şirketlerin Ara Dönemde Vermekle Yükümlü Olduğu Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetimi**, Bir Uygulama, Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008, s. 61.

Satışların Maliyeti Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Kar Dağıtım Tablosu ve Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu) da bu tebliğ' deki standartlara uygun hazırlanmalıdır.

- İşletmelerin finansal tablolarında, finansal tablonun hangi dönemde hazırlandığı hangi tarihte yazıldığı, tablonun adı, işletme unvanı ve adresi, para birimi, konsolide olup olmadığı, dönem içinde değişiklik olmuşsa hangi hususta olduğu ve bağımsız denetimden geçip geçmediği bilgileri bulunur.

2.3. ANONİM ŞİRKETLERDE DENETİM SÜRECİ VE AŞAMALARI

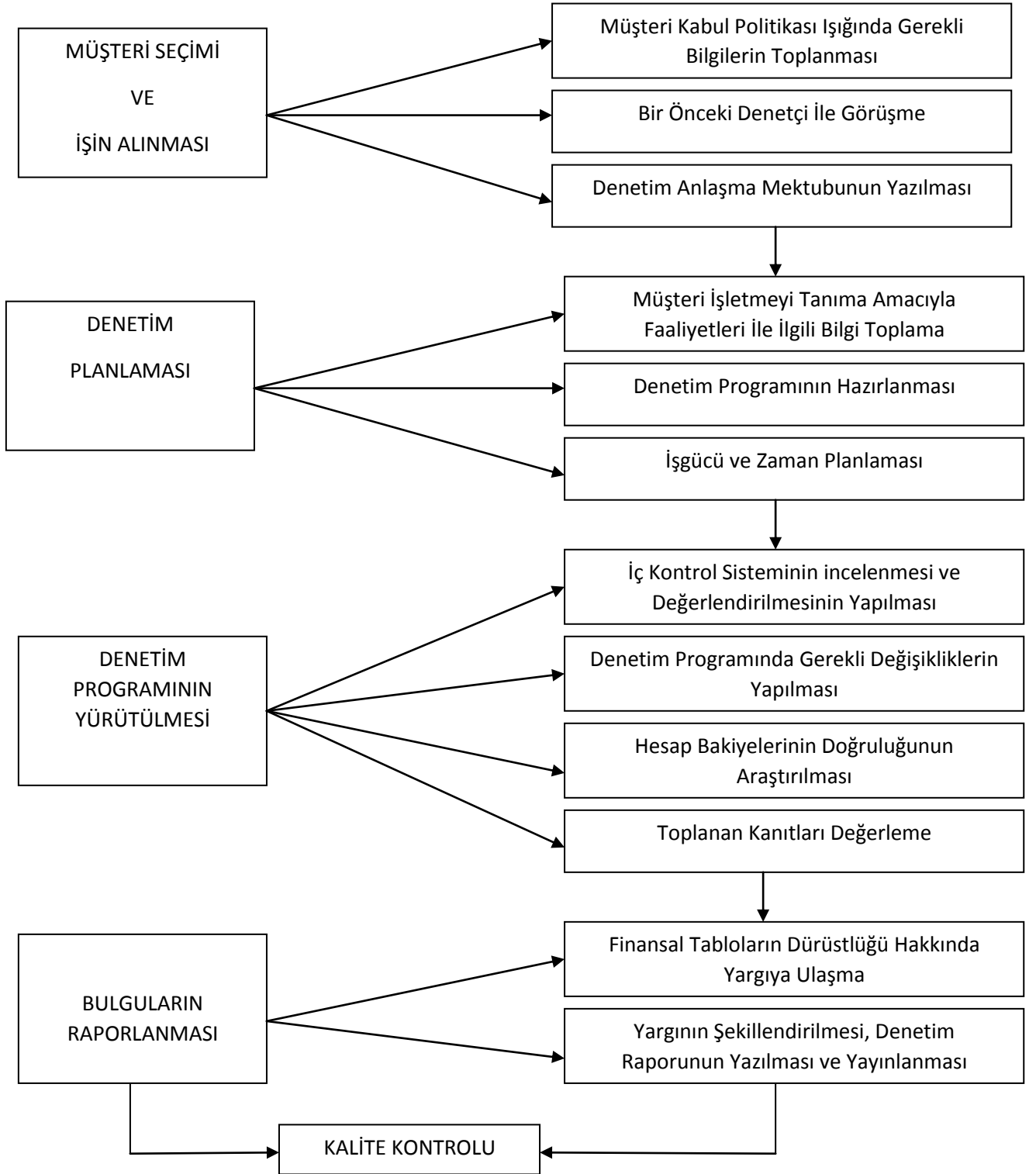
Denetim süreci, birbirini izleyen aşamalar zincirinden oluşmaktadır. Denetim süreci; müşteri seçimi ve işin kabulü ile başlar, denetim çalışmalarının yürütülmesi ile devam eder ve denetim görüşünün açıklanması ile sona erer¹³⁵. Denetim süreci dört aşamadan oluşmaktadır.

- Müşterinin Seçimi ve İşin Kabul Edilmesi
- Denetimin Planlanması
- Denetim Programının Yürütülmesi
- Denetimin Tamamlanmasına ve Bulguların Raporlanması

Denetim sürecinin ayrıntılı şeması Şekil-1' de yer verilmiştir.

---

¹³⁵ Çalgan, vd., a.g.e., s. 45.

Şekil- 1 Denetim Süreci¹³⁶

¹³⁶ Ersin Güredin, *Denetim*, Beta Yayınevi, İstanbul, 1997, s. 67.

2.3.1. Müşterinin Seçimi ve İşin Kabul Edilmesi

Denetim süreciyle ilgili çalışmalara başlamadan önce işin alınması gerekmektedir. İşin alınması denetçi veya bir denetim kuruluşu tarafından gerçekleştirilir. Genel Kabul Görmüş Denetim Standardı ve Kalite Kontrol Standardı'na göre, müşteri kabul edilmeden önce müşteri hakkında gerekli araştırmaların yapılması gerekmektedir. Müşteri hakkında araştırmalara başlayabilmek için öncelikle herhangi bir işletmenin denetim yaptıracağı hususunda denetçiye başvurması ve denetçinin işi kabul edip etmeyeceğine karar vermesi gerekmektedir.

Denetim yaptırmak isteyen işletmeler, hakkında gerekli araştırmaları yapmayan denetim işletmeleri müşteri kabul etmiş olmanın acı sonuçları birçok denetim işletmesini sarsmıştır. Bu nedenle denetim işletmeleri yeni müşteri kabulü ve halen çalışmakta oldukları müşterilerle işe devam etme konularında belirli politika izlerler. Yapılan denetim anlaşmalarının denetim işletmelerine yükleyeceği denetim riski dikkate alınır. Risk fazla ise denetim işletmesi bu görevi kabul etmez¹³⁷.

Denetçi yeni bir müşterinin kabulüne karar verirken denetim riskinin minimize etmesi gerekmektedir. Bunun için denetim riski açısından göz önünde bulundurması gereken hususlar bulunmaktadır. Bu hususlar aşağıdaki gibidir¹³⁸.

- İşletmenin faaliyette bulunduğu sektördeki durumu ile ilgili bilgiler toplanır.
- Genel olarak işletmenin geçmişi incelenir.
- Çeşitli kurumlarla olan ilişkileri araştırılır. Özellikle devlet kurumları ile olan ilişkilerinin sağlıklı olup olmadığına bakılır.
- İşletmenin mali tabloları genel olarak incelenerek, mali durumu ve faaliyet sonuçları hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılır.
- Tepe yöneticilerinin dürüst olup olmadıkları ve ilişkileri araştırılır, denetim faaliyetine bakışları belirlenir.
- Denetim hangi amaçla istenildiği öğrenilir.
- İşletmenin kabulü ile denetçinin toplumda itibar kaybedip kaybetmeyeceği konusunda bilgi sahibi olunmaya çalışılır.
- Varsa önceki denetçi ile görüşme yapılır.
- İşletmede bağımsız bir çalışmanın yapılıp yapılamayacağı hakkında araştırma yapılır.
- İşletmenin uyguladığı muhasebe sistemi genel olarak incelenerek, denetim çalışmalarını kolaylaştıracak özellikte olup olmadığına bakılır.

Denetçi, yukarıda sayılan hususları araştırdıktan sonra denetleme işini kabul

¹³⁷ Güredin, a.g.e., s. 66.

¹³⁸ Nejat Bozkurt, *Muhasebe Denetimi*, s. 66.

etmiş ise, müşteri işletmeye kabul mektubu gönderir ve işletmenin bu kabul mektubunu imzalayarak denetçiye geri göndermesini ister. Bu mektup taraflar arasında denetim sözleşmesi olarak kabul edilir.

2.3.2. Denetimin Planlanması

Bağımsız denetim çalışmasının etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için bağımsız denetçinin bağımsız denetimi planlaması gerekir¹³⁹.

Denetimin planlanması, denetime yönelik genel denetim stratejisinin oluşturulmasını ve denetim planının geliştirilmesini içerir¹⁴⁰. Bağımsız denetimin planlanması, çalışmaya yönelik genel bağımsız denetim stratejisinin saptanmasını ve bir bağımsız denetim planı geliştirilmesini ihtiva eder ve bağımsız denetim riskinin makul bir düzeye indirilebilmesini amaçlar¹⁴¹.

Denetim planı, denetim ekibi üyeleri tarafından uygulanacak denetim prosedürlerinin niteliğini, zamanlamasını ve kapsamını içerir. Bu denetim prosedürlerinin planlanması, denetim planının oluşturulması sırasında ve denetim boyunca devam eder¹⁴².

Denetimin planlanması safhasında, müşterinin işi ve yasal yükümlülükleri hakkında bilgi edinme, önemliliği ve riski değerlendirme, müşterinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinme ve kontrol riskini değerlendirme ile genel denetim planının ve denetim programının yazılması işlemleri yürütülür¹⁴³.

Sermaye Piyasası Kanunu' na göre bağımsız denetçi; bağımsız denetim ekibi üyeleri arasındaki görüşmeleri, risk değerlendirmede uygulanacak analitik inceleme tekniklerini, işletmeye etki eden yasal ve düzenleyici çerçeveye hakkındaki genel bilgi edinimini ve işletmenin söz konusu çerçeveye nasıl uyum sağladığını, önemlilik seviyesinin belirlenmesini, uzman görüşüne başvurulacak durumları, önemli yanlışlık risklerinin tespit ve değerlendirilmesinden ve bu risklere duyarlı işlem türleri, hesap bakiyeleri ve dipnot açıklamaları için işletme yönetiminin bilgi ve belgeleri sunduğu aşamada ilave bağımsız denetim tekniklerinden önce kullanılacak diğer risk değerlendirme tekniklerini planlar¹⁴⁴.

¹³⁹ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Planlaması (M: 4/ 1).

¹⁴⁰ ISA 300, "Planing an Audit Of Financial Statements, paragraph 2, December 15, 2009.

¹⁴¹ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Planlaması (M: 4/ 2).

¹⁴² ISA 300, "Planing an Audit Of Financial Statements, paragraph 9, December 15, 2009.

¹⁴³ Mehmet Körpi, "Denetim Süreci ve İşin Kabulü",

http://mehmetkorpi.com/wp-content/uploads/2013/02/2.B%C3%B6l%C3%BCm_Denetim-S%C3%BCreci-ve-%C4%B0%C5%9Fin-Kabul%C3%BC.pdf (Erişim tarihi: 10.11.2014)

¹⁴⁴ SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22), Bağımsız Denetimin Planlaması (M: 4/ 4).

Denetimin planlanması, denetime yönelik genel denetim stratejisinin oluşturulmasını ve denetim planının geliştirilmesini içerir. Yeterli bir planlama, finansal tabloların denetimine aşağıdakiler de dâhil olmak üzere, çeşitli yönlerden katkıda bulunur¹⁴⁵.

- Denetimin önemli alanlarına dikkatini yoğunlaştırması konusunda denetçiye yardımcı olmak,
- Muhtemel problemlerin zamanında belirlenmesi ve çözüme kavuşturulması konusunda denetçiye yardımcı olmak,
- Denetimin etkin ve verimli biçimde yürütülmesi için denetimin düzgün biçimde düzenlenmesi ve idare edilmesi konusunda denetçiye yardımcı olmak,
- Denetim ekibi üyelerinin, öngörülen risklere karşılık verecek uygun seviyede kabiliyet ve yeterlik sahibi kişilerden seçilmesi ve bu kişiler arasında uygun bir iş dağılımı yapılması konularında denetçiye yardımcı olmak,
- Denetim ekibi üyelerinin yönlendirilmesini, gözetimini ve yaptıkları çalışmanın gözden geçirilmesini kolaylaştırmak,
- Uygun hâllerde, topluluğa bağlı birimlerin denetçileri ile uzmanlar tarafından yapılan çalışmanın koordinasyonunda yardımcı olmak.

2.3.3. Denetim Programının Yürütülmesi

Denetim sürecinde planlamadan sonraki aşama denetim programının yürütülmesi aşamasıdır. Denetim programının yürütülmesi aşaması, denetim çalışmalarının ayrıntılı bir şekilde yapılıp, kanıtların toplanarak değerlendirilmesidir¹⁴⁶.

İşlem grupları ve varlıkların tamamı açısından¹⁴⁷;

- Meydana gelmesi olası hata, hile ve düzensizlik türleri dikkate alınır,
- Hata, hile ve düzensizliklerin önlenmesi ya da ortaya çıkarılması amacıyla uygulanmakta olan muhasebe kontrol önlemleri belirlenir,
- Bu önlemlerin kuruluşta yazılı talimatlara dayandırıldığı ve yazılı talimatlara da doyurucu biçimde uyulduğu belenir,
- Aksaklıklar ve zayıf yönler varsa belirlenir,
- Kontrol önlemlerinin bulunmaması veya zayıf olması halinde, denetim işlemlerinin türüne, kapsamına ve uygulanma zamanına olacak etkileri belirlenir ve kuruluş için belirlenen önerilerde bulunulur.

¹⁴⁵ ISA 300, "*Planing an Audit Of Financial Statements*", paragraph 2, December 15, 2009.

¹⁴⁶ Çalgan, vd., a.g.e., s. 56.

¹⁴⁷ İSMMM, *2012 Yılı Faaliyet Raporu*, İstanbul, İSMMM Yayın No:69, 2013, s. 263.

Denetim programının yürütülme aşamasında, iç kontrol sisteminin incelenmesi, değerlendirilmesi ve denetim programında gerekli değişikliklerin yapılmasından sonra finansal tablolardaki hesap bakiyelerinin doğruluğunun araştırılıp analiz edilmesi sonucunda denetçi, toplanan kanıtları değerlendirilerek bu bilgiler doğrultusunda denetim raporu oluşturulur.

2.3.4. Denetimin Tamamlanması ve Bulguların Raporlanması

Denetim sürecinin son aşaması, denetimin tamamlanması ve bulguların raporlanmasıdır. Bu aşamada, mali tabloların dürüstlüğü hakkında yargıya varılmasından sonra yargının şekillendirilmesi, denetim raporunun yazılması ve yayınlanması ile süreç sonuçlanmaktadır.

Denetçinin, denetimi tamamlayıcı nitelikteki çalışmaları şunlardır¹⁴⁸;

- Yapılan denetim programının yeniden gözden geçirilmesi,
- Gelecekteki olası belirsizliklerin değerlendirilmesi,
- Bilânço tarihinden sonraki önemli olayların gözden geçirilmesi,
- Müşteri ile ilişkili olan kişi ve kuruluşlarla yapılan işlemleri belirleme ve inceleme,
- Müşteri işletmeden beyan mektubu alınması,

Genel analitik testler yapılması, gibi çalışmalar yapıldıktan sonra toplanan kanıtların uygunluğu ve yeterliliğinin, işletme hakkında açılmış davaların olası sonuçlarının değerlendirilmesi ve tespit ettiği yanlışlıkları denetçi, müşteri işletmeden düzeltme isteyebilir. Denetçi müşteri işletmeye teyit mektubu gönderilir. İşletmenin yönetim kurulu, teyit mektubunda hazırlanan finansal tabloların doğruluğunu ve tablolardaki bilgilerin işletmenin gerçek durumunu yansıttığını, tablolara ilgili sorumlulukların kendilerine ait olduğunu teyit etmektedir. Müşteri işletmeden gelen bu teyit mektubu ile çalışmalar tamamlanır.

Çalışmaların tamamlanmasına istinaden hazırlanan denetim raporu hakkında işletmeden görüş alınır ve rapor nihai hale getirilir. Bu süreçte denetçi tarafından tespit edilen müşteri işletmenin düzeltilmesi gerekli işlemler ve kayıtlar tekrar değerlendirilir. Elde edilen kanıtlar ve işletme yönetiminin açıklamaları doğrultusunda oluşturulan denetim görüşü raporda açıklanır. Denetçi olumlu, olumsuz ve şartlı görüş açıklamayı veya görüş açıklamamayı ulaştığı kanıtlara paralel kesinleştirir¹⁴⁹. Böylece denetim çalışmaları bitirilmiş kesin rapor verme aşamasına gelinmiştir.

¹⁴⁸ Seval Selimoğlu vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2636, Eskişehir, 2013, s. 67.

¹⁴⁹ Yusuf Kışalı vd., *Denetim Standartları*, İstanbul, Beykent Üniversitesi Yayınları, 2013, s. 4.

Kesin rapor denetim şirketinin yetkili kurullarında görüşüldükten sonra sorumlu ortak baş denetçi tarafından imzalanır ve müşteri işletmeye istenilen sayıda sunulur¹⁵⁰.

Bağımsız denetim raporu, denetim sürecinde yapılmış olan tüm çalışmaların, analizlerin ve değerlendirmelerin özeti olduğundan, finansal tablo kullanıcılarının alacağı kararları etkilemektedir. Kullanıcıları etkilediğinden dolayı bağımsız denetim raporu önemlidir. Bu yüzden denetim raporu, KGK tarafından yayınlanan TDS' e uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

---

¹⁵⁰ Hasan Kaval, **Muhasebe Denetimi Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Uygulama Örnekleriyle**, Gazi Kitapevi Yayınları, Ankara, 2005, s. 57.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİR ANONİM ŞİRKETTE FİNANSAL TABLOLARIN BAĞIMSIZ DENETİM UYGULAMASI

6102 sayılı yeni TTK kapsamında getirilen ve diğer düzenlemelerle genişletilen bağımsız denetim uygulaması bir şirket üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada denetim yapan ve denetim talebinde bulunan firma adları ve özel bilgileri değiştirilmiştir. Denetim talebinde bulunan firmaya “Y Anonim Şirketi “ ve denetim yapan firmaya da “ Z Bağımsız Denetim Anonim Şirketi ” olarak şirket adları değiştirilmiştir.

Uygulamaya konu olan şirket Sermaye Piyasası Kanunu'na (SPK) göre sürekli denetime tabidir. Şirketin 1 Ocak 2013 – 31 Aralık 2013 ve 1 Ocak 2014 – 30 Haziran 2014 tarihleri arasındaki şirket faaliyet sonuçlarındaki finansal tabloları uygulamaya konu olmuştur.

Bağımsız denetim sözleşmesinin imzasından önce müşteri şirket hakkında;

- Kalite kontrol politikaları ve prosedürleriyle müşteriye değerlendirme,
- Önceki denetim firması ile görüşme,
- Mevcut iş yükünün değerlendirilmesi ve denetim firmasının bunu karşılayıp karşılayamayacağını tespiti,
- Müşteri işletmenin iç kontrol ve muhasebe sisteminin durumu hakkında ön inceleme, araştırmaları yapılmıştır.

Bağımsız denetimin gerçekleştirilmesi kabul edilmesinden sonra imzalanan sözleşmede aşağıda belirtilen zorunlu hususlar bulunmaktadır;

- Tarafların bilgileri,
- Denetim çalışmasının kapsama alanı,
- Denetim çalışmasının amacı,
- Denetimin başlangıç ve bitiş tarihi,
- Finansal tablolardaki bilgilerin sorumluluğunu işletme yönetimine ait olduğu,
- Finansal tabloların muhasebe standartlarına göre düzenlenmiş olacağı,
- Denetim çalışması genel kabul görmüş denetim standartlarına göre yapılacağı,
- Bağımsız denetimin ana kütle üzerinden örnekleme tekniği ile yapılacağı,
- İç kontrol sisteminden kaynaklanan yanlışlıkların ortaya çıkarılmama riskinin olabileceği,

- Bağımsız denetim çalışmasında işletme yönetiminden istenen her türlü bilgi ve belgenin, denetçiye verileceği,
- Denetimin çalışma yeri, süresi ve dönemi,
- Bağımsız denetimin amacı, yanlışlıkları ve yolsuzları bulmak olmayıp, mali tablolardaki bilgilerin doğruluğu hakkında bir görüşe ulaşmak olduğu,
- Denetim ücretinin tespiti ve ödeme durumu,
- Bağımsız denetim ekibinin çalışma süreleri, mesleki unvanları, sorumlulukları,
- Raporun işletme yönetimine telsim tarihi bağımsız denetim raporunun anonim şirket genel kurulundan önce verilmesi gerekeceğidir.

Z Bağımsız Denetim Anonim şirketi, sözleşmede belirtilen hususlar ve sürelerde denetim çalışmasını yapacağını belirtmiş ve Y Anonim Şirketinden denetim esnasında istenilen evrakları tahsis etmede yardımcı olmalarını istemiştir. Y Anonim şirketi de bu isteği kabul etmiştir. Z Bağımsız Denetim Anonim Şirketi'nin Y Anonim şirketiyle yaptığı sözleşmede raporu hazırlayacak olan denetçiler belirlenmiştir.

3.1. ANONİM ŞİRKETİN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Y A.Ş.'nin (Şirket) faaliyet konusu ağaç cidarlı kurşun, boya kalemleri ve diğer kırtasiye ürünleri üretimi, tesislerde imal edilen mamullerin satışını ve ihracatını yapmak, bununla ilgili her türlü iptidai, yarı mamul ve mamul maddeler ithal etmek, satın almak ve satmaktır.

Şirket, 17 Temmuz 1967 tarihinde kurulmuş, aynı tarihte de İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odası'na 96078 sicil numarası ile kaydolmuştur.

Şirket'in genel merkezinin adresi aşağıdaki gibidir:

Merkez Mahallesi Atatürk Caddesi No:5 34871 Küçükyalı, İstanbul

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK) kayıtlıdır ve hisseleri 1996 yılından itibaren Borsa İstanbul'da (BİST) işlem görmektedir. 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST' e kayıtlı %22,60 oranında hissesi mevcuttur. Şirket'in hisselerinin çoğunluğunu elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar	(%)
R A.Ş.	56,89
Q YA.Ş.	15,40
Halka açık	22,60
Diğer	5,11
	100,00

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla şirket'in özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen müşterek yönetime tabi ortaklığı ve buna ait hisse payı oranları aşağıdaki gibidir:

Sirket ismi	Faaliyet alanı	Ülke	(%)
B A.Ş. Her nevi kırtasiye malzemeleri alım satımı	Rusya	50,00	

13 Eylül 2013 tarihinde Rusya Federasyonu'nda tescil edilen Moskova merkezli müşterek yönetime tabi ortaklık şeklindeki B A.Ş. ; her nevi kırtasiye ve ofis malzemeleri, resim, sanat ve hobi malzemeleri, çeşitli oyuncakları ithal ve ihraç etmek, alım satım ve dağıtımını yapmak üzere kurulmuştur.

3.2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

3.2.1. Sunuma İlişkin Temel Esaslar

TMS' ye uygunluk beyanı

Finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Seri II, 14.1 No' lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) ile bunlara ilişkin ek ve yorumları (TMS/TFRS) esas alınmıştır.

Şirket, 31 Aralık 2013 tarihinde sona eren yıla ilişkin finansal tablolarını SPK'nın Seri: XII, 14.1 No' lu tebliği ve bu tebliğe açıklama getiren duyuruları çerçevesinde, TMS' ye uygun olarak hazırlamıştır. Finansal tablolar ve dipnotlar, SPK tarafından uygulanması tavsiye edilen formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur.

Şirket, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, Türk Ticaret Kanunu (TTK), vergi mevzuatı ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planını esas almaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım, kanuni finansal tablolarını faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak hazırlamıştır. Finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin dışında, tarihi maliyet esasına baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara TMS/TFRS uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Finansal Tabloların Düzeltilmesi

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı Kararı uyarınca, Türkiye'de faaliyette bulunan ve finansal tablolarını SPK Tebliğ hükümlerine uygun olarak hazırlayan şirketler için, 01 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 01 Ocak 2005 tarihinden itibaren, KGK tarafından yayımlanmış 29 No' lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardı da uygulanmamıştır.

3.3. ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARI

Finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan önemli muhasebe politikaların özeti aşağıdaki gibidir;

3.3.1. Gelirlerin Kaydedilmesi

Şirket'in gelirleri; ağaç cıdarlı kurşun kalemler, boya ve kopya kalemleri, tükenmez kalemler, mekanik kurşun kalemler ve minleri, sıvı mürekkepli kalemler, keçeli kalemler, pastel boyalar, suluboyalar, silgiler, parmak boyası, oyun hamuru, guvaş boya ve diğer kırtasiye ürünlerinin imalat ve ithalatını yaparak bu ürünlerin iç piyasa ve yurt dışına satışından oluşmaktadır.

Gelirler, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik yararların Şirket'e akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, mal satışlarından iade ve satış iskontolarının düşülmesi suretiyle bulunmuştur. Malların satışından elde edilen gelir, aşağıdaki şartlar karşılandığında muhasebeleştirilir:

- Şirket'in mülkiyetle ilgili tüm önemli riskleri ve kazanımları alıcıya devretmesi,
- Şirket'in mülkiyetle ilişkilendirilen ve süregelen bir idari katılımının ve satılan mallar üzerinde etkin bir kontrolünün olmaması,
- Gelir tutarının güvenilebilir bir şekilde ölçülmesi,
- İşleme ilişkili olan ekonomik faydaların işletmeye akışının olası olması,
- İşlemden kaynaklanacak maliyetlerin güvenilebilir bir şekilde ölçülmesi.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen orijinal etkin faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Hisse senedi yatırımlarından elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır. Gayrimenkullerden elde edilen kira geliri, ilgili kiralama sözleşmesi boyunca doğrusal yöntemle göre muhasebeleştirilir.

Satışlar içerisinde önemli bir finansman unsurunun bulunması durumunda makul bedel gelecekte oluşacak nakit akımlarının finansman unsuru içerisinde yer alan gizli orjinal etkin faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark tahakkuk esasına göre finansal tablolara yansıtılır.

3.3.2. Stoklar

Şirket'in stokları hammadde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ile yarı mamul ve mamul niteliğindeki kalem ve kırtasiye malzeme stoklarından oluşmaktadır.

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Stokların dönüştürme maliyetleri; direkt işçilik giderleri gibi, üretimle doğrudan ilişkili maliyetleri kapsar. Bu maliyetler ayrıca ilk madde ve malzemenin mamule dönüştürülmesinde katlanılan sabit ve değişken genel üretim giderlerinden sistematik bir şekilde dağıtılan tutarları da içerir.

3.3.3. Krediler ve Borçlanma Maliyeti

Krediler, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Krediler, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden belirtilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır. Kredilerden kaynaklanan finansman maliyeti, oluştuğu dönemde tablosuna kaydedilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

3.3.4. Maddi Duran Varlıklar

Maddi varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortismanın düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Sabit kıymetler doğrusal amortisman metoduyla faydalı ömür esasına uygun bir şekilde amortismanına tabi tutulmuştur.

Amortisman, doğrusal (normal) amortisman yöntemi ile, her bir aktifin maliyetini iz bedel değerine getirmek üzere ekonomik ömürler esas alınarak aşağıdaki oranlara (%) göre hesaplanmaktadır.

Yerüstü düzenleri	3,33-50
Binalar	2-5
Makine ve teçhizatlar	8,33-10

Taşıtlar	20
Demirbaşlar	20

Arazi ve arsalar için sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortisman ayrılmamaktadır. Sabit kıymetlerin satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar net defter değerleriyle satış fiyatının karşılaştırılması sonucunda belirlenir ve faaliyet karına dahil edilir.

Bakım ve onarım giderleri gerçekleştiği tarihte gider yazılır. Eğer bakım ve onarım gideri ilgili aktife genişleme veya gözle görünür bir gelişme sağlıyorsa aktifleştirilir.

3.3.5. Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa ve tükenme payları ile kalıcı değer kayıpları düşülmüş olarak gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfaya tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler faydalı ömürlerine göre amortismanına tabi tutulur.

3.3.6. Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Amortismanına tabi olan varlıklar için ise defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum veya olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır.

Şerefiye haricinde değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir. 31 Aralık 2013 dönemine ait finansal tablolarında cari yılda kar zarar ile ilişkilendirilmiş değer düşüklüğü yoktur.

3.3.7. Araştırma Geliştirme Giderleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri,

projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilirler.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

3.3.8. Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştuğu dönemlerde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Şirket'in özellikli varlıklarla ilgili olarak cari dönemde aktifleştirdiği borçlanma maliyeti yoktur.

3.3.9. Finansal Araçlar

1. Finansal Varlıklar

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar", "satılmaya hazır finansal varlıklar" ve "kredi ve alacaklar" olarak sınıflandırılır.

a. Etkin Faiz Yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

- **Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar**

Gerçeğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar; alım-satım amacıyla elde tutulan finansal varlıklardır. Bir finansal varlık kısa vadede elden çıkarılması amacıyla edinildiği zaman söz konusu kategoride sınıflandırılır. Finansal riske karşı etkili bir koruma aracı olarak belirlenmemiş olan türev ürünleri teşkil eden bahse konu finansal varlıklar da gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu kategoride yer alan varlıklar, dönen varlıklar olarak sınıflandırılırlar.

- **Vadesine Kadar Elde Tutulan Finansal Varlıklar**

Şirket'in vadesine kadar elde tutma olanağı ve niyeti olduğu, sabit veya belirlenebilir bir ödeme planına sahip, sabit vadeli borçlanma araçları, vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar olarak sınıflandırılır. Vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar etkin faiz yöntemine göre itfa edilmiş maliyet bedelinden değer düşüklüğü tutarı düşülerek kayıtlara alınır ve ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanır.

- **Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar**

Satılmaya hazır finansal varlıklar vadesine kadar elde tutulacak finansal varlık olmayan veya alım satım amaçlı finansal varlık olmayan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar kayıtlara alındıktan sonra güvenilir bir şekilde ölçülebiliyor olması koşuluyla gerçeğe uygun değerleriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen ve aktif bir piyasası olmayan menkul kıymetler maliyet değeriyle gösterilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin kar veya zararlara ilgili dönemin gelir tablosunda yer verilmemektedir. Bu tür varlıkların makul değerinde meydana gelen değişiklikler özkaynak hesapları içinde gösterilmektedir.

İlgili varlığın elden çıkarılması veya değer düşüklüğü olması durumunda özkaynak hesaplarındaki tutar kar/zarar olarak gelir tablosuna transfer edilir. Satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan özkaynak araçlarına yönelik yatırımlardan kaynaklanan ve gelir tablosunda muhasebeleştirilen değer düşüş karşılıkları, sonraki dönemlerde gelir tablosundan iptal edilemez.

Satılmaya hazır olarak sınıflandırılan özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının

muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı gelir tablosunda iptal edilebilir.

- **Krediler ve Alacaklar**

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

b. Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur.

Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır. Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir. Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

c. Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

2. Finansal Yükümlülükler

Şirket'in finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Şirket'in tüm borçları düştükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

- **Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Yükümlülükler**

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

- **Diğer Finansal Yükümlülükler**

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

3. Türev Finansal Araçlar

Türev finansal araçların ilk olarak kayda alınmalarında gerçeğe uygun değeri kullanılmakta ve izleyen dönemlerde de gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmektedir.

Şirket dövizli borçlarından kaynaklanan risklerinin minimize etmek için zaman zaman vadeli işlemler yapmaktadır. 31 Aralık 2013 tarihi itibarı ile Şirket'in açık konumda finansal araçları bulunmamaktadır.

3.3.10. Yabancı Para Cinsinden İşlemler

Yabancı para cinsinden olan işlemler, işlemin yapıldığı tarihte geçerli olan kurdan, yabancı para cinsinden olan parasal varlıklar ve yükümlülükler ise bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alış kurundan TL'ye çevrilmiştir. Yabancı para cinsinden olan kalemlerin çevrimi sonucunda ortaya çıkan gelir ve giderler ilgili dönemin gelir tablosunda finansal gelirler ve finansal giderler hesap kalemlerine dahil edilmiştir.

3.3.11. Pay Başına Kazanç

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır.

Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

3.3.12. Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirme tarihi arasında, işletme lehine veya aleyhine ortaya çıkan olayları ifade eder. Bilanço tarihi itibarıyla söz konusu olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması veya ilgili olayların bilanço tarihinden sonra ortaya çıkması durumunda, şirket söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

Şirket; bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

3.3.13. Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar

Şirket'in geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması durumunda ilgili yükümlülük, karşılık olarak finansal tablolara alınır. Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelip gelmediğinin

tespiti amacıyla sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Şarta bağlı yükümlülük olarak işleme tabi tutulan kalemler için gelecekte ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelmesi durumunda, bu şarta bağlı yükümlülük, güvenilir tahmin yapılmadığı durumlar hariç, olasılıktaki değişikliğin meydana geldiği dönemin finansal tablolarında karşılık olarak kayıtlara alınır.

Şirket şarta bağlı yükümlülüklerin muhtemel hale geldiği ancak ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir tahminin yapılmaması durumunda ilgili yükümlülüğü dipnotlarda göstermektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilecek olan varlık, şarta bağlı varlık olarak değerlendirilir. Ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeye girme ihtimalinin yüksek bulunması durumunda şarta bağlı varlıklar dipnotlarda açıklanır.

Karşılık tutarının ödenmesi için kullanılan ekonomik faydaların tamamının ya da bir kısmının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda tahsil edilecek olan tutar, bu tutarın geri ödenmesinin kesin olması ve tutarın güvenilir bir şekilde hesaplanması durumunda, bir varlık olarak muhasebeleştirilir.

3.3.14. İlişkili Taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla girilen işlemler piyasa koşullarına uygun fiyatlarla gerçekleştirilmiştir.

3.3.15. Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Vergiler, cari dönem vergi yükümlülüğünü ve ertelenen vergi yükümlülüklerini içermektedir. Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla dönem sonuçlarına dayanılarak tahmin edilen cari yıl vergi yükümlülüğü için karşılık ayrılmaktadır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, SPK Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla yasalaşmış vergi oranları kullanılır. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için muhasebeleştirilirken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi

kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla muhasebeleştirilmektedir.

Cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve ertelenen vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

3.3.16. Emeklilik ve Kıdem Tazminatı Karşılığı

Türkiye’de geçerli iş kanunları gereği emeklilik ve kıdem tazminatı provizyonları ilişikteki finansal tablolarda gerçekleştiğinde provizyon olarak ayrılmaktadır. Güncellenmiş olan UMS-19 “Çalışanlara Sağlanan Faydalar” standardı uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Ekli finansal tablolarda kıdem tazminatı yükümlülüğü, gelecek yıllarda ödenecek emeklilik tazminatının bilanço tarihindeki değerinin hesaplanması amacıyla enflasyon oranından arındırılmış uygun faiz oranı ile iskonto edilmesi ile bulunan tutar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. Emeklilik tazminat giderine dahil edilen faiz maliyeti faaliyet sonuçlarında faiz gideri olarak gösterilmektedir.

3.3.17. Nakit Akış Tablosu

Nakit ve nakit benzeri değerler bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Nakit akış tablosu için dikkate alınan nakit ve nakit benzeri değerler eldeki nakit, banka mevduatları ve likiditesi yüksek yatırımları içermektedir. Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları, Şirket’in esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir. Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Şirket’in yatırım faaliyetlerinde (varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Şirket’in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

3.3.18. Sermaye ve Temettüler

Adi hisseler, öz sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

3.3.19. Netleştirme/Mahsup

İçerik ve tutar itibarıyla önem arz eden her türlü kalem, benzer nitelikte dahi olsa, finansal tablolarda ayrı gösterilir. Önemli olmayan tutarlar, esasları ve

fonksiyonları açısından birbirine benzeyen kalemler itibarıyla toplanarak gösterilir. İşlem ve olayların özünün mahsubu gerekli kılması sonucunda, bu işlem ve olayların net tutarları üzerinden gösterilmesi veya varlıkların değer düşüklüğü indirildikten sonraki tutarları üzerinden izlenmesi, mahsup edilmeme kuralının ihlali olarak değerlendirilmez.

3.3.20. Ticari Alacaklar ve Şüpheli Alacak Karşılıkları

Şirket tarafından bir alıcıya ürün sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar tahakkuk etmemiş finansman gelirlerden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Şirket, tahsil imkanının kalmadığına dair objektif bir bulgu olduğu takdirde ilgili ticari alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar, ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek diğer faaliyet gelirleri altında muhasebeleştirilir.

3.3.21. Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Düzeltilmesine İlişkin Finansal Tablolar

Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılmıştır. Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Şirket'in finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Şirket, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla finansal durum tablosu 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla hazırlanmış finansal durum tablosu ile; 31 Aralık 2013 tarihinde sona eren hesap dönemine ait kar veya zarar tablosu 31 Aralık 2012 tarihinde sona eren hesap dönemine ait kar veya zarar tablosu ile, 01 Ocak - 31 Aralık 2013 hesap dönemine ait nakit akış tablosu ve öz kaynak değişim tablolarını ise 01 Ocak - 31 Aralık 2012 hesap dönemine ait ilgili dönem finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

3.4. MUHASEBE POLİTİKALARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

Yıllık raporlama dönemi sonu 31 Aralık 2013 olan finansal tablolarda geçerli yeni standartlar, değişiklikler;

TMS/UMS-1'deki değişiklikler, "Finansal Tabloların Sunumu" :diğer kapsamlı gelirlere ilişkin değişiklik, 01 Temmuz 2012 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde bu maddede geçilmiştir. Buradaki en önemli değişiklik, şirketlerin diğer kapsamlı gelir tablosunda bulunan kalemlerin, müteakip dönemlerde gelir tablosuna aktarılıp aktarılamayacağına göre gruplandırması gerekliliğidir. Bununla birlikte değişiklik, hangi kalemlerin diğer kapsamlı gelir tablosunda yer alacağı konusuna açıklık getirmez.

TMS /UMS-19'daki değişiklik: "Çalışanlara sağlanan faydalar"; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik koridor yöntemini ortadan kaldırır ve finansman maliyetinin net fon bazına göre hesaplanmasını öngörür.

TFRS/IFRS-1'deki değişiklikler, 'Uluslararası Finansal Raporlama Standartların ilk kez uygulanması devlet kredileri; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, Uluslararası finansal raporlama standartlarını ilk kez uygulayacaklar için piyasa faizinden düşük, devlet kredisinin nasıl muhasebeleştirileceği ile ilgili bilgi verir. Ayrıca 2008 yılında yayınlanan TMS/UMS-20'e ilaveler getirerek, daha önce IFRS finansal tablo hazırlayanlarında geçmişe dönük olarak, ilk defa IFRS/IFRS hazırlayanlara tanınan imtiyazdan yararlanmasını sağlar.

TFRS/IFRS-7'deki değişiklik, 'Finansal Araçlar': varlık ve yükümlülüklerin mahsup edilmesi; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik ABD Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri uyarınca finansal tablo hazırlayan kuruluşlarla, TFRS/IFRS finansal tabloları hazırlayan kuruluşlar arasındaki karşılaştırmayı kolaylaştırmak için yeni açıklamaları içermektedir.

TFRS/IFRS-10,11 ve 12 geçiş rehberindeki değişiklik; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik TFRS/IFRS-10,11 ve 12'de karşılaştırmalı bilginin sadece bir önceki dönemle ilgili verilmesini sağlayan sınırlama getirmiştir. Konsolide edilmeyecek şekilde yapılandırılmış işletmelerde ilgili açıklamalar için, ilgili değişiklikler, TFRS/IFRS-12 öncesi dönemler için karşılaştırmalı bilgi sunma zorunluluğunu kaldırmak için uygulanacaktır.

Yıllık iyileştirmeler 2011; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yıllık iyileştirmeler, 2009-2011 raporlama dönemi içinde altı başlığı içerir. Bu değişiklikler:

- TFRS/UFRS-1, 'Uluslararası Finansal Raporlama Standartların ilk kez uygulanması'
- TMS/UMS-1, 'Finansal Tabloların Sunumu'
- TMS/UMS-16, 'Maddi Duran Varlıklar'
- TMS/UMS-32, 'Finansal Araçlar; Sunumları'
- TMS/UMS-34, 'Ara Dönem Finansal Raporlama'

TFRS/UFRS-10, "Konsolide finansal tablolar" ; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS/UFRS-10'un amacı bir veya birden çok şirkette kontrolü bulunan bir şirketin konsolide finansal tabloları sunması için konsolide finansal tabloların sunumu ve hazırlanmasıyla ilgili esasların belirlenmesidir. Kontrole ilişkin esasların belirlenmekte ve konsolidasyonun temeli olan kontroller hazırlanmaktadır. Yatırımcı iştirakini kontrol ediyorsa ve bu nedenle iştirakin konsolide olması gerekmektedir. Kontrol esasının uygulanmasına yönelik düzenlemeler yatırımcının iştirakini kontrol etmesi ve bu nedenle iştirakin konsolide olması gerekliliğini tanımlamıştır. Konsolide finansal tabloların hazırlanmasına yönelik olarak muhasebe gerekliliklerini düzenlemektedir.

TFRS/UFRS-13, 'Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü' ; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS/UFRS-13 tutarlılığın gelişmesini gerçeğe uygun değer tam bir tanımını yaparak ve karmaşıklığın azalmasını ve tek kaynaklı gerçeğe uygun ölçümün ve dipnot açıklama gerekliliğini TFRS/UFRS üzerinden kesin tanımlamalar yaparak sağlamayı amaçlamıştır. UFRS ve ABD GKGMS ile arasında uyumu sağlarken ilgili standartlarda var olan gerçeğe uygun değer uygulama ile ilave zorunluluklar getirmeyip; yalnızca uygulamaya yönelik açıklık getirmiştir.

TFRS/UMS-27 (revize 2011), 'Bireysel finansal tablolar' ; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Daha önce TMS/UMS-27'de yer alıp şimdi TFRS/UFRS-10'da yer alan kontrol tanımı dışında, bireysel finansal tablolar hakkında bilgi verir.

TMS/UMS-28 (revize 2011), 'İştirakler ve iş ortaklıkları' ; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra aşlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS/UFRS-11'in yayımlanmasına müteakip TMS/UMS-28 (düzeltme 2011) iş ortaklıklarının ve iştiraklerin özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilmesi gerekliliğini getirmiştir.

TFRS/IFRS-20, 'Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Hafriyat (Dekupaj)'; 01 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorumlama yerüstü maden işletmelerinde üretim aşamasındaki hafriyat (dekupaj) maliyetinin muhasebeleştirilmesini ortaya koyar. Bu yorumlama, TFRS/IFRS raporlaması yapan madencilik şirketlerinin, varlıkların bir cevher kütlenin belirlenebilir bir bileşenine atfedilememesi durumunda, mevcut dekapaj varlıklarının açılış geçmiş yıl karlarından silinmesini de gerektirebilir.

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak 01 Ocak 2014 tarihinden sonra yürürlüğe girecek olan standartlar ve değişiklikler

TMS/UMS-32'deki değişiklik, "Finansal Araçlar": varlık ve yükümlülüklerin mahsup edilmesi"; 01 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, TMS/UMS-32 'Finansal Araçlar: Sunum' uygulamasına yardımcı olmak için vardır ve bilançodaki finansal varlıkların ve yükümlülüklerin mahsup edilmesi için gerekli bazı unsurları ortaya koymaktadır.

TFRS/IFRS-10, 12 ve TMS/UMS-27'deki yatırım işletmelerinin konsolidasyonu ile ilgili değişiklikler"; 01 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik "yatırım işletmesi" tanımına giren şirketleri, bağlı ortaklıklarını konsolide etmekten muaf tutarak, bunun yerine, bu yatırımları gerçeğe uygun değer değişiklikleri kar veya zarara yansıtmak suretiyle muhasebeleştirmelerine olanak sağlamıştır. TFRS/IFRS-12' de de yatırım işletmelerine ilişkin açıklamalar ile ilgili değişiklikler yapılmıştır.

TMS/UMS-36'daki değişiklik, 'Varlıklarda değer düşüklüğü' geri kazanılabilir tutar açıklamalarına ilişkin"; 01 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, değer düşüklüğüne uğramış varlığın, geri kazanılabilir değeri, gerçeğe uygun değerinden satış için gerekli masrafları düşülmesi ile bulunmuşsa; geri kazanılabilir değer ile ilgili bilgilerin açıklanmasına ilişkin ek açıklamalar getirmektedir.

TMS/UMS-39'daki değişiklik 'Finansal Araçlar: Muhasebeleştirilmesi ve ölçümü' 'türev araçların devredilmesi"; 01 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişik belirtilen şartlar sağlandığı sürece, kanun ve yönetmeliklerden kaynaklanan korunma aracının taraflarının değişmesi veya karşı tarafın yenilenmesi sebebiyle finansal risklerden korunma muhasebesi uygulamasına son verilmeyeceğine açıklık getirmektedir.

TFRS/IFRS-21 TMS/UMS-37, 'Zorunlu vergiler'; 01 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. "Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar" üzerine bu yorum vergiye ilişkin yükümlülüğün işletme tarafından, ödemeyi ortaya çıkaran eylemin ilgili yasalar

çerçevesinde gerçekleştiği anda kaydedilmesi gerektiğine açıklık getirmektedir.

TFRS/UFRS-9 “Finansal Araçlar - sınıflandırma ve ölçüm”; 01 Ocak 2015 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart finansal varlık ve yükümlülüklerin, sınıflandırması ve ölçümü ile ilgili TMS/UMS-39 standartlarının yerine geçmiştir. TFRS/UFRS-9; itfa edilmiş değer ve gerçeğe uygun değer olmak üzere ölçümle ilgili iki model sunmaktadır. Tüm özkaynak araçları gerçeğe uygun değeri ile ölçülürken; borçlanma araçlarının kontrata bağlı nakit getirisi Şirket tarafından alınacaksa ve bu nakit getiri faiz ve anaparayı içeriyorsa, borçlanma araçları itfa edilmiş değer ile ölçülür. Yükümlülükler için standart, TMS/UMS-39’daki itfa edilmiş maliyet yöntemi ve gömülü türevlerin ayrıştırılması da dahil olmak üzere birçok uygulamayı devam ettirmektedir.

Esas önemli değişiklik, finansal yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerden takip edildiği durumlarda; muhasebesel uyumsuzluk olmadığı sürece gerçeğe uygun değer değişimindeki Şirketin kendi kredi riskinden kaynaklanan kısmen artık gelir tablosuna değil, kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmasıdır. Bu değişiklik özellikle finansal kuruluşları etkileyecektir.

TFRS/UFRS-9’daki değişiklik, “Finansal Araçlar - genel riskten korunma muhasebesi”. Bu değişiklik TFRS/UFRS-9 Finansal Araçlar standardına yer alan riskten korunma muhasebesine önemli değişiklikler getirerek riski yönetimi faaliyetlerinin finansal tablolara daha iyi yansıtılmasını sağlamıştır.

TMS/UMS-19’daki değişiklik, “Tanımlanmış Fayda Planları”, 01 Temmuz 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu sınırlı değişiklik üçüncü kişiler veya çalışanlar tarafından tanımlanmış fayda planına yapılan katkılara uygulanır. Plana yapılan katkıların hizmet süresinden bağımsız hesaplandığı; örneğin maaşının sabit bir kısmının katkı olarak alınması gibi; durumlarda nasıl muhasebeleştirme yapılacağına açıklık getirmektedir.

Yıllık iyileştirmeler 2012: 01 Temmuz 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. İyileştirme projesi 2010-2012 dönem aşağıda yer alan 7 standarda değişiklik getirmiştir;

- TFRS/UFRS-2; Hisse Bazlı Ödemeler
- TFRS/UFRS-3, İşletme Birleşmeleri
- TFRS/UFRS-8, Faaliyet Bölümleri
- TMS/UMS-16; Maddi Duran Varlıklar ve UMS-38, Maddi Olmayan Duran Varlıklar
- TFRS/UFRS-9, Finansal Araçlar: UMS-37, Karşılıklar, Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler
- TMS/UMS-39, Finansal Araçlar - Muhasebeleştirme ve Ölçüm

Yıllık İyileştirmeler 2013; 01 Temmuz 2014 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. İyileştirme projesi 2011-2-13 dönem aşağıda yer alan 4 standarda değişiklik getirmiştir:

- TFRS/UFRS-1; "UFRS' nin İlk Uygulaması
- TFRS/UFRS-3, İşletme Birleşmeleri
- TFRS/UFRS-13, Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü
- TMS/UMS-40, Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Bu değişikliklerin Şirket finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

3.5. MUHASEBE TAHMİNLERİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER VE HATALAR

Muhasebe tahminleri, güvenilir bilgilere ve makul tahmin yöntemlerine dayanılarak yapılır. Ancak, tahminin yapıldığı koşullarda değişiklik olması, yeni bir bilgi edinilmesi veya ilave gelişmelerin ortaya çıkması sonucunda tahminler gözden geçirilir. Muhasebe tahminindeki değişikliğin etkisi, yalnızca bir döneme ilişkinse, değişikliği yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere de ilişkinse, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak, dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

Cari dönem faaliyet sonucuna etkisi olan veya sonraki dönemlere etkisi olması beklenen muhasebe tahminindeki bir değişikliğin niteliği ve tutarı finansal tablo dipnotlarında, gelecek dönemlere ilişkin etkinin tahmininin mümkün olmadığı haller dışında açıklanır. 31 Aralık 2013 hesap dönemine ait finansal tabloların muhasebe tahminlerinde değişiklik ve hata olmamıştır.

3.6. YABANCI ÜLKEDE FAALİYET GÖSTEREN MÜŞTEREK YÖNETİME TABİ ORTAKLIĞIN FİNANSAL TABLOLARI

Yabancı ülkede faaliyet gösteren müşterek yönetime tabi ortaklığın finansal tabloları, faaliyet gösterdiği ülkede geçerli olan mevzuata göre hazırlanmış olup "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ne uygunluk açısından gerekli tashih ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. Yabancı ülkede faaliyet gösteren müşterek yönetime tabi ortaklığın aktif ve pasifleri bilanço tarihindeki döviz kurundan TL'ye çevrilerek ifade edilmiştir. Gelir ve giderler, ortalama döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilerek ifade edilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisindeki "yabancı para çevrim farkları" kalemi altında takip edilmektedir.

3.7. KARŞILAŞTIRMALI BİLGİLER VE ÖNCEKİ DÖNEM TARİHLİ FİNANSAL TABLOLARIN DÜZELTİLMESİ

Finansal durum ve performans eğilimlerinin tespitine imkan vermek üzere, şirketin cari dönem finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır.

Muhasebe politikalarında değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Şirket, cari dönem içinde Revize TMS-19'un erken uygulanmasını benimsemiştir. Revize TMS-19, yeniden hesaplama farklarının dönem kar/zararı yerine doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilmesini ve ilk uygulamada geçmiş dönem finansal tablolarının revize edilmesini öngörmektedir. Dönem içinde başka muhasebe politikalarında değişiklik yapılmamış olup, uygulanan muhasebe politikaları önceki dönemlerle tutarlıdır.

31Aralık 2013 tarihi itibarıyla bu düzeltmelerin finansal tablolardaki geçmiş yıllar karları, dönem karı ve diğer kapsamlı gider üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	Geçmiş Yıllar	Diğer Kapsamlı	Dönem
	Karları	Gider	Karı
31 Aralık 2012 (önceden raporlanan)	51.864.709	(11.245)	24.024.989
TMS-19'da yapılan değişikliklerin erken uygulanmasının etkisi (ertelenmiş vergi etkisi dahil)			
	274.741	(389.469)	389.469
31 Aralık 2012 (yeniden düzenlenmiş)	52.139.450	(400.714)	24.414.458

Şirket, SPK'nın 07 Haziran 2013 tarih ve 20/670 sayılı toplantısında alınan karar uyarınca düzenlenecek mali tablo ve dipnot formatları hakkındaki duyurusuna istinaden geçmiş dönemlere ait finansal tablolarda cari dönemde yapılan gösterim değişikliklerine uygun olarak gerekli sınıflandırmaları yapmıştır.

3.8. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Türkiye'de kurulmuş olan şirketin faaliyet konusu ağaç cidarlı kurşun, boya kalemleri ve diğer kırtasiye ürünleri üretimi, tesislerde imal edilen mamullerin satışını ve ihracatını yapmak, bununla ilgili her türlü iptidai, yarı mamul ve mamul maddeler ithal etmek, satın almak ve satmaktır. Şirket'in faaliyet alanı, ürünlerin niteliği ve

ekonomik özellikleri, üretim süreçleri, müşterilerin risklerine göre sınıflandırılması ve ürünlerin dağıtımında kullanılan yöntemler benzerdir. Ayrıca, şirketin organizasyon yapısı, Şirket'in farklı faaliyetleri içeren ayrı bölümler halinde yönetilmesi yerine tek bir faaliyetin yönetilmesi şeklinde oluşturulmuştur. Bu sebeplerden dolayı, Şirket'in operasyonları tek bir faaliyet bölümü olarak kabul edilmekte ve şirketin faaliyet sonuçları, bu faaliyetlere tahsis edilecek kaynakların tespiti ve bu faaliyetlerin performanslarının incelenmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir.

3.9. FİNANSAL BİLGİLER

3.9.1. Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve Nakit Benzerleri	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kasa	-	4.201
Vadesiz mevduat	374.693	657.995
Vadeli mevduat	38.314.949	615.087
Diğer hazır değerler	10.109	311
	38.699.751	1.277.594

Şirket'in 31 Aralık 2013 tarihi itibarı ile bloke mevduatı bulunmamaktadır (2012: yoktur). Vadeli dövizli banka mevduatı 6.427.699 TL' lik tutarın faiz oranı yıllık %0,1 olup, vadesi 1 yıldan kısa sürelidir. 19.087.250 TL'lik tutarın faiz oranı yıllık %3,7 olup, vadesi 1 aydır. Türk Lirası vadeli banka mevduatı 12.800.000 TL'nin faiz oranı yıllık %7,3 olup, vadesi 1 aydan kısa sürelidir.

3.9.2. Finansal Yatırımlar

	31 Aralık 2013		31 Aralık 2012	
	(%)	TL	(%)	TL
A A.Ş.	7,67	233.985	7,67	233.985
TZ A.Ş.	1,50	746.014	1,50	746.014
Eksi: İştirakler değer düşüklüğü karşılığı	-	(746.014)	-	(746.014)
		233.985		233.985

Şirket'in %1,5 oranında iştirak ettiği tasfiye halinde TZ A.Ş.' nin net varlıkları sıfırın altında olduğundan dolayı finansal yatırımın tamamı için değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır.

3.9.3. Finansal Borçlar

31 Aralık 2013	Faiz oranı (%)	Tutar
Kısa vadeli banka kredileri		
Avro Krediler (*)	3,35 - 3,43	22.281.969
ABD Doları krediler	3,15	3.273.443
TL krediler	0,00	304
		25.555.716

(*)Şirket'in Şeker pınar arazisinde yapılacak olan yeni fabrika inşaatının finansmanı için kullanılmaya başlanan yatırım kredisi anapara tutarından oluşmaktadır. Krediyeye ilişkin faiz ödemesi kısa vadeli olup, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş faiz tutarı kısa vadeli banka kredileri içerisinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2013	Faiz oranı (%)	Tutar
Uzun vadeli banka kredileri		
Avro Krediler (*)	3,35 - 3,43	18.815.801
		18.815.801

31 Aralık 2012	Faiz oranı (%)	Tutar
Kısa vadeli banka kredileri		
TL krediler	0,00 - 6,00	4.343.935
ABD Doları krediler	4,90	2.769.618
		7.113.553

(*)Şirket'in Şeker pınar arazisinde yapılacak olan yeni fabrika inşaatının finansmanı için kullanılmaya başlanan yatırım kredisi anapara tutarından oluşmaktadır. Krediyeye ilişkin faiz ödemesi kısa vadeli olup, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş faiz tutarı kısa vadeli banka kredileri içerisinde sınıflandırılmıştır. Kredi anaparası uzun vadede ödenecektir.

Şirket'in kullanmış olduğu krediler karşılığında göstermiş olduğu herhangi bir teminat yoktur. Vadelerinin kısa dönemli olmasından dolayı, banka kredilerinin taşınan değerleri makul değerine yakındır.

3.9.4. Diğer Alacak ve Borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Verilen depozito ve teminatlar	544.823	462.487
Personelden alacaklar	245.149	102.869
Diğer çeşitli alacaklar	7.629	8.754
	797.601	574.110

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2013	1 Aralık 2012
Personele borçlar	329.842	364.419
	329.842	364.419

Kısa vadeli diğer borçlar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Ödenecek vergi, harç ve kesintiler	1.837.966	1.484.158
Ödenecek SSK Primleri	500.821	408.836
Diğer	1.437	12.736
	2.340.224	1.905.730

3.9.5. Ticari Alacaklar ve Borçlar

Ticari alacaklar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Alacak senetleri	14.312.037	17.958.940
Ticari alacaklar	8.671.771	6.826.792
Eksi: Tahakkuk etmemiş finansman geliri (-)	(190.597)	(199.296)
Eksi: Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(521.037)	(503.414)
	22.272.174	24.083.022

Ticari borçlar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Satıcılar	7.247.157	4.110.707
Diğer ticari borçlar	1.074.206	4.466.049
Eksi: Tahakkuk etmemiş finansman gideri (-)	(49.386)	(20.661)
	8.271.977	8.556.095

3.9.6. Diğer Finansal Yükümlülükler

Yoktur.

3.10. İŞLETME VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜK BİLGİLERİ

3.10.1. Canlı Varlıklar

Yoktur.

3.10.2. Devam Eden İnşaat Sözleşmelerine İlişkin

Yoktur.

3.10.3. Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla şirketin müşterek yönetime tabi ortaklığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	Pay (%)	31 Aralık 2012	Pay (%)
B A.Ş.	747.661	50,00	337.354	50,00

Müşterek yönetime tabi ortaklığın yıl içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2013	2012
Dönem başı	337.354	854.486
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların sermaye artırımına katılım	1.406.400	1.113.400
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararlarındaki paylar	(1.402.363)	(1.619.287)
Yabancı para çevrim farkının etkisi	406.270	(11.245)
Dönem sonu	747.661	337.354

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla şirketin iştiraklerinin varlık, yükümlülük, net satışlar ve zararları aşağıdaki gibidir;

2013	Varlıklar	Yükümlülükler	Net satışlar	Zarar
B A.Ş.	5.470.833	4.858.967	8.814.895	(2.804.726)

2012	Varlıklar	Yükümlülükler	Net satışlar	Zarar
B A.Ş.	4.732.010	4.104.049	5.296.579	(3.238.574)

3.10.4. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yoktur.

3.10.5. Maddi Duran Varlıklar

	Arsalar ve araziler(*)	Yeraltı ve yerüstü düzenleri(*)	Binalar(*)	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Demirbaşlar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla								
Maliyet	2.728.729	964.626	13.933.001	76.097.836	459.489	8.609.397	1.166.480	103.959.558
Birikmiş amortisman	-	(720.083)	(8.444.217)	(67.598.347)	(273.680)	(4.770.569)	-	(81.806.896)
Net kayıtlı değer	2.728.729	244.543	5.488.784	8.499.489	185.809	3.838.828	1.166.480	22.152.662
Dönem başı	2.728.729	244.543	5.488.784	8.499.489	185.809	3.838.828	1.166.480	22.152.662
Girişler	-	1.200	20.850	3.897.536	269.813	4.529.058	9.501.295(**)	
18.219.752								
Çıkışların maliyet bedeli	-	(70.690)	(6.631.067)	(1.974.896)	-	(130.584)	-	(8.807.237)
Çıkışların birikmiş amortismanı	-	6.908	1.414.519	1.952.321	-	83.541	-	3.457.289
Transferler	-	-	-	93.604	-	-	(1.290.858)	(1.197.254)
Amortisman	-	(27.966)	(100.136)	(1.726.529)	(45.178)	(1.400.430)	-	3.300.239)
Dönem sonu	2.728.729	153.995	192.950	10.741.525	410.444	6.920.413	9.376.917	30.524.973
31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla								
Maliyet	2.728.729	895.136	7.322.784	78.114.080	729.302	13.007.871	9.376.917	112.174.819
Birikmiş amortisman	-	(741.141)	(7.129.834)	(67.372.555)	(318.858)	(6.087.458)	-	(81.649.846)
Net kayıtlı değer	2.728.729	153.995	192.950	10.741.525	410.444	6.920.413	9.376.917	30.524.973

(*) Şirket tarafından KAP' a yapılan 15 Ekim 2012 tarihli açıklamada; Şirket'in aktifinde İstanbul ili, Kartal ilçesi, 4485 ada, 139 pafta, 28, 38, 39,

164 ve 165 parsellerde kayıtlı bulunan toplam brüt 16.681 metrekare taşınmazın satışa konu edilmek üzere değerlendirme çalışmalarına başlanıldığı bildirilmiştir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yetkilendirilmiş üç ayrı bağımsız değerlendirme şirketince yapılan değerlendirme çalışmaları neticelendirilmiş olup, bu kuruluşlarca söz konusu taşınmaza ilişkin KDV hariç 22 milyon TL ile 27 milyon TL aralığında değer takdir edilmiştir. Şirket Yönetim Kurulu 08 Mart 2013 tarihli toplantısında söz konusu taşınmazın "ihale yöntemi ile nakden" satılması sürecinin, devam etmekte olan hukuki süreç ile yönetim ve üretim merkezlerinin yine Şirket' in aktifine kayıtlı Kocaeli ili, Çayırova İlçesi, Şekerpınar Köyü' nde bulunan arazisine taşınması planı çerçevesinde gerekli zaman ve işlemleri dikkate alarak konu ile ilgili gerekli hazırlık ve çalışmalarla devam ettirilmesi için Şirket yönetiminin yetkili kılınmasına arar vermiştir.

(**) Bu tutar içerisinde, Şekerpınar' da inşası devam eden özellikli varlık' a ait, TMS-23'e göre hesaplanan, 1.186.912,49 TL kur farkı ve faiz aktifleştirmesi bulunmaktadır.

Amortisman giderlerinin 1.445.307 TL'lik kısmı satılan malın maliyetine, 1.854.932 TL'lik kısmı da genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

Maddi Duran Varlıklar (Devamı)

	Arsalar ve	Yeraltı ve	Binalar(*)	Makine ve	Taşıtlar	Demirbaşlar	Yapılmakta	Toplam
	araziler(*)	yerüstü		teçhizat			olan	
		düzenleri(*)					yatırımlar	
1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla								
Maliyet	2.728.729	891.826	13.786.471	74.437.543	459.489	5.551.052	45.000	97.900.110
Birikmiş amortisman	-	(689.244)	(8.289.375)	(68.387.648)	(251.483)	(4.146.106)	-	(81.763.856)
Net kayıtlı değer	2.728.729	202.582	5.497.096	6.049.895	208.006	1.404.946	45.000	16.136.254
Dönem başı								
Girişler	-	72.800	3.920	3.517.228	-	3.120.488	1.929.040	8.643.476
Çıkışların maliyet bedeli	-	-	-	(2.379.485)	-	(62.143)	-	(2.441.628)
Çıkışların birikmiş amortismanı	-	-	-	2.253.051	-	44.649	-	2.297.700
Transferler	-	-	142.610	522.550	-	-	(807.560)	(142.400)
Amortisman	-	(30.839)	(154.842)	(1.463.750)	(22.197)	(669.112)	-	(2.340.740)
Dönem sonu	2.728.729	244.543	5.488.784	8.499.489	185.809	3.838.828	1.166.480	22.152.662
31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla								
Maliyet	2.728.729	964.626	13.933.001	76.097.836	459.489	8.609.397	1.166.480	103.959.558
Birikmiş amortisman	-	(720.083)	(8.444.217)	(67.598.347)	(273.680)	(4.770.569)	-	(81.806.896)
Net kayıtlı değer	2.728.729	244.543	5.488.784	8.499.489	185.809	3.838.828	1.166.480	22.152.662

Amortisman giderlerinin 1.241.564 TL'lik kısmı satılan malın maliyetine, 1.099.176 TL'lik kısmı da genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

3.10.6. Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Şirketin Maddi olmayan duran varlıkları aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
1 Ocak tarihleri itibarıyla		
Maliyet	693.416	400.678
Birikmiş itfa payları	(289.038)	(225.128)
Net kayıtlı değer	404.378	175.550
Dönem başı net kayıtlı değer	404.378	175.550
Girişler	958.779	150.338
Transferler	1.197.254	142.400
Çıkışlar	(12.338)	-
İtfa payları	(315.216)	(63.910)
Dönem sonu net kayıtlı değer	2.232.857	404.378
31 Aralık tarihleri itibarıyla		
Maliyet	2.837.111	693.416
Birikmiş itfa payları	(604.254)	(289.038)
Net kayıtlı değer	2.232.857	404.378

İtfa paylarının tamamı genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

3.10.7. Stoklar

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
İlk madde ve malzeme	17.458.868	16.880.147
Yarı mamuller	3.399.908	3.945.844
Mamuller	31.701.262	22.494.122
Emtia	22.927.506	28.159.865
Diğer stoklar	804.630	320.591
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı	(101.822)	(429.526)
	76.190.352	71.371.043

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Dönem başı	429.526	366.100
Dönem içinde ayrılan karşılık	-	63.426
İptal edilen değer düşüklüğü karşılığı (-)	(327.704)	-
Dönem sonu	101.822	429.526

3.10.8. Şerefiye

Yoktur.

3.10.9. Devlet Teşvik ve Yatırımları

Yoktur.

3.10.10. Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Borç karşılıkları

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Dava karşılıkları	71.695	71.695
	71.695	71.695

Şarta bağlı yükümlükler

09 Ocak 2009 tarihinde tebellüğ edilen 7 nci Vergi Mahkemesi Başkanlığı'nın Esas No: 2007/2133 Karar No:2008/2839 sayılı 20 Ekim 2008 tarihli kararına göre damping vergisi 50.313 TL, gecikme faizi 21.382 TL olmak üzere toplam 71.695 TL'nin Haydarpaşa Gümrük Müdürlüğü'ne ödenmesi hususu şirkete bildirilmiş olup, şirket tarafından bu karara 29 Ocak 2009 tarihinde Danıştay nezdinde itiraz edilmiştir.

Şarta bağlı varlıklar

Y A.Ş. dokuz adet çeke dayanan alacağı, çeklerin karşılıksız çıkması üzerine çek bedelleri ve ferileriyle birlikte toplam 304.315TL üzerinden İstanbul 13 nci icra Müdürlüğü 2004/16698 E. No' lu dosya ile icra takibine başlanmıştır. İcra takibi kesinleşmiştir. Borçlu Şirket hacze kabil bir malı bulunmadığını belirten mal beyanı dilekçesi sunmuştur.

Y A.Ş.' nin müşterisiyle olan cari hesap ilişkisinden kaynaklanan 17.357 TL'lik alacağını tahsil edememesi üzerine Kadıköy 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'ne 2009/761 E sayılı dosya ile alacak davası açılmıştır. Alacak Kadıköy İflas Müdürlüğü'nde 2009/47 sayılı dosya ile sıra cetveline kayıt edildiğinden, devam eden davada karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Y A.Ş.' nin müşterisiyle olan cari hesap ilişkisinden kaynaklanan 173.483 TL'lik alacağını tahsil edememesi üzerine, İstanbul 18 nci İcra Müdürlüğü 2012/18797E dosya numarası ile icra takibi başlatılmış, borçlu adına kayıtlı gayrimenkul ve 8 adet araç üzerine şirket haciz işlenmiştir. Ayrıca ilgili alacağa istinaden İstanbul 18. İcra Müdürlüğü 2012/20785E ve 2012/18797E numarası ile Kartal 1 nci İcra Müdürlüğü 2012/6142E dosya numarası ile icra takibi yapılmış olup, 07.10.2013 tarihinde haczedilen gayrimenkullerin satışı istenmiştir.

Şirket'in aktifine kayıtlı Giresun ili Merkez ilçesi Ülper Köyü 640B14C3C pafta 134 ada 1 parselde bulunan taşınmazının kamulaştırma bedelinin tespitine

ilişkin Karayolları Genel Müdürlüğü ile devam eden davası bulunmaktadır. Bu dava 19 Temmuz 2013 tarihinde sonuçlanmış olup, Şirket lehine toplam 445.137 TL kamulaştırma bedeli ve 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla 6.364 TL yasal faiz ödenmesine karar verilmiştir. Karar her iki tarafça da temyiz edilmiştir.

Verilen teminat ve taahhütler

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Akreditif taahhütleri	5.766.673	5.090.877
Teminat mektupları	227.917	206.049

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla Şirket'in teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Şirket Tarafından Verilen TRİ' ler	31 Aralık 2013			
	TL Karşılıkları	ABD Doları	Avro	TL
Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu				
TRİ' in toplam tutarı	227.917	-	-	27.917
	227.917	-	-	27.917

Şirket Tarafından Verilen TRİ' r	31 Aralık 2012			
	TL Karşılıkları	ABD Doları	Avro	TL
Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu				
TRİ' in toplam tutarı	206.049	-	-	206.049
	206.049	-	-	206.049

Şirket'in vermiş olduğu diğer TRİ' in şirketin özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla % 0,16'dır (2012: % 0,20).

3.10.11. Taahhütler

Yoktur.

3.10.12. Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Prim tahakkukları	348.020	233.646
	348.020	233.646
Çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalar	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kıdem tazminatı karşılığı	5.056.283	4.613.855
Kullanılmamış izin tahakkukları	985.344	710.366
	6.041.627	5.324.221

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla kullanılmamış izin tahakkukları hareket tablosu aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Dönem başı	710.366	544.246
Dönem içerisinde ayrılan karşılık	274.978	166.120
Dönem sonu	985.344	710.366

Kıdem tazminatı karşılıkları

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır.

Ayrıca, halen yürürlükte bulunan mevzuat gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. 01 Ocak 2014 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, aylık 3.438,22 TL (01 Ocak 2013: 3.129,25 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, şirketin çalışanların emekli olmasından doğan gelecekteki olası yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminine göre hesaplanır. TMS-19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar, şirketin yükümlülüklerini tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüer yal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Buna uygun olarak, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüer yal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

Esas varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülüğün enflasyona paralel olarak artmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla, finansal tablolarda karşılıklar, çalışanların emekliliğinden kaynaklanan geleceğe ait olası yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır.

	2013	2012
Dönem başı	4.613.855	3.544.265
Hizmet maliyeti	928.517	1.040.698
Faiz maliyeti	96.578	206.131
Ödenen kıdem tazminatı	(246.898)	(664.075)
Yeniden ölçüm farkları	(335.769)	486.336
Dönem sonu	5.056.283	4.613.855

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Reel iskonto oranı (%)	3,95	2,48
Emeklilik olasılığına ilişkin sirkülasyon oranı (%)	100	100

3.10.13. Emeklilik Planları

Yoktur.

3.10.14. Diğer Varlık ve Yükümlülükler

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler		
Gelecek aylara ait	359.079	297.439
	359.079	297.439
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar		
Peşin ödenen vergi ve fonlar	5.206.420	3.275.061
	5.206.420	3.275.061
Diğer dönen varlıklar		
Verilen sipariş avansları	11.410.960	1.123.876
Devreden Katma Değer Vergisi	7.067.982	5.310.482
İş avansları	34.671	24.564
Diğer çeşitli dönen varlıklar	4.254	457.581
	18.517.867	6.916.503
Diğer duran varlıklar		
Verilen sipariş avansları	8.835.111	-
	8.835.111	-

Diğer duran varlıklar içerisinde yer alan "Verilen sipariş avansları" tutarının tamamı Şekerpınar' da inşa edilecek yeni fabrika inşaatının yapımını gerçekleştiren YQ A.Ş. firmasına verilen avanstan oluşmaktadır.

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Gelecek yıllara ait giderler	70.194	72.900
	70.194	72.900
Kısa vadeli diğer yükümlülükler		
Alınan avanslar	1.170.638	2.426.092
	1.170.638	2.426.092

Alınan avans tutarının tamamı müşteri siparişleri karşılığı alınan avans çeklerinden oluşmaktadır.

3.11. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

Sermaye

Şirket'in ortakları ve sermaye içerisindeki payları aşağıda belirtilmiştir.

	<u>31 Aralık 2013</u>		<u>31 Aralık 2012</u>	
	<u>Oran (%)</u>	<u>Tutar</u>	<u>Oran (%)</u>	<u>Tutar</u>
R A.Ş.	56,89	4.479.718	56,89	4.479.718
QY A.Ş.	15,40	1.212.647	15,40	1.212.647
Halka açık	22,60	1.779.853	22,60	1.779.853
Diğer	5,11	402.782	5,11	402.782
Ödenmiş sermaye	100,00	7.875.000	100,00	7.875.000
Sermaye düzeltme farkları		13.374.985		13.374.985
Toplam sermaye		21.249.985		21.249.985

Sermaye düzeltme farkları, ödenmiş sermayeye yapılan nakit ilavelerin sene sonu satın alma gücüyle yeniden düzeltilmesi etkisini ifade eder. Şirket kayıtlı sermaye sistemine tabi değildir.

Hisse adedi ve hisse grupları ve imtiyazlar

Şirket, hisse senetlerinin 1.212.647 TL tutarındaki 1.212.647.073 adedi Yabancı Sermaye Mevzuatı uyarınca nama yazılı ve 6.662.353 TL tutarındaki 6.662.352.927 adedi hamiline yazılıdır. Yönetim kurulu seçiminde pay sahiplerine tanınan herhangi bir imtiyaz hakkı bulunmamaktadır.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur.

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir. Şirketin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 5/e kapsamında değerlendirilen taşınmaz ve iştirak hisselerinin satışı neticesinde, satış karının %75'lik kısmı "Gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış karı olarak sınıflandırılmıştır.

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Yasal yedekler	7.321.694	6.156.194
Gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış karı	1.284.919	1.284.919
	8.606.613	7.441.113

Geçmiş yılları karları

Geçmiş yıllar karları, olağanüstü yedekler ve diğer geçmiş yıllar karlarından oluşmaktadır. Şirket'in SPK düzenlemelerine göre bulunan geçmiş yıllar karlarının detayı aşağıdaki gibidir;

	<u>31 Aralık 2013</u>	<u>31 Aralık 2012</u>
Olağanüstü yedekler	61.848.346	50.648.138
Diğer geçmiş yıllar karları	1.491.312	1.491.312
	<u>63.339.658</u>	<u>52.139.450</u>

Kar payı dağıtımı

25 Şubat 2005 tarih 7/242 sayılı SPK kararı uyarınca; SPK düzenlemelerine göre bulunan net dağıtılabilir kar üzerinden SPK'nın asgari kar dağıtım zorunluluğuna ilişkin düzenlemeleri uyarınca hesaplanan kar dağıtım tutarının, tamamının yasal kayıtlarda yer alan dağıtılabilir kardan karşılanabilmesi durumunda, bu tutarın tamamının, karşılanmaması durumunda ise yasal kayıtlarda yer alan net dağıtılabilir karın tamamı dağıtılacaktır. SPK düzenlemelerine göre hazırlanan finansal tablolarda veya yasal kayıtların herhangi birinde dönem zararı olması durumunda ise kar dağıtımı yapılmayacaktır. SPK'nın 27 Ocak 2010 tarihli kararı ile payları borsada işlem gören halka açık anonim ortaklıklar için yapılacak temettü dağıtımı konusunda herhangi bir asgari kar dağıtım zorunluluğu getirilmemesine karar verilmiştir.

Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları ile olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri bedelsiz sermaye artırımı; nakit kar dağıtımı ya da zarar mahsubunda kullanılabilir. Ancak özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları, nakit kar dağıtımında kullanılması durumunda kurumlar vergisine tabidir.

Şirket yönetimi kar dağıtım kararını genel kurul toplantısında alacaktır. Bu kararın dağıtımı söz konusu olması halinde kar dağıtım tutarının, tamamının yasal kayıtlarda yer alan dağıtılabilir kardan karşılanabilmesi gerekmektedir.

06 Mayıs 2013 tarihinde gerçekleşen Olağan Genel Kurul toplantısında, 09 Nisan 2013 tarihli Yönetim Kurulu Kararı'na istinaden SPK'nın 9 Ocak 2009 tarih ve 1/6 sayılı kararına göre Seri: XI No:29 tebliğ hükümleri çerçevesinde tespit edilen karın dağıtılması hususu görüşülmüş olup, 2012 takvim yılı karından; hisse senedi sahiplerine ödenmiş sermayenin %153'ü oranında toplam brüt 12.048.750 TL, net 10.241.437,50 TL temettü dağıtılmasına karar verilmiştir. Böylece 1 TL nominal değerli hisseye isabet eden brüt 1,53 TL (%127), net 1,3005 TL (%103,05) oranında temettü 06 Mayıs 2013 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda alınan

karar gereği 31 Mayıs 2013 tarihinden itibaren nakden dağıtılmaya başlanmış ve ödeme 04 Haziran 2013 tarihinde tamamlanmıştır.

Kar payı dağıtımını ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir;

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ortaklara dağıtılan temettü	12.048.750	10.001.250
Yönetim Kurulu kar payı	-	1.021.600
	12.048.750	11.022.850

3.12. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Yurtiçi satışlar	224.920.805	194.605.154
Yurtdışı satışlar	10.014.415	8.513.454
Satış indirimleri (-)	(48.835.312)	(43.504.953)
Net satışlar	186.099.908	159.613.655
Satışların maliyeti	(96.103.392)	(82.078.281)
Brüt satış karı	89.996.516	77.535.374

Satışların maliyetinin yıllar itibarı ile kırılımı aşağıdaki gibidir;

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
İlk madde ve malzeme giderleri	35.293.882	32.161.463
Direkt işçilik giderleri	8.040.533	6.492.314
Genel üretim giderleri	12.526.653	11.847.525
Amortisman giderleri	1.445.307	1.241.564
Yarı mamul stoklarındaki değişim	545.936	(389.971)
Mamul stoklarındaki değişim	(9.207.140)	(6.708.484)
Satılan mamullerin maliyeti	48.645.171	44.644.411
Satılan ticari malların maliyeti	47.458.221	37.433.870
Satışların maliyeti	96.103.392	82.078.281

3.13. İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ

3.13.1. Niteliklere Göre Giderler

Şirket'in niteliklerine göre giderler kırılımı aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Hammadde, malzeme ve ticari mallar	75.536.205	62.918.959
Personel giderleri	29.567.465	24.692.840
Yurtiçi satış gideri	11.742.867	8.858.940
Alınan hizmet giderleri	4.233.612	6.784.227
İlan ve reklam giderleri	3.695.483	2.217.114
Amortisman giderleri	3.615.455	2.404.650
Kira giderleri	2.775.537	1.161.848
Lisans ve benzeri giderler	2.496.861	1.975.033
Bakım onarım giderleri	1.831.521	2.153.298
Yakıt-Su-Elektrik giderleri	1.593.426	1.355.276
Bilgi sistemleri giderleri	1.575.011	1.393.735
Diğer giderler	1.112.381	914.875
Vergi, resim ve harç giderleri	1.074.289	557.823
İhracat giderleri	755.299	532.180
Yurtdışı seyahat gideri	645.823	372.300
Yurtiçi seyahat gideri	588.551	261.785
Nakil vasıta giderleri	571.538	434.703
Sigorta gideri	521.127	434.751
Piyasa araştırma ve kalite geliştirme giderleri	348.085	205.005
Haberleşme giderleri	212.863	191.527
İşletme malzemeleri	204.050	128.597
Kırtasiye giderleri	149.612	110.672
	144.847.061	120.060.138

Niteliklerine göre giderler satışların maliyeti, pazarlama, satış ve dağıtım giderleri ve genel yönetim giderlerini içermektedir.

	2013	2012
Satışların maliyeti	96.103.392	82.078.281
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	30.321.101	24.914.379
Genel yönetim giderleri	18.422.568	13.067.478
	144.847.061	120.060.138

Personel giderlerinin, satışların maliyeti, genel yönetim giderleri ve pazarlama, satış ve dağıtım giderleri içerisindeki dağılımı aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Satışların maliyeti	11.899.896	11.193.503
Genel yönetim giderleri	10.582.356	7.627.637
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	7.085.213	5.871.700
	29.567.465	24.692.840

3.13.2. Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir ve Giderleri

	2013	2012
Esas faaliyetlerden diğer gelirler		
Kur farkları	397.970	152.926
Sigorta tazminat gelirleri	29.891	981.211
Hizmet gelirleri	23.958	21.780
Sözleşme ve ilamdan doğan tazminat gelirleri	17.623	-
Kira gelirleri	10.560	9.350
Diğer	298.546	95.621
	778.548	1.260.888

	2013	2012
Esas faaliyetlerden diğer giderler		
Bağış giderleri	1.850.000	1.700.000
Tahakkuk etmiş finansman gideri	(34.389)	80.841
Diğer	204.374	520.541
	2.019.985	2.301.382

Şirketin yatırım faaliyetlerinden elde etmiş olduğu diğer gelirler ise aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)		
Maddi duran varlık satış karı/(zararı)	21.771.581	(43.050)
	21.771.581	(43.050)

27 Haziran 2013 tarihinde Şirket'in aktifine kayıtlı İstanbul ili, Büyükçekmece ilçesi, Esenyurt mahallesinde bulunan taşınmazı 27.850.000 TL'ye satılmış olup, söz konusu satışa istinaden Yönetim Kurulu'nun 24 Haziran 2013 tarihli kararına göre, gayrimenkulün satış karının vergiden istisna olan %75'lik kısmının (Kurumlar Vergisi

Kanunu 5/e maddesi gereğince) pasifte özel bir fon hesabına alınması planlanmaktadır. Kanun gereğince, satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı, satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte tutulur.

	2013	2012
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen Yatırımların zararlarından paylar		
H A.Ş.	(1.402.363)	(1.619.287)
	(1.402.363)	(1.619.287)

3.13.3. Finansman Gelirler / Giderler

	2013	2012
Finansman gelirleri		
Kur farkı gelirleri	862.148	37.719
Faiz gelirleri	278.314	546.772
	1.140.462	584.491
Finansman giderleri		
Faiz giderleri	3.388.420	5.616.604
Kur farkı giderleri	1.994.956	447.895
Kıdem tazminatı faiz maliyeti	96.578	206.131
Diğer	60.084	326.059
	5.540.038	6.596.689

3.13.4. Gelir Vergileri (Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri Dahil)

	2013	2012
Cari dönem yasal vergi karşılığı (-)	(7.709.252)	(6.576.236)
Ertelenmiş vergi geliri	1.390.301	152.206
Toplam vergi gideri (net)	(6.318.951)	(6.424.030)

Dönem vergi giderinin dönem karı ile mutabakatı aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Vergi öncesi kar	55.981.052	30.838.488
Vergi oranı	%20	%20
Hesaplanan vergi gideri	11.196.211	6.167.698
(İndirim)/İlaveler	(4.877.260)	256.332
Vergi gideri	6.318.951	6.424.030

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Dönem karı vergi yükümlülüğü	7.709.252	6.576.236
Eksi: Peşin ödenen kurumlar vergisi	(12.915.672)	(9.851.297)
Dönem karı vergi alacağı, net	(5.206.420)	(3.275.061)

Peşin ödenen kurumlar vergisi, Şirket'in takip eden mali yıl içerisinde oluşacak muhtemel vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmek üzere 31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar kalemi içerisinde sınıflandırılmıştır.

	Toplam geçici farklar		Ertelenen vergi	
	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Kıdem tazminatı karşılığı	5.056.283	4.613.855	1.011.257	22.771
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	2.500.729	(4.113.239)	500.146	(822.648)
Kullanılmamış izin karşılığı	985.344	710.366	197.069	142.073
Kullanılmamış Y kulüp puanları	798.990	122.751	159.798	24.550
Teşvik primi tahakkuku	348.020	233.646	69.604	46.729
Stok değer düşüklüğü karşılığı	101.822	429.526	20.364	85.905
Dava karşılığı	50.313	50.313	10.063	10.063
Ticari alacaklar reeskontu	49.192	29.653	9.838	5.931
Promosyon malzemeleri	4	85.472	1	17.094
İşçi ikramiye tahakkukları	-	192.094	-	38.419
Ciro ve bayi primi karşılıkları	-	1.663	-	333
Sevkiyatı gerçekleşmemiş satış dzlt.	(207.597)	-	(41.519)	-
Toplu tüketim satış iade karşılığı	(141.604)	-	(28.321)	-
Ticari borçlar reeskontu	(58.459)	(27.173)	(11.692)	(5.435)
Çek reeskontu	(48.050)	164.177	(9.610)	32.835
Diğer	9.637	16	1.927	4
Ertelenmiş vergi varlığı, net			1.888.925	498.624
			2013	2012
Dönem başı			498.624	346.418
Ertelenmiş vergi geliri			1.390.301	152.206
Dönem sonu ertelenmiş vergi varlığı			1.888.925	498.624

3.13.5. İlişkili Taraf Açıklamaları

İlişkili taraf bakiyeleri

	Alacaklar		Borçlar	
	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
B A.Ş.	245.186	106.707	-	-
U Ltd. Şti.	94.120	29.298	-	-
Ü Ltd. Şti.	76.948	11.406	-	-
Q Ltd. Şti.	40.504	14.274	-	-
QX Ltd. Şti.	17.641	-	-	-
Ğ A.Ş.	9.759	-	131	-
C A.Ş.	4.269	27.482	-	-
YZ A.Ş.	2.220	-	-	1.119
K A.Ş.	473	398	-	-
XQ A.Ş.	-	9.911	-	-
YZ A.Ş.	8.272	-	-	-
E A.Ş.	-	-	-	839
WX A.Ş.	-	-	2.360	31.862
T A.Ş.	-	-	2.327	5.590
D A.Ş.	-	511	-	-
S Ltd. Şti.	-	-	155.203	523.428
F A.Ş.	-	56.772	-	6.552
Ş A.Ş.	-	-	63.439	13.670
A A.Ş.	-	-	74.256	36.483
R A.Ş.	-	-	134.787	94.584
WQ A.Ş.	-	-	33.507	84.277
P A.Ş.	-	-	518.196	434.983
Diğer	1.925	5.032	354.390	35.271
	493.045	270.063	1.338.596	1.268.658
Eksi: Alacak/borç reeskontu (-)	(130)	(575)	(9.073)	(6.512)
	492.915	269.488	1.329.523	1.262.146

İlişkili taraflarla yapılan işlemler

Mal alımları	2013	2012
Ğ A.Ş.	14.260.894	19.285.742
İ Ltd. Şti	6.849.068	6.326.143
J Ltd. Şti	5.563.289	4.365.769
K A.Ş.	1.872.463	1.577.514
L Ltd. Şti	1.077.546	467.751
M Ltd. Şti	643.536	748.408
N A.S.	440.813	605.957
O Ltd. Şti	1.604	279.004
Diğer	-	253.385
	30.709.213	33.909.673

Alınan hizmetler	2013	2012
A A.Ş.	3.088.814	1.650.903
P A.Ş.	3.047.939	1.908.273
R A.Ş.	1.615.510	1.395.195
S Ltd. Şti.	1.378.809	1.086.930
Ş A.Ş.	1.168.496	1.027.567
T A.Ş.	958.412	747.470
Diğer	675.153	458.262
	11.933.133	8.274.600
Mal satışları	2013	2012
U Ltd. Şti.	453.982	205.256
Ğ A.Ş.	325.628	335.211
B A.Ş.	298.429	399.522
Ü Ltd. Şti	253.940	111.947
Ö A.Ş.	131.425	81.661
V A.Ş.	130.696	95.489
W A.Ş.	98.352	-
Q Ltd. Şti	94.886	41.865
C A.Ş.	84.115	52.128
D A.Ş.	41.221	40.863
E A.Ş.	23.709	10.605
F. A.Ş.	22.489	33.586
Diğer	111.245	111.237
	2.070.117	1.519.370
Verilen hizmetler	2013	2012
Ğ A.Ş.	1.067.019	-
B A.Ş.	200.835	41.271
A A.Ş.	30.367	21.120
Diğer	11.614	10.514
	1.309.835	72.905
Finansal gelir/(gider) - net	2013	2012
D A.Ş.	161.492	259.285
A A.Ş.	-	(316.912)
XY A.Ş.	(42)	-
	161.450	(57.627)

Diğer işlemler	2013	2012
XX Vakfı(*)	1.850.000	1.700.000
Diğer	(7.381)	44.519
	1.842.619	1.744.519

(*) XX Vakfı'na yapılan bağışlardan oluşmaktadır.

Üst düzey yöneticilere sağlanan fayda ve hizmetler

Üst düzey yöneticiler, Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür'den oluşmaktadır. Üst düzey yöneticilere sağlanan ya da sağlanacak olan faydalar aşağıdaki gibidir;

	2013	2012
Maaşlar ve diğer kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar	4.529.660	3.716.831
Kıdem tazminatı	165.906	134.067
Çalışma dönemi sonrasında sağlanan faydalar	-	-
Diğer uzun vadeli faydalar	-	-
Hisse bazlı ödemeler	-	-
	4.695.566	3.850.898

3.13.6. Finansal Araçlardan Kaynaklanan Risklerin Niteliği ve Düzeyi

Sermaye risk yönetimi

Şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karlılığını artırmayı hedeflemektedir.

Şirket'in sermaye yapısı kredileri de içeren borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler üst yönetim tarafından değerlendirilir. Üst yönetim değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle olduğu kadar, temettü ödemeleri, yeni hisse ihracı yoluyla dengede tutulması amaçlanmaktadır.

Şirket sermayeyi borç/toplam sermaye oranını kullanarak izler. Bu oran net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi kredileri, finansal kiralama ve ticari borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanır. Toplam sermaye, bilançoda gösterildiği gibi öz sermaye ile net borcun toplanmasıyla hesaplanır.

Şirket'in özkaynaklara dayalı genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

Şirket'in spekülasyon amaçlı finansal aracı (türev ürün niteliğindeki finansal araçların da dahil olduğu) yoktur ve bu tür araçların alım-satımı ile ilgili bir faaliyeti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2013 ve 2012 tarihleri itibarıyla net borç/(özkaynaklar+net borç) oranı aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Toplam yükümlülükler	53.973.017	16.931.794
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	(38.699.751)	(1.277.594)
Net borç	15.273.266	15.654.200
Özkaynaklar	142.794.802	104.506.566
Özkaynaklar+net borç	158.068.068	120.160.766
Net borç/(özkaynaklar+net borç) oranı	%10	%13

Şirketin maruz kaldığı riskler

Faaliyetleri nedeniyle Şirket, döviz kurundaki, faiz oranındaki değişiklikler ve diğer risklere maruz kalmaktadır maruz kalmaktadır. Şirket ayrıca finansal araçları elinde bulundurma nedeniyle karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır.

Şirket düzeyinde karşılaşılan piyasa riskleri, duyarlılık analizleri esasına göre ölçülmektedir. Cari yılda Şirketin maruz kaldığı piyasa riskinde ya da karşılaşılan riskleri ele alış yönteminde veya bu riskleri nasıl ölçtüğüne dair kullandığı yöntemde, önceki seneye göre bir değişiklik olmamıştır.

Kur riski ve yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Şirket, döviz cinsinden varlık ve yükümlülüklerinin Türk Lirası'na çevriminde kullanılan kur oranlarının değişimi nedeniyle, kur riskine maruzdur. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan aktif ve pasifler arasındaki fark sebebiyle ortaya çıkmaktadır.

Şirket tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve borçların TL karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Varlıklar	37.596.985	3.082.402
Yükümlülükler	(43.672.817)	(2.895.706)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(6.075.832)	186.696

Şirket, başlıca ABD Doları ve Avro cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

	Yabancı paranın değer	Yabancı paranın değer
Kar/(zarar) 31 Aralık 2013	kazanması	kaybetmesi
ABD Doları kurunun TL karşısında %10 +/- değişmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü (637.967)	637.967	
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	637.967	(637.967)
Avro'nun TL karşısında %10 +/- değişmesi halinde:		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(1.245.550)	1.245.550
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(1.245.550)	1.245.550
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %10 +/- değişmesi haline:		
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	-	-
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	-	-
	(607.583)	607.583

	Yabancı paranın değer	Yabancı paranın değer
Kar/(zarar) 31 Aralık 2012	kazanması	kaybetmesi
ABD Doları kurunun TL karşısında %10 +/- değişmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(31.701)	31.701
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	(31.701)	31.701
Avro'nun TL karşısında %10 +/- değişmesi halinde:		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	50.370	(50.370)
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	50.370	(50.370)
	18.669	(18.669)

Faiz oranı riski ve yönetimi

Şirket'in 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla, 13.750.000 Avro karşılığı değişken faizli borçlanma tutarı Şekerpınar' da inşa edilecek olan özelliikli varlığın yapımında kullanılacak olması sebebiyle, olası faiz değişiklikleri borçlanma maliyeti kapsamında değerlendirilecek olup, borçlanma maliyetlerinin gelir tablosu ile ilişkilendirilmeyeceği beklenmektedir (2012: değişken faizli kredi bulunmamaktadır).

Kredi riski yönetimi

Finansal araçları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket'in tahsilât riski, esas olarak ticari alacaklarından doğmaktadır. Ticari alacaklar, Şirket politikaları ve prosedürleri dikkate alınarak değerlendirilmekte ve bu doğrultuda şüpheli alacak karşılığı ayırdıktan sonra bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Şirket'in satışlarının büyük bir kısmı yurtiçi piyasasına yönelik olup, ağırlıklı olarak bayi ve toptancı kanalı ile gerçekleştirmektedir. Satışların yaklaşık %52 kadarı üretilen mamullerin satışlarından kaynaklanmaktadır. Şirket'in sattığı ticari mallar yurtdışı kaynaklıdır. Bu nedenle şirketin ticari mal maliyetleri döviz kuruna duyarlıdır. Hammaddelerinin maliyeti ise, ülkedeki genel fiyat eğilimine bağlıdır. Şirket'in net satışlarının yaklaşık %95'i yurt içine yöneliktir ve fiyat seviyeleri belirlenirken kurlarda oluşacak dalgalanmalar göz önünde bulundurulmaktadır.

Şirket, alacaklarının tahsilâtlarını bayilerinden almış olduğu çekler aracılığı ile yapmaktadır. Genel olarak alınan çeklerin keşidecileri bayi müşterileri olduğundan, risk dağılımı sağlanmaktadır. Şirket'in bu sistemde çalışması nedeniyle alacaklarından kaynaklanan önemli bir risk oluşmamıştır.

Alacaklar için alınmış ipotek ve teminatların detayı aşağıda açıklanmıştır.

	31 Aralık 2013	31 Aralık 2012
Teminat mektubu	8.164.856	1.525.000
İpotekler	770.000	820.000
Teminat senetleri	720.144	436.234
Rehin sözleşmeleri	78.000	-
Teminat çekleri	24.438	24.438
	9.757.438	2.805.672

Likidite riski ve yönetimi

Şirket, nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetmeye çalışmaktadır.

Likidite riski tabloları

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

Şirket'in türev niteliğinde olan ve olmayan finansal yükümlülüklerinin TL bazında vade dağılımını aşağıda gösterilmektedir.

	Defter	Nakit				
		çıkışlar	3 aydan	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıldan
31 Aralık 2013 değeri	değeri	toplamı	kısa	arası	arası	uzun
Finansal borçlar	44.371.517	46.424.144	304.261	4.404.169	41.715.714	-
Ticari borçlar	8.271.977	8.321.363	8.321.363	-	-	-
Diğer borçlar	2.670.066	2.670.066	2.670.066	-	-	-

	Defter	Nakit				
		çıkışlar	3 aydan	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıldan
31 Aralık 2012 değeri	değeri	toplamı	kısa	arası	arası	uzun
Finansal borçlar	7.113.553	7.152.162	4.343.237	2.808.925	-	-
Ticari borçlar	8.556.095	8.576.756	8.576.756	-	-	-
Diğer borçlar	2.270.149	2.270.149	2.270.149	-	-	-

3.13.7. Finansal Araçlar

Şirket, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

Finansal risk yönetimindeki hedefler: Şirket'in finansman bölümü finansal piyasalara erişimin düzenli bir şekilde sağlanmasından ve Şirket'in faaliyetleri ile ilgili maruz kalınan finansal risklerin gözlemlenmesinden ve yönetilmesinden sorumludur.

Söz konusu bu riskler; piyasa riski (döviz kuru riski, gerçeğe uygun faiz oranı

riski ve fiyat riskini içerir), kredi riski, likidite riski ile nakit akım faiz oranı riskini kapsar. Şirket'in vadeli döviz işlemlerine ilişkin sözleşmeleri bulunmamaktadır.

Şirket bu risklerin etkilerini azaltmak ve bunlara karşı finansal riskten korunmak amacıyla türev ürün niteliğindeki finansal araçlardan faydalanmamaktadır. Şirket'in spekülasyon amaçlı finansal aracı (türev ürün niteliğindeki finansal araçların da dahil olduğu) yoktur ve bu tür araçların alım-satımı ile ilgili bir faaliyeti bulunmamaktadır.

3.13.8. Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Şirket'in 20 Ocak 2014 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında, 25 Temmuz 2011 tarihli karara istinaden kurulan B anonim şirketinin 52.000.000 Ruble tutarındaki sermaye artırımına %50 oranında 26.000.000 Ruble ile katılmasına karar verilmiş olup, tutar 21 Ocak 2014 tarihinde ödenmiştir.

3.13.9. Yıllık Finansal Tablolar Hakkında Bağımsız Denetim Raporu

Y Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na;

1. Y A.Ş.'nin (Şirket) 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal durum tablosu, aynı tarihte sona eren döneme ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu, özkaynak değişim tablosu ve önemli muhasebe politikaları ile diğer açıklayıcı notların bir özetini denetlemiş bulunuyoruz.

Şirket Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:

2. Şirket Yönetim Kurulu, finansal tabloların Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGG) tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na (TMS) uygun olarak hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:

3. Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, denetlenen finansal tablolar üzerine görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından, 26 Aralık 2012 tarihli 28509 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan anonim şirketlerde bağımsız denetim gerçekleştirecek kuruluşların yetkilendirilmesi ve faaliyetleri hakkında yönetmelik ve uluslararası denetim standartlarına uyumlu olarak gerçekleştirilmiştir. Finansal tabloların önemlilik arz edecek ölçüde bir hata içermediğine ilişkin makul güvence sağlayacak şekilde bağımsız denetim planlamış ve gerçekleştirmiştir. Bağımsız denetimde; finansal tablolarda yer alan tutarlar ve finansal tablo açıklama ve dipnotları hakkında denetim kanıtı toplamaya yönelik denetim teknikleri uygulanmış; bu teknikler istihdam ettiğimiz bağımsız denetçilerin inisiyatifine bırakılmış, ancak, duruma uygun denetim teknikleri, finansal tabloların hazırlanması ve sunumu sürecindeki iç kontrollerinin etkinliği dikkate alınarak ve uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu değerlendirilerek belirlenmiştir. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, işletme yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Aşağıda belirtilen bağımsız denetim görüşünün oluşturulması için yeterli ve uygun denetim kanıtı sağlanmıştır.

Bağımsız Denetçi Görüşü:

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla, Y A.Ş.’ nin 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla mali durumunu ve aynı tarihte sona eren döneme faaliyet raporunu (EK-I) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ve açıklamalarına uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Z BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Sorumlu Ortak Baş Denetçi

(İstanbul, .../.../ 2014)

3.13.10. Ara Dönem Finansal Tablolar Hakkında İnceleme Raporu

Y Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na;

Giriş

Y Anonim Şirketi'nin ekte yer alan 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla hazırlanan ara dönem faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin, sınırlı denetimden geçmiş ara dönem finansal tablolar (EK-E; EK-H) ile tutarlı olup olmadığının sınırlı denetimini yapmakla görevlendirilmiş bulunuyoruz. Rapor konusu Ara Dönem Faaliyet Raporu Şirket Yönetiminin sorumluluğundadır. Sınırlı denetim yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, ara dönem faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin, sınırlı denetimden geçmiş ve 30 Haziran 2014 tarihli sınırlı denetim raporuna konu olan ara dönem finansal tablolar ve açıklayıcı notlar ile tutarlı olup olmadığına ilişkin ulaşılan sonucun açıklanmasıdır.

Sınırlı Denetim Kapsamı

Sınırlı denetim, Sınırlı Bağımsız Denetim Standardı (SBDS) 2410 " Ara Dönem Finansal Bilgilerin, İşletmenin Yıllık Finansal Tablolarının Bağımsız Denetimini Yürüten Denetçi Tarafından Sınırlı Bağımsız Denetimin" ne uygun olarak yürütülmüştür. Sınırlı denetimimiz, ara dönem faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin, sınırlı denetimden geçmiş ara dönem finansal tablolar ve açıklayıcı notlar ile tutarlı olup olmadığına ilişkin incelemeyi kapsamaktadır. Ara dönem finansal bilgilerin sınırlı denetiminin kapsamı; Bağımsız Denetim Standartları'na uygun olarak yapılan ve amacı finansal tablolar hakkında bir görüş bildirmek olan bağımsız denetim kapsamına kıyasla önemli ölçüde dardır. Sonuç olarak ara dönem finansal bilgilerin sınırlı denetimi, denetim şirketinin, bir bağımsız denetimde belirlenebilecek tüm önemli hususlara vakıf olabileceğine ilişkin bir güvence sağlamamaktadır. Bu sebeple, bir bağımsız denetim görüşü bildirmemekteyiz.

Sonuç Olarak

Sınırlı denetimimiz sonucunda, ilişikteki ara dönem faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin sınırlı denetimden geçmiş ara dönem finansal tablolar ve açıklayıcı notlarda verilen bilgiler ile tüm önemli yönleriyle, tutarlı olmadığına dair herhangi bir hususa rastlanmamıştır.

Z BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Sorumlu Ortak Baş Denetçi

(İstanbul, .../.../ 2014)

3.13.11. Yıllık Faaliyet Raporuna Dair Uygunluk Raporu

Y Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na;

1. Bağımsız denetim çalışmamızın bir parçası olarak, Y A.Ş.' nin (Şirket) 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla hazırlanan yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin ve Yönetim Kurulu' nun değerlendirmelerinin ve açıklamalarının, bağımsız denetimden geçmiş aynı tarihli finansal tablolar ile uyumlu olup olmadığını değerlendirilmiş bulunuyoruz.

2. Rapor konusu yıllık faaliyet raporunun şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanması şirket yönetimini sorumluluğundadır.

3. Bağımsız denetim kurulumuz olarak üzerimize düşen sorumluluk, yıllık faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin, bağımsız denetimden geçmiş .../.../ 2014 tarihli bağımsız denetim raporuna konu olan finansal tablolar ile uyumluluğuna ilişkin görüş bildirmektir.

Değerlendirmemiz, 6102 sayılı TTK uyarınca yürürlüğe konulan yıllık faaliyet raporu hazırlanmasına ve yayınlanmasına ilişkin usul usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlemeler, denetimin yıllık faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar ve bağımsız denetçinin denetim sırasında elde ettiği bilgiler ile uyumuna ilişkin önemli bir hatanın olup olmadığı konusunda makul güvence sağlamak üzere planlanması ve yürütülmesi öngörmektedir.

Değerlendirmelerimizin, uygunluk görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

4. Değerlendirmemiz sonucunda, ilişikteki yıllık faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin ve Yönetim Kurulu' nun değerlendirmelerinin ve açıklamalarının, tüm önemli taraflarıyla, Y A.Ş.' nin bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2013 tarihli finansal tablolar ile uyumlu olmadığına dair önemli herhangi bir hususa rastlanılmamıştır.

Z BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Sorumlu Ortak Baş Denetçi

(İstanbul, .../.../ 2014)

SONUÇ

Ülkemizde sermaye piyasasına yön vermek amacıyla teşkil edilen Sermaye Piyasası Kurulu güven açıklık ve kararlılık içindeki çalışmasını ve yatırımcıların hak ve yararlarının korumasını düzenlemek ve denetlemek, halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. En önemli sermaye kurumlarından biri ise anonim şirketlerdir. Anonim şirketlerin muhasebe kayıtlarının belirli standartlara bağlamak için Sermaye Piyasası Kanunu belirli tebliğler çıkarmıştır. Anonim şirketlerin SPK VE TFRS' a uygun finansal tabloların hazırlanması ve bu tabloların UFRS' a uyumlu olmasını sağlayarak hem yerli hem de yabancı yatırımcılara doğru anlaşılır ve şeffaf bilgilerin sunulmasını hedeflemektedir.

Sonuçları itibariyle geniş bir kesimi ilgilendiren finansal tabloların doğru ve şeffaf bir şekilde sunumu büyük önem taşımaktadır. Vergiden, kredi işlemlerin, yatırımları, kar payı dağıtımını doğrudan etkileyen finansal tabloların denetimindeki başarıyı mutlak kılmaktadır. Denetim, devletin vergi gelirlerini kontrol etmesi ve ekonominin işlerliğinin korunması amacıyla devlet tarafından yürütülen denetim şeklinde ortaya çıkmıştır. Piyasaların büyümesi, ekonominin gelişmesi sonucunda devlet otoritelerindeki denetim yetersiz kalmış ve vergi gelirlerine olan gereksinimin gün geçtikçe artması ile devlet vergi zararını engellemek için denetimin bir bölümünü bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bağımsız denetim, ilgi duyanların ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılan genel amaçlı bir çalışmadır.

6102 sayılı TTK kapsamında 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulan zorunlu bağımsız denetim, finansal tabloları, yıllık faaliyet raporları, riskin erken saptanması ve yönetimine ilişkin sistemlerin denetimi kapsamaktadır. Bağımsız denetimde temel amaç, ilişkili kişi/tafaların korunmasını ve kurumlardan doğru, tam ve zamanında istenilen bilgileri almaktır. Çalışmada, zorunlu bağımsız denetime tabi anonim şirketlerin, finansal tablolarının denetimi konusu incelenmiş ve denetim aşamalarının test edilmesi amacıyla da bir uygulama gerçekleştirilmiştir.

Finansal tabloların denetimi, finansal tabloların bir bütün olarak doğruyu ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı amacına yönelik olarak yapılır. Finansal tabloların gerçek durumu yansıtması, sadece ekonomik olaylar sonucu oluşan rakamsal bilgilerin gerçek değerleriyle yansıtılması anlamına gelmez. Hazırlanan finansal tabloların, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine ve yasal düzenlemelere uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığının tespiti sürecini de kapsamaktadır.

Finansal tablolarının denetimi KGK tarafından yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartları'na göre bağımsız denetçiler tarafından yapılacaktır.

Denetim, şirketin finansal tablolarının ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetçinin denetleme sırasında elde ettiği bilgilerle uyum içinde olup olmadığını belirtip açıklayacak şekilde yapılmalıdır.

Bağımsız denetçi, denetim sonucunda elde ettiği verileri içeren raporlarını 6102 sayılı TTK' ya uygun olarak hazırlamalı ve anonim şirket yönetim kuruluna sunmalıdır. Bağımsız denetim çalışmalarının sonucu, denetim raporunun görüş yazısında açıklanır. 6102 sayılı TTK' ya göre görüş yazı denetimin konusu, türü, niteliği ve kapsamı yanında denetçinin değerlendirmelerini de içermektedir. Denetçi denetim raporunda yapmış olduğu çalışmaların içeriğini ve finansal tablolar hakkında varmış olduğu görüşünü belirtir.

Defter tutma düzeninin, finansal tabloların ve topluluk finansal tablolarının, kanun ile esas sözleşmenin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığı, Yönetim kurulunun denetçi tarafından denetim kapsamında istenen açıklamaları yapıp yapmadığı ve belgeleri verip vermediği, açıkça ifade edilmelidir. Öngörülen hesap planına uygun tutulup tutulmadığı, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde, şirketin malvarlığı, finansal ve karlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığı belirtilmelidir.

Denetçi raporunda olumlu görüş verebileceği gibi olumlu görüş yazısını sınırlandırabilir. Sınırlandırılmış olumlu görüş, finansal tabloların şirketin yetkili kurullarınca düzeltilebilecek aykırılıklar içerdiği ve bu aykırılıkların tablolarda açıklanmış sonuca etkilerinin kapsamlı ve büyük olmadığı durumlarda verilir. Sonuçlara varılmasına olanak vermeyen ölçüde belirsizliklerin bulunması veya şirket tarafından denetlenecek hususlarda önemli kısıtlamaların yapılması halinde olumsuz görüş verebilir veya görüş bildirmekten kaçınabilir.

Bağımsız denetim görevinin bir kamu hizmeti olması ve büyük ölçüde bu faaliyeti gerçekleştiren bağımsız denetçilerin mesleki bilgi ve tecrübesine bağlı olması bağımsız denetçinin denetimi ve gözetiminin sağlanmasını öne çıkarmaktadır. Gerçekte denetçi de 660 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile KGK' nın denetimi ve gözetimindedir.

Denetimin TFRS/TMS' ye göre hazırlanan finansal raporlar esas alınarak yapılacağı için ülkemizde ikili bir raporlama (mali/ticari finansal raporlama) oluşacaktır. Bu ise muhasebecilerin iş yükünü artırması ve dolayısıyla işletmelere ek mali yük getirmesi kaçınılmazdır.

Bağımsız denetimden geçen finansal tablolar gerçeği yansıtmak zorunda olması nedeniyle, kayıt dışı ve bu nedenle oluşan vergi kaybının azalması beklenmektedir.

Vergi mevzuatında 6102 sayılı TTK çerçevesinde yeni düzenleme yapılması beklenmektedir. Özellikle, vergi denetiminin mevcut formatında önemli değişiklik olması muhasebeye yönelik usul denetiminden vazgeçilerek mevzuata uygunluk denetime doğru bir yoğunlaşmanın olması ve bu nedenle vergi denetiminde etkinliğin artması muhtemeldir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AKBULUT Akın, *Finansal Tabloları Bağımsız Denetime Hazırlama Kılavuzu (Vuk / Tdhp Finansal Tablolarının TFRS Finansal Tablolarına Dönüştürülmesi Ve Sunumu)*, İstanbul, 2013.
- AKDOĞAN Nalan ve TENKER Nejat, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Gazi Büro Kitapevi, Ankara, 1998.
- ATAMAN Ümit vd., *Muhasebe Denetimi Uygulamaları*, Alfa yayınları, İstanbul, 2001.
- ARES Alvin. A. vd., *Auditing And Assurance Services an Intergrated Approach*, Person Prentice Hall, New Jersey, 2005.
- BAKIR Mehmet, *Denetim*, Dilara Yayınevi, Trabzon, 2007.
- BOZKURT Nejat, *Muhasebe Denetimi*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998.
- ÇALDAĞ Yurdakul, *Denetim ve Raporlama Finansal Tablolar ve Analiz Teknikleri*, Gazi Yayınevi, Ankara, 2007.
- ÇÖMLEKÇİ Ferruh vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayın No:1585, Eskişehir, 2004.
- DEMİR Volkan ve BAHADIR Oğuzhan, *Denetim*, İSMMMO Yayınları No 108, İstanbul, 2010.
- DUMAN Ömer, *Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Temel Eğitim ve Staj Merkezi, Muhasebe Denetimi ve Raporlama*, Siyasal Kitapevi, Ankara, 2008.
- ELİTAŞ Cemal, *Muhasebe Denetiminde Çalışma Kağıtları*, Gazi Kitapevi, Ankara, 2011.
- ERGÜN Devrim, ve YILMAZ Haşim, *Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staja Başlama*, Derin Yayınları, 16. Basım, İstanbul, 2013.
- GENÇOĞLU Gücenme Ümit , vd., *Türkiye Finansal Raporlama Standartları*, Sausem Yayınları, Sakarya Üniversitesi, 2013.
- GÜREDİN Ersin, *Denetim ve Güvence Hizmetleri*, Türkmen Kitapevi, İstanbul, 2010.
- GÜREDİN Ersin, *Denetim*, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2000.
- GÜREDİN Ersin, *Denetim*, Beta Yayınevi, İstanbul, 1997.
- HAFTACI Vasfi, *Muhasebe Denetimi*, Kocaeli, 2011.
- İBİŞ Cemal, vd., *Seçilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açıklamalar ve Uygulamalar*, İSMMMO Yayınları No 99, İstanbul, 2009.
- KAVAL Hasan, *Muhasebe Denetimi Uluslararası Finansal Raporlama Standartları*

Uygulama Örnekleriyle, Gazi Kitapevi Yayınları, Ankara, 2005.

KAVUT Lerzan, vd., *Uluslararası Denetim Standartları Kapsamında Bağımsız Denetim*, İSMMMO Yayınları No 130, İstanbul, 2009.

KEPEKÇİ Celal, *Bağımsız Denetim*, Avcıol Basım Yayın, İstanbul, 2004.

KİSHALI Yusuf vd., *Denetim Standartları*, İstanbul, Beyken Üniversitesi Yayınları, 2013.

KÖSE Ömer, *Dünyada ve Türkiye’de Yüksek Denetim*, TC. Sayıştay Başkanlığı 145. Yıl Yayınları, Ankara, 2007.

SAYIN Hakkı İsmail, *Cumhuriyetin 75’nci Yıldönümü Dizisi: 2*, TC. Sayıştay Başkanlığı, Ankara, 1998.

SELİMOĞLU Seval, vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.

SELİMOĞLU Seval, vd., *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz*, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2636, Eskişehir, 2013.

TAŞ Oktay ve DURMUŞ Cem Niyazi, *SPK Düzenlemeleri ve 3568 Sayılı Mevzuat Kapsamında Denetim*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2008.

MAKALELER

AKBAŞ Gürkan, Sayıştay Denetimine Tabi Kurumların Ürettikleri Mali Tablolar ve Muhasebe Denetimi, *Sayıştay Denetçileri Derneği Dergisi*, 2011, sayı: 3.

ALTAŞ Soner, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Yapısı ve Üyelerinin Nitelikleri, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 104.

ARSLAN Erdoğan, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre “ Denetçinin” Niteliği, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 104.

BAŞPINAR Ahmet, Türkiye de ve Dünyada Denetim Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış, *Maliye Dergisi*, 2005, sayı: 149.

BOZDEMİR Enver, Sermaye Şirketlerinde Bağımsız Denetimin Zorunluluğuna İlişkin Yasal Düzenlemeler ve Güncel Gelişmeler, *Mali Çözüm Dergisi*, 2013. sayı: 118.

BULCA Handan ve YEŞİL Tolga, Bağımsız Denetim Standartlarının Muhasebe Hile Kavramına Yaklaşımı, *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2014, Cilt:1, sayı: 2.

ÇALIŞKAN Ali, Sekizinci Yönerge Çerçevesinde Avrupa Birliğinde Bağımsız Denetim, *Sayıştay Dergisi*, 2006, Sayı: 63.

DAL Seniha ve ÇALIŞ Yıldırım Ercan, Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim ve Bağımsız Denetçi, *Mali Çözüm dergisi*, 2013, sayı: 118.

DİLİÇİKİK Ata, Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketler Belirlendi, *Vergi Dünyası Dergisi*, 2013, Sayı:378.

ERDEM Tahir, Bağımsız Denetime Tabi Olanlar, *Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi*, 2013, sayı: 111.

GÖKMEN Necdet, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, *Denetim İlke ve Esasları*, İstanbul, 2013 Cilt :1.

KARĞİN Mahmut ve AKTAŞ Rabia, Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2011, sayı: 52.

KARANFİLOĞLU Yasin, Muhasebe Denetimi Kavram İlke ve Yöntemleri, *Sayıştay Dergisi*, 1998, Sayı: 35.

KARAKOÇ Mehtap, Kürk Ticaret Kanunu İle Birlikte Bağımsız Denetimde Meydana Gelen Gelişmeler, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2013, sayı: 64.

KESİK Ahmet, 5018 Sayılı Kamu Yönetimi Ve Kontrol Kanunu Bağlamında Ve AB Sürecinde Türk Kamu İç Mali kontrol Sistemi, *Kocaeli üniversitesi sosyal bilim enstitüsü dergi*, 2005, sayı: 9.

SANLI Nail ve ÖZBİRECİKLİ Mehmet, Türkiye de Denetim Gelişim Süreci: Geçmişten Geleceğe Bir Araştırma, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 2012.

TAMER Ahmet, Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Getirilen Bir Yenilik: "Pay Sahiplerinin (Ortaklarının) Şirkete Borçlanma Yasağı (TTK. m. 358), *TBB Dergisi*, 2012, sayı: 102.

ULUSAN Hikmet vd., 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) Muhasebe ve Denetim Uygulamalarına Getirdiği Yenilikler Üzerine Bir Araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 2012, sayı: 55.

YILDIRIM Suat, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Denetçi, *Mali Çözüm Dergisi*, 2011, sayı: 106.

MEVZUAT

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu.

IAASB Handbook, 1 Ocak 2004.

IFRS Vakfı, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler İçin Uluslararası Finansal Raporlama Standardı' nın Ozkaynak Değişim Tablosu ile Gelir ve Dağıtılmamış Karlar Tablosu' un Tam Metni, 9 Temmuz 2009

ISA 705, "Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing," paragraph 8, December 15, 2009.

ISA 700, "Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing," paragraph 8, December 15, 2009.

ISA 200, "Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing," paragraph 13(f), December 15, 2009.

ISA 300, "Planing an Audit Of Financial Statements, paragraph 2, December 15, 2009.

One Hundred Seventh Congress of the United States of America, H. R. 3763, 23.01.2002.

Resmi Gazete, Sayı 28339, 30 Haziran 2012.

Resmi Gazete, Sayı 28663, 31 Mayıs 2013.

Resmi Gazete, Sayı 28509, 26 Aralık 2012.

Resmi Gazete, Sayı:26934 12 Temmuz 2008.

Resmi Gazete, Sayı 25702, 16 Ocak 2005.

Resmi Gazete, Sayı:26842, 9 Nisan 2008.

Resmi Gazete, No 21447(M), 26 Aralık 1992.

SPK, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ, (Seri: X, No: 22).

Türkiye Denetim Standartları, Kalite Kontrol Standardı 1.

TMS- 1, Md. 6.

TMS – 7, Md. 11.

TEZLER

ACER Ali, *Ticari Kredi Talebi Değerlendirme Sırasında Bankalar Tarafından Yapılan Mali Analiz Çalışmaları ve Bilonço Aktarma-Arındırma Politikaları*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atılım Üniversitesi, Ankara, 2010.

TUNA Selva, *Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Halka Açık Anonim Şirketlerin Ara Dönemde Vermekle Yükümlü Olduğu Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetimi*, Bir Uygulama, Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008.

DİĞER

İSMMMO, *2012 Yılı Faaliyet Raporu*, İstanbul, İSMMMO Yayın No:69, 2013.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Muhasebe ve Finansman alanı, *Mali Tablolar 344MV0052*, Ankara, 2011.

İNTERNET

BAKLACIOĞLU Sadık, "Türkiye de Bağımsız Muhasebe Denetim Sistemi", <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/457/5183.pdf> (Erişim tarihi: 24.09.2014)

Deloitte, “Şirketler hukuku“ <http://www2.deloitte.com/tr/tr.html>, file:///c:/Documents and Settings/Compass/Desktop/Yeni Türk Ticaret Kanunu Şirketler Hukuku/Verginet11.htm(Erişim tarihi: 03.09.2014).

GÜRELİ Baker Tilly Gürel, “Son Değişiklikler Sonrasında 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu”,<http://www.vergikilavuzu.com/Assets/Content/file/Son%20Degisiklikler%20Sonrasinda%206102%20Say%C4%B1%C4%B1%20T%C3%BCrk%20Ticaret%20Kanunu.pdf> (Erişim tarihi: 17.11.2014)

İsmmmo Kitapları, “Denetim Türleri”

,[http://www.archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/kitaplar/130/2 denetim turleri.pdf](http://www.archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/kitaplar/130/2%20denetim%20turleri.pdf) (Erişim Tarihi:16.09.2014).

IFAC,” Focus on Audit Quality, Framework for Audit Quality’,
<https://www.ifac.org/auditing-assurance/focus-audit-quality>, (Erişim tarihi:29.09.2014).

KARAHAN Sami, “Anonim şirkete borçlanma yasağı ve 6335 sayılı kanun ile getirilen değişikliğin sonuçları” <http://www.ticaretkanunu.net/ttk/Makale-24/> (Erişim Tarihi: (06.09.2014).

Smmm Staja Başlama Muhasebe Denetimi Ders Notu, “Denetim Nedir”,
<http://www.smmmdershanesi.com/denetim-nedir.html> (Erişim Tarihi: 18 Eylül 2014).

SELİMOĞLU Seval Kardeş,” Denetimin Çerçevesi’,
<http://www.kgk.sakarya.edu.tr/FileUploads/Src/d63abf71-5633-46af-9bcd-88cfd427f75e/ekitap1.pdf> (Erişim tarihi: 26.09.2014).

ŞİRİN Mehmet, “Uluslararası Denetim Standartları Çerçevesinde Denetim Kanıtları, kanıt Toplama Teknikleri ve İstatiki Örneklemeye Yöntemleri’,
<http://www.hazine.org.tr/tr/images/uluslararasi%20denetm%20standartlari.pdf>

Ticaret Kanunu.Net, ”Bakanlar Kurulu Kararı’, <http://www.ticaretkanunu.net/bakanlar-kurulu-karari-2014/5973> (Erişim Tarihi:10.09.2014).

Ticaret Kanunu.Net, “Geçici Madde 6, <http://www.ticaretkanunu.net/gecici-madde-6/>, (Erişim Tarihi:17.12.2014).

EKLER

EK- A

Y ANONİM ŞİRKETİ BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHLİ FİNANSAL DURUM TABLOSU (BİLANÇO)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	31 Aralık 2013	Yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2012
Varlıklar		
<u>Dönen varlıklar</u>		
Nakit ve nakit benzerleri	38.699.751	1.277.594
Ticari alacaklar	22.765.089	24.352.510
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	492.915	269.488
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	22.272.174	24.083.022
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	797.601	574.110
Stoklar	76.190.352	71.371.043
Peşin ödenmiş giderler	359.079	297.439
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	5.206.420	3.275.061
<u>Diğer dönen varlıklar</u>	<u>18.517.867</u>	<u>6.916.503</u>
<u>Toplam dönen varlıklar</u>	<u>162.536.159</u>	<u>108.064.260</u>
<u>Duran varlıklar</u>		
Finansal yatırımlar	233.985	233.985
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	747.661	337.354
Maddi duran varlıklar	130.524.973	22.152.662
Maddi olmayan duran varlıklar	2.232.857	404.378
Ertelenmiş vergi varlığı	1.888.925	498.624
Peşin ödenmiş giderler	70.194	72.900
<u>Diğer duran varlıklar</u>	<u>8.835.111</u>	<u>-</u>
<u>Toplam duran varlıklar</u>	<u>44.533.706</u>	<u>23.699.903</u>
<u>Toplam varlıklar</u>	<u>207.069.865</u>	<u>131.764.163</u>

Kaynaklar

Kısa vadeli yükümlülükler:

Borçlanmalar	25.555.716	7.113.553
Ticari borçlar	9.601.500	9.818.241
- İlişkili taraflara ticari borçlar	1.329.523	1.262.146
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	8.271.977	8.556.095
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	329.842	364.419
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	2.340.224	1.905.730
Dönem karı vergi yükümlülüğü	-	-
Diğer karşılıklar	71.695	71.695
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	348.020	233.646
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	1.170.638	2.426.092
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	39.417.635	21.933.376

Uzun vadeli yükümlülükler:

Borçlanmalar	18.815.801	-
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	6.041.627	5.324.221
Toplam uzun vadeli yükümlülükler	24.857.428	5.324.221

Özkaynaklar:

Ödenmiş sermaye	7.875.000	7.875.000
Sermaye düzeltme farkları	13.374.985	13.374.985
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Yabancı para çevrim farkları	332.040	(74.230)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Yeniden değerlendirme ve ölçüm kayıpları	(395.595)	(664.210)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	8.606.613	7.441.113
Geçmiş yıllar karları	63.339.658	52.139.450
Net dönem karı	49.662.101	24.414.458
Toplam özkaynaklar	142.794.802	104.506.566
Toplam kaynaklar	207.069.865	131.764.163

Y ANONİM ŞİRKETİ
BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHİNDE SONA EREN
YILA AİT KAR VEYA ZARAR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Kar veya zarar kısmı	2013	Yeniden
		düzenlenmiş
		2012
Hasılat	186.099.908	159.613.655
Satışların maliyeti (-)	(96.103.392)	(82.078.281)
Brüt kar	89.996.516	77.535.374
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	(30.321.101)	(24.914.379)
Genel yönetim giderleri (-)	(18.422.568)	(13.067.478)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	778.548	1.260.888
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(2.019.985)	(2.301.382)
Esas faaliyet karı	40.011.410	38.513.023
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	21.771.581	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	-	(43.050)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararlarından paylar (-)	(1.402.363)	(1.619.287)
Finansman geliri/gideri öncesi faaliyet karı	60.380.628	36.850.686
Finansman gelirleri	1.140.462	584.491
Finansman giderleri (-)	(5.540.038)	(6.596.689)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı	55.981.052	30.838.488
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri	6.318.951)	(6.424.030)
- Dönem vergi gideri (-)	(7.709.252)	(6.576.236)
- Ertelenmiş vergi geliri	1.390.301	152.206
Dönem karı	49.662.101	24.414.458
Pay başına kazanç	6,3063	3,1002

Y ANONİM ŞİRKETİ
BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHİNDE SONA EREN
YILA
AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	2013	Yeniden düzenlenmiş 2012
Dönem karı	49.662.101	24.414.458
Diğer kapsamlı gelirler		
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	268.615	(389.469)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar		
- Yabancı para çevrim farkları	406.270	(11.245)
Diğer kapsamlı gelir	674.885	(400.714)
Toplam kapsamlı gelir	50.336.986	24.013.744

Y ANONİM ŞİRKETİ
BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden		Kar veya zararda yeniden		Geçmiş	Net	Özkaynaklar	
	Sınıflandırılacak birikmiş diğer	Sınıflandırılmayacak birikmiş diğer	Sınıflandırılacak birikmiş diğer	Sınıflandırılmayacak birikmiş diğer				
	<u>kapsamlı gelir ve giderler</u>		<u>kapsamlı gelir ve giderler</u>					
	Yabancı	Yabancı	Yeniden	Kardan				
	Sermaye	Sermaye	para	değerleme				
	Ödenmiş	düzeltilme	çevrim	ve ölçüm	kısıtlanmış	Geçmiş	Net	
	sermaye	farkları	farkları	kayıpları	vedekler	yıllar karları	dönem karı	Özkaynaklar
1 Ocak 2013 itibarıyla bakiyeler								
(yeniden düzenleme öncesi)	7.875.000	13.374.985	(74.230)	-	7.441.113	51.864.709	24.024.989	104.506.566
Muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin düzeltmeler	-	-	-	(664.210)	-	274.741	389.469	-
1 Ocak 2013 itibarıyla bakiyeler	7.875.000	13.374.985	(74.230)	(664.210)	7.441.113	52.139.450	24.414.458	104.506.566
Transferler	-	-	-	-	1.165.500	23.248.958	(24.414.458)	-
Dağıtılan temettümler	-	-	-	-	-	(12.048.750)	-	2.048.750)

Toplam kapsamlı gelir	-	-	406.270	268.615	-	-	49.662.101	50.336.986
31 Aralık 2013 itibarıyla bakiyeler	7.875.000	13.374.985	332.040	(395.595)	8.606.613	63.339.658	49.662.101	142.794.802
1 Ocak 2012 itibarıyla bakiyeler								
(yeniden düzenleme öncesi)	7.875.000	13.374.985	(62.985)	-	6.378.203	37.985.711	25.964.758	91.515.672
Muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin düzeltmeler	-	-	-	(274.741)	-	-	274.741	-
1 Ocak 2012 itibarıyla bakiyeler	7.875.000	13.374.985	(62.985)	(274.741)	6.378.203	37.985.711	26.239.499	91.515.672
Transferler	-	-	-	-	1.062.910	25.176.589	(26.239.499)	-
Dağıtılan temettüler	-	-	-	-	-	(11.022.850)	-	(11.022.850)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(11.245)	(389.469)	-	-	24.414.458	24.013.744
31 Aralık 2012 itibarıyla bakiyeler	7.875.000	13.374.985	(74.230)	(664.210)	7.441.113	52.139.450	24.414.458	104.506.566

Y ANONİM ŞİRKETİ
BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHİNDE SONA EREN
YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	2013	Yeniden düzenlenmiş 2012
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		
Vergi öncesi kar	55.981.052	30.838.488
Vergi öncesi kar mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları	(1.132.808)	(167.734)
Amortisman ve itfa giderleri	3.615.455	2.404.650
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan (kazanç)/kayıplar	(21.771.581)	43.050
Kıdem tazminatı karşılığı	689.326	1.344.196
Kullanılmamış izin tahakkukları	274.978	166.120
Prim tahakkukları	348.020	233.646
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	17.623	173.483
Stok değer düşüklüğü	(327.704)	63.426
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararından alınan paylar	1.402.363	1.619.287
Faiz gelirleri	(278.314)	(546.772)
Faiz giderleri	3.388.420	5.616.604
Tahakkuk etmemiş finansman giderleri	(34.389)	49.117
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler öncesi faaliyetlerden elde edilen nakit akışları	42.172.441	41.837.561
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		
Ticari ve diğer alacaklardaki azalış/(artış)	1.380.696	(7.633.226)
Ticari ve diğer borçlardaki artış	183.176	5.301.814
Diğer yükümlülüklerdeki (azalış)/artış	(1.255.454)	548.653
Stoklardaki (artış)	(4.491.605)	(16.767.122)
Diğer varlıklardaki (artış)/azalış	(20.495.409)	1.838.874
Ödenen kıdem tazminatı	(246.898)	(664.075)

Ödenen prim tahakkukları	(233.646)	(239.800)
Vergi ödemeleri	(12.915.672)	(9.851.297)
Faaliyetlerde kullanılan nakit akışları	4.097.629	14.371.382
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların		
alımından kaynaklanan nakit çıkışları	(19.166.193)	(8.793.814)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların		
satışından kaynaklanan nakit girişleri	27.121.529	100.879
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların		
sermaye artırımına katılım	(1.406.400)	(1.113.400)
Alınan faiz	278.314	546.772
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen/		
(faaliyetlerinde kullanılan) nakit akışları	6.827.250	(9.259.563)
Ödenen temettüler	(12.048.750)	(11.022.850)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	236.510.734	192.921.015
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(194.170.016)	(189.972.384)
Ödenen faiz	(3.388.420)	(5.589.314)
Finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	26.903.548	(13.663.533)
Yabancı para çevrim farklarının		
nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi	(406.270)	(11.245)
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net artış/(azalış)	37.422.157	(8.562.959)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	1.277.594	9.840.553
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	38.699.751	1.277.594

Y ANONİM ŞİRKETİ
SINIRLI İNCELEMEDEN GEÇMİŞ 30 HAZİRAN 2014 VE BAĞIMSIZ
DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2013 TARİHLİ ÖZET FİNANSAL DURUM
TABLOSU(BİLANÇO)

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	30 Haziran 2014	31 Aralık 2013
Varlıklar		
<u>Dönen varlıklar</u>		
Nakit ve nakit benzerleri	50.523.881	38.699.751
Ticari alacaklar	219.426.502	22.765.089
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	2.383.701	492.915
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	217.042.801	22.272.174
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	949.648	797.601
Stoklar	92.439.535	76.190.352
Peşin ödenmiş giderler	576.015	359.079
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	-	5.206.420
Diğer dönen varlıklar	12.500.596	18.517.867
Toplam dönen varlıklar	376.416.177	162.536.159
<u>Duran varlıklar</u>		
Finansal yatırımlar	233.985	233.985
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	1.421.070	747.661
Maddi duran varlıklar	42.779.367	30.524.973
Maddi olmayan duran varlıklar	4.088.413	2.232.857
Ertelenmiş vergi varlığı	5.427.788	1.888.925
Peşin ödenmiş giderler	95.457	70.194
Diğer duran varlıklar	9.439.945	8.835.111
Toplam duran varlıklar	63.486.025	44.533.706
Toplam varlıklar	439.902.202	207.069.865

	30 Haziran 2014	31 Aralık 2013
<u>Kaynaklar</u>		
Kısa vadeli yükümlülükler:		
Borçlanmalar	157.375.630	25.555.716
Ticari borçlar	13.206.742	9.601.500
- İlişkili taraflara ticari borçlar	1.880.924	1.329.523
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	11.325.818	8.271.977
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	322.349	329.842

İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	1.950.157	2.340.224
Dönem karı vergi yükümlülüğü	6.887.886	-
Diğer karşılıklar	71.695	71.695
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	1.294.228	348.020
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	52.884.013	1.170.638
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	233.992.700	39.417.635
Uzun vadeli yükümlülükler:		
Borçlanmalar	41.315.611	18.815.801
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	6.512.811	6.041.627
Toplam uzun vadeli yükümlülükler	47.828.422	24.857.428
Özkaynaklar:		
Ödenmiş sermaye	7.875.000	7.875.000
Sermaye düzeltme farkları	13.374.985	13.374.985
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Yabancı para çevrim farkları	122.590	332.040
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Yeniden değerlendirme ve ölçüm kayıpları	(176.278)	(395.595)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	37.634.348	8.606.613
Geçmiş yıllar karları	63.971.524	63.339.658
Dönem karı	35.278.911	49.662.101
Toplam özkaynaklar	158.081.080	142.794.802
Toplam kaynaklar	439.902.202	207.069.865

Y ANONİM ŞİRKETİ
SINIRLI İNCELEMEDEN GEÇMİŞ 30 HAZİRAN 2014 VE 2013 TARİHLERİNDE
SONA EREN ALTI AYLIK ARA DÖNEMLERE AİT ÖZET KAR VEYA ZARAR
TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	1 Ocak - 30 Haziran 2014	1 Nisan - 30 Haziran 2014	1 Ocak - 30 Haziran 2013	1 Nisan - 30 Haziran 2013
Kar veya zarar kısmı				
Hasılat	161.656.914	96.832.229	123.356.865	71.217.984
Satışların maliyeti (-)	(80.040.282)	(47.245.875)	(64.141.604)	(38.073.806)
Brüt kar	81.616.632	49.586.354	59.215.261	33.144.178
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)				
	(17.866.720)	(6.648.703)	(14.689.229)	(6.682.991)
Genel yönetim giderleri (-)	(9.743.570)	(5.017.039)	(9.486.412)	(5.169.421)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler				
	709.099	501.542	273.120	222.623
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)				
	(6.587.716)	(2.297.816)	(4.498.722)	(2.292.622)
Esas faaliyet karı	48.127.725	36.124.338	30.814.018	19.221.768
Yatırım faaliyetlerinden glr.	26.538	4.807	22.518.045	22.514.314
Yatırım faaliyetlerinden gdr.(-)	-	-	-	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen Yatırımların zararlarından paylar (832.102)				
	(366.750)	(688.230)	(178.508)	(178.508)
Finansman geliri/gideri				
öncesi faaliyet karı	47.322.161	35.762.395	52.643.833	41.557.574
Finansman gelirleri	2.122.645	(372.713)	165.765	161.114
Finansman giderleri (-)	(5.957.545)	(3.217.132)	(1.678.034)	(1.255.210)
Sürdürülen faaliyetler				
vergi öncesi karı	43.487.261	32.172.550	51.131.564	40.463.478
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri (8.208.350)				
	(5.140.966)	(6.301.782)	(4.097.175)	(4.097.175)
- Dönem vergi gideri	(11.802.043)	(6.948.651)	(10.187.067)	(6.244.131)
- Ertelenmiş vergi geliri	3.593.693	1.807.685	3.885.285	2.146.956
Dönem karı	35.278.911	27.031.584	44.829.782	36.366.303
Pay başına kazanç	4,4799	3,4424	5,6927	4,6179

Y ANONİM ŞİRKETİ
SINIRLI İNCELEMEDEN GEÇMİŞ 30 HAZİRAN 2014 VE 2013 TARİHLERİNDE
SONA EREN ALTI AYLIK ARA DÖNEMLERE AİT ÖZET KAR VEYA ZARAR
TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	1 Ocak - 30 Haziran 2014	1 Nisan - 30 Haziran 2014	1 Ocak - 30 Haziran 2013	1 Nisan - 30 Haziran
2013				
Dönem karı	35.278.911	27.031.584	44.829.782	36.366.303
Diğer kapsamlı gelirler				
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar				
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/(kayıpları)	219.317	(84.354)	(147.667)	(147.667)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar				
- Yabancı para çevrim farkları	(209.450)	161.955	9.395	30.625
Diğer kapsamlı gelir	9.867	77.601	(138.272)	(117.042)
Toplam kapsamlı gelir	35.288.778	27.109.185	44.691.510	36.249.261

Y ANONİM ŞİRKETİ
SINIRLI İNCELEMEDEN GEÇMİŞ 30 HAZİRAN 2014 VE 2013 TARİHLERİNDE
SONA EREN ALTI AYLIK ARA DÖNEMLERE AİT ÖZET NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	30 Haziran 2014	30 Haziran 2013
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		
Dönem net karı	35.278.911	44.829.782
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları	(16.350)	224.080
Amortisman ve itfa giderleri	2.437.408	1.633.270
Duran varlıkların elden çıkarılmasından		
kaynaklanan (kazanç)/kayıplar	(26.538)	(22.518.045)
Kıdem tazminatı karşılığı	532.818	550.867
Kullanılmamış izin tahakkukları	153.168	307.881
Prim tahakkukları	1.294.228	1.176.846
Stok değer düşüklüğü	1.332.462	(300.262)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen		
yatırımların zararından alınan paylar	832.102	688.230
Faiz gelirleri	(1.013.198)	(11.262)
Faiz giderleri	4.244.318	1.200.568
Tahakkuk etmemiş finansman giderleri	5.402.622	2.931.879
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler öncesi		
faaliyetlerden elde edilen nakit akışları	50.451.851	30.713.834

İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler

Ticari ve diğer alacaklardaki artış	(202.216.082)	(146.043.208)
Ticari ve diğer borçlardaki artış	3.207.682	9.015.124
Diğer yükümlülüklerdeki artış	51.713.375	38.402.013
Stoklardaki azalış/(artış)	(17.581.645)	7.764.863
Diğer varlıklardaki (artış)/azalış	6.837.795	(1.026.614)
Ödenen kıdem tazminatı	(204.935)	(79.153)
Ödenen prim tahakkukları	(348.020)	(233.646)
Vergi ödemeleri	6.887.886	3.032.565
Faaliyetlerde kullanılan nakit akışları	(101.252.093)	(58.454.222)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	(16.564.216)	(7.302.331)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	43.496	27.826.910
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların sermaye artırımına katılım	(1.714.960)	(1.406.400)
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen/ (faaliyetlerinde kullanılan) nakit akışları	(18.235.680)	19.118.179
Ödenen temettüler	(20.002.500)	
(12.048.750) Alınan faiz	1.013.198	11.262
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	817.547.552	177.471.171
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(665.816.995)	(86.018.635)
Ödenen faiz	(1.638.802)	(599.498)
Finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	131.102.453	78.815.550
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi	209.450	9.395
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net art.(azl.)	11.824.130	39.488.902
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	38.699.751	1.277.594
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	50.523.881	40.766.496

Y ANONİM ŞİRKETİ SINIRLI İNCELEMEDEN GEÇMİŞ 30 HAZİRAN 2014 VE 2013 TARİHLERİNDE SONA EREN ALTI AYLIK ARA DÖNEMLERE AİT ÖZET ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden Sınıflandırılacak birikmiş diğer				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer			
	<u>kapsamlı gelir ve giderler</u>				<u>kapsamlı gelir ve giderler</u>			
	Ödenmiş Sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Yabancı para çevrim farkları	Yeniden değerlendirme ve ölçüm kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Özkaynaklar
1 Ocak 2014 itibarıyla bky.	7.875.000	13.374.985	332.040	(395.595)	8.606.613	63.339.658	49.662.101	142.794.802
Transferler	-	-	-	-	29.027.735	20.634.366	(49.662.101)	-
Dağıtılan temettüler	-	-	-	-	-	(20.002.500)	-	(20.002.500)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(209.450)	219.317	-	-	35.278.911	35.288.778
30 Haziran 2014 itbr. Bky.	7.875.000	13.374.985	122.590	(176.278)	37.634.348	63.971.524	35.278.911	158.081.080
1 Ocak 2013 itbr. Bky.	7.875.000	13.374.985	(74.230)	(664.210)	7.441.113	52.139.450	24.414.458	104.506.566
Transferler	-	-	-	-	1.165.500	23.248.958	(24.414.458)	-
Dağıtılan temettüler	-	-	-	-	-	(12.048.750)	-	(12.048.750)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	9.395	(147.667)	-	-	44.829.782	44.691.510
30 Haz. 2013 itibarıyla bky.	7.875.000	13.374.985	(64.835)	(811.877)	8.606.613	63.339.658	44.829.782	137.149.326

Y ANONİM ŞİRKETİ 2013 YILI (ÖZET) FAALİYET RAPORU**1. GENEL BİLGİLER**

Y Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin (Şirket) faaliyet konusu ağaç cidarlı kurşun, boya kalemleri ve diğer kırtasiye ürünleri üretimi, tesislerde imal edilen mamullerin satışını ve ihracatını yapmak, bununla ilgili her türlü iptidai, yarı mamul ve mamul maddeler ithal etmek, satın almak ve satmaktır.

Şirket, 17 Temmuz 1967 tarihinde kurulmuş, aynı tarihte de İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odası'na 96078 sicil numarası ile kaydolmuştur.

1.1. SERMAYE YAPISI

Şirketimizin 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla 7.875.000 TL olan sermayesi, 1.212.647,07 TL tutarındaki 121.264.707 adedi Yabancı Sermaye Mevzuatı uyarınca nama yazılı, 6.662.352,93 TL tutarındaki 666.235.293 adedi hamiline yazılı hisselerden oluşmaktadır.

Sermayenin %10'dan fazlasına sahip olan ortakların adları (ünvanları) ile paylarının miktarı ve sermayedeki oranları aşağıya çıkartılmıştır.

Ortağın Adı / Ünvanı	Sahip Olduğu Pay	Oranı %
R A.Ş.	4.479.717,93	56,89
QY A.Ş.	1.212.647,07	15,40
Halka Arz Edilen Hisseler	1.779.852,93	22,60
Diğer	402.782,07	5,11

Şirket'in sermaye yapısında 2013 yılı içinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

2. FAALİYETLER

2.1. ŞİRKETİMİZİN FAALİYET GÖSTERDİĞİ SEKTÖR VE BU SEKTÖR İÇERİSİNDEKİ YERİ

Türkiye'nin genç nüfus yapısı ve Üniversiteler dahil eğitim sistemindeki yaklaşık 22 milyon öğrenci kırtasiye ürünlerinin tüketiminde istikrar sağlamakta, gelecek için de önemli büyüme potansiyeli arz etmektedir. Tam anlamıyla küresel rekabete açık olan Türkiye Kırtasiye Sektörü genelde ithalat ağırlıklı olup çok sayıda oyuncu, marka ve ürün arasında yoğun bir rekabet yaşanmaktadır. Özellikle, başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkeleri kaynaklı düşük fiyatlı ürünler fiyat rekabetini de gerektirmektedir. Bu rekabet ortamında, Y okul ve ofis ürünlerine odaklanarak uzun yılların getirdiği bilgi birikimi ve tecrübe ile pazarda lider konumuna yerleşmiştir.

Yerel üretim olanağı ve yüksek üretim kapasitesi, tüketicilerin tercih ettiği markalara sahip olması, yüksek ürün kalitesi, dağıtım etkinliği ve finansman gücü Y' in üstünlükleridir.

Şirket'in ana ürün grubu ağaç cidarlı kalemler (kurşun kalemler ve boya kalemleri) olmakla birlikte, keçeli kalemler, tükenmez kalemler, mekanik kurşun kalemler ve minleri, roller kalemler, suluboyalar, pastel boyalar, silgiler ile guaj boya, parmak boyası ve oyun hamuru da üretmektedir ve bu ürün gruplarında da pazarda önemli bir yeri vardır.

2.2. 2014 YILI BEKLENTİLERİ

Şirketimiz 2014 yılı stratejik iş planı çerçevesinde, Gebze/Çayırova bölgesinde inşaatına başlanan yeni fabrika yatırımına öncelik verecek olup, başlatmış olduğu verimlilik artırıcı projelerini yeni fabrika binasında hayata geçirmek için tüm çabayı gösterecektir. Ayrıca markalarına yapacağı yatırım, tüketici ihtiyaçlarına göre titizlikle şekillendirdiği yeni ürün çalışmaları ve satış yetkinlikliği, mali ve operasyonel verimlilik çalışmalarını birleştirerek büyümenin devam etmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Y' in önümüzdeki dönemdeki hedefleri içerisinde kırtasiye perakendecilerinde satış noktası uygulamaları ile tanzim ve teşhir faaliyetlerinin yaygınlaştırılması yer almaktadır. Bununla birlikte, Şirketimiz yurtdışı piyasalarda varlığını artırıcı pazarlama ve satış aktiviteleri ile ihracatı geliştirmeyi hedeflemektedir.

2.3. KAPASİTE İLE İLGİLİ BİLGİLER

Y A.Ş.' in İstanbul Küçükalyalı'daki fabrikasının yıllık ağaç cidarlı kalem üretim kapasitesi vardiyada 1,032,000 gros' tur (yaklaşık 148,608,000 adet). Giresun'da 1980'de kurulan diğer fabrikasında ise 2.000.000 gros kalem latesinin yanı sıra 300.000 grosluk ağaç kalem üretim kapasitesine sahiptir. Dönem içerisinde ağaç cidarlı kalem üretimi için kapasite kullanım oranı %123,17 olmuştur.

Diğer ürünlerin yıllık üretim kapasiteleri aşağıdaki gibidir.

Keçeli kalemler	17,366,400	Adet
Suluboyalar	3,080,000	Kutu
Pastel boyalar	1,920,000	Kutu
Silgiler	576,000	Kutu
Tükenmez kalemler	46,934,400	Adet

2.4. YATIRIMLAR

2013 yılında toplam yatırım tutarımız 20.469.389 TL olup, gruplar itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir.

	TL
Bina ve Yeraltı-Yerüstü Düzenlemeleri	22.050
Makina ve Tesisler	3.991.140
Taşıtlar	269.813
Demirbaşlar	4.529.058
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	2.156.033
Yapılmakta Olan Yatırımlar	9.501.295
	20.469.389

Makine ve tesis yatırımları, yenileme ve verimlilik artışı sağlamaya yönelik harcamalardır.

2.5. İŞTİRAKLER

Şirketimizin Tasfiye Halinde TZ A.Ş.' ye tarihi maliyet bedeli olan 1.500 TL (%1,50), A A.Ş.' ye tarihi maliyet bedeli olan 138.000,98 TL (%7,67) ve Rusya

Federasyonu, Moskova merkezli kurulan B firmasına 62.500.000 RUBLE (%50) iştiraki mevcuttur.

2.6. ÜRETİM VE SATIŞLAR

Üretimlerimize ait 2012 yılı ile karşılaştırmalı miktarsal rakamlar aşağıda gösterilmiştir.

Mamul Grubu	Birim	2012	2013
Ağaç Cidarlı Kalemler	Gros	1.271.112	1.505.275
Tükenmez Kalemler	Düzine	1.513.927	1.258.348
Keçeli Kalemler	Adet	0.775.164	29.030.558
Plastik Silgiler	Kutu	89.453	156.861
Pastel Boyalar	Kutu	3.664.025	3.106.024
Suluboyalar	Kutu	3.884.068	3.571.848
Roller Kalemler	Adet	3.339.989	3.930.779
Guvaş, Parmak Boya, Oyun Hamuru	Kutu	735.940	979.729

İç Piyasa üretimden satışlarımıza ait 2012 yılı ile karşılaştırmalı miktarsal rakamlar aşağıda gösterilmiştir.

Mamul Grubu	Birim	2012	2013
Ağaç Cidarlı Kalemler	Gros	980.552	939.631
Tükenmez Kalemler	Düzine	1.046.737	1.052.210
Keçeli Kalemler	Adet	17.411.756	21.585.762
Plastik Silgiler	Kutu	52.446	150.104
Pastel Boyalar	Kutu	2.333.937	2.805.389
Suluboyalar	Kutu	2.245.786	2.436.451
Roller Kalemler	Adet	2.605.763	3.104.338
Guvaş, Parmak Boya, Oyun Hamuru	Kutu	685.941	979.729

Yurtdışına yapılan üretimden satışlarımızın 2012 yılı ile karşılaştırmalı miktarsal değerleri aşağıda gösterilmiştir.

Mamul Grubu	Birim	2012	2013
Ağaç Cidarlı Kalemler	Gros	234.479	259.881
Tükenmez Kalemler	Düzine	71.496	93.467
Keçeli Kalemler	Adet	496.152	528.912
Plastik Silgiler	Kutu	40.096	51.649
Pastel Boyalar	Kutu	152.981	164.843
Suluboyalar	Kutu	771.654	976.454
Roller Kalemler	Adet	198.780	96.994
Guvaş, Parmak Boya, Oyun Hamuru	Kutu	90.436	110.818

2012 yılında \$4.790.957 (8.513.454 TL) olan ihracat satışı, 2013 yılında \$5.274.811 (10.014.415 TL) olmuştur.

2013 yılı ticari faaliyetlerimize ilişkin net satış hasılatlarımızın, mahiyetlerine göre geçen yıl ile mukayeseli değerleri şu şekildedir:

	01.01.2012-31.12.2012	01.01.2013-31.12.2013	ARTIŞ/AZALIŞ
Net Hasılat (TL)	DÖNEMİ	DÖNEMİ	(%)
Yurtiçi Satışlar	151.100.201	176.085.493	16,5
Yurtdışı Satışlar	8.513.454	10.014.415	17,6
Toplam	159.613.655	186.099.908	16,6

2.7 BAĞIŞLAR

Şirketimizin 2013 yılı içerisinde (vergiden muaf vakıflara) yaptığı bağış tutarı 1.850.000 TL'dir.

3. FİNANSAL DURUM

3.1 GENEL DURUM

2013 yılı faaliyet sonuçlarını gösteren ve bağımsız denetim kurulu tarafından denetlenmiş mali tablolar ile bunlara ilişkin açıklayıcı dipnotlar Faaliyet Raporu'nun ilgili bölümlerinde görüşlerinize sunulmaktadır.

Şirket'in net satışlarının yaklaşık %95'i yurtiçi piyasasına yönelik olup, ağırlıklı olarak toptancı kanalı ile gerçekleştirmektedir. Satışların yaklaşık %51'i

üretileen mamullerinin satışlarından kaynaklanmaktadır. Şirket'in sattığı ticari mallar çok büyük oranda yurtdışı kaynaklıdır.

Y A.Ş. 2013 yılında net cirosunu %16,6 artırarak net 186,1 milyon TL'ye ulaştırmıştır.

Brüt kâr %16,1 artışla 90 milyon TL olurken, faaliyet kârımız %3,9 oranında artarak 40 milyon TL olmuştur.

Faaliyet kar marjı %21,5 olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra 2013 yılında, net dönem karı 49,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketimizin faaliyetlerindeki dönemsellik, yıl içerisinde finansal tablolarına yansımaktadır. Özellikle ticari alacaklar ve finansal borçlar yıl içerisinde yüksek seyrederken yılsonunda ticari alacakların tahsilatı ile birlikte borçlarda düşüş gerçekleşmektedir. 31 Aralık 2013 tarihli bilançoda yaklaşık 39 milyon TL nakit mevcuduna karşılık yaklaşık 44 milyon TL tutarında finansal borç bulunmaktadır. Şirketimiz finansal riskleri yakından takip etmekte ve bu tür risklerin Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi tarafından belirlenen sınırlar içinde kalmasına özen göstermektedir.

Finansal tablo dipnotlarında çeşitli risklerle ilgili uygulanan temel politikalar açıklanmış, risklerin niteliği ve düzeylerine ilişkin bilgi verilmiştir.

3.2. TEMEL RASYOLAR

Mali Veriler (TL)	1 Ocak -31 Aralık	1 Ocak -31 Aralık	1 Ocak -31 Aralık
	2011	2012	2013
Satış Gelirleri	136.123.044	159.613.655	186.099.908
Brüt Kar	67.126.458	77.535.374	89.996.516
Faaliyet Karı	35.366.213	38.513.023	40.011.410
FAVÖK-EBİTDA	38.324.891	42.326.942	44.661.362
Vergi Öncesi Kar	32.551.379	30.838.488	55.981.052
Net Dönem Karı	25.964.758	24.414.458	49.662.101
Özkaynak	91.515.672	104.506.566	142.794.802
Karlılık Oranları			
Brüt Kar Marjı	49,31%	48,58%	48,36%
Faaliyet Kar Marjı	25,98%	24,13%	21,50%
Net Kar Marjı	19,07%	15,30%	26,69%
Özsermaye Karlılık Oranı	28,37%	23,36%	34,78%
Faaliyet Giderleri/Net Satışlar	-23,33%	-24,45%	-26,86%
Fin. Gelir/Gider (Net)/Net Satışlar	-2,07%	-3,77%	-2,36%

FAVÖK-EBİTDA Oranı	28,15%	26,52%	24,00%
Borçluluk Oranları			
Toplam Tic. Borç/Özsermaye	7,33%	9,39%	6,72%
Toplam Fin. Borç/Özsermaye	4,70%	6,81%	31,07%
Top. Tic.Borç+Top.Fin.Borç/Özsermaye	12,04%	16,20%	37,80%
Toplam Borç/ Toplam Aktifler	17,81%	20,69%	31,04%
Özkaynaklar /Toplam Aktifler	82,19%	79,31%	68,96%
31 Aralık itibarıyla Piyasa Değeri (TL)	258.142.500	322.875.000	372.487.500
(Hisse Sen. Fiyatı x Ödenmiş Sermaye)			

Y TİCARET VE SANAYİ A.Ş. KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

Kurumsal yönetim anlayışını faaliyetlerinin vazgeçilmez bir unsuru olarak kabul eden Y A.Ş., bütün yasal düzenlemeleri ve SPK tarafından düzenlenen “Kurumsal Yönetim İlkeleri” ni yönetim anlayışının önemli bir parçası olarak benimsemekte; ayrıca ortakların ve Şirketimiz ile ilgili olan bütün grupların çıkarlarına en iyi hizmeti vermek için Şirketimizin işleyişine uygun yapılar ve prensipler geliştirmeyi hedeflemektedir.

KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

“Kurumsal Yönetim İlkeleri” nin Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık konusundaki prensipleriyle uyumlu hareket eden Şirketimizin Bilgilendirme Politikası mevzuat ile belirlenenler dışında kamuya hangi bilgilerin açıklanacağı, bu bilgilerin ne şekilde, hangi sıklıkla ve hangi yollardan kamuya duyurulacağı, Yönetim Kurulunun veya yöneticilerin basın ile hangi sıklıkla görüşeceği, kamunun bilgilendirilmesi için hangi sıklıkla toplantılar düzenleneceği, şirkete yöneltilen soruların yanıtlanmasında nasıl bir yöntem izleneceği ve benzeri hususları düzenlemektedir.

Kurumsal Yönetim İlkesine uygun olarak Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık kapsamında kamuya açıklanacak bilgiler, açıklamadan yararlanacak kişi ve kuruluşların karar vermelerine yardımcı olacak şekilde, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir ve düşük maliyetle kolay erişilebilir biçimde

“Kamuyu Aydınlatma Platformu” (www.kap.gov.tr) ve Şirketimizin internet sitesinde kamunun kullanımına sunulmaktadır.

Ayrıca, Merkezi Kayıt Kuruluşu’nun e-YÖNET: Kurumsal Yönetim ve Yatırımcı İlişkileri Portalı da Şirket ortaklarının doğrudan ve etkin olarak bilgilendirilmesi için kullanılmaktadır.

Yıl içinde SPK düzenlemeleri uyarınca 28 adet özel durum açıklaması yapılmıştır. Özel durum açıklamalarının tamamı zamanında yapılmış ve internet sitemizde de yayınlanmıştır.

Şirketimizin bilgilendirme politikasının yürütülmesi Kurumsal Yönetim Komitesi’nin koordinasyonunda Mali İşler ve Muhasebe Direktörlüğü tarafından gerçekleştirilirken, sorumlu olan kişiler ve görevleri “Pay Sahipleri ile İlişkiler Birimi” adlı bölüm altında sunulmuştur.

Faaliyet Raporu

Şirketimizin faaliyet raporları kamuoyunun Şirketin faaliyetleri hakkında tam ve doğru bilgiye ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda ve mevzuat ve Kurumsal Yönetim İlkelerinin diğer bölümlerinde belirtilen hususlara ek olarak Kurumsal Yönetim İlkeleri, Faaliyet Raporu başlıklı bölümde yer alan madde bilgileri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.